

Monograph 7
January 2004

ཨུཾ་རལ་བརྒྱུད་འཛིན་བརྒྱུ་ཉ་འཕྲི་བྱུང་། ར་ཤེས་རབ་དཔལ་བཟང་དེ་གིས་མཛད་པའི་

ཨུཾ་རལ་བྱང་བྱང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མདོ་ཙམ་གླེང་བ་རིན་པོ་ཆེའི་དོ་ལལ་

བཞུགས་སོ།།

**The Gem-Necklace of Short Biography of
Hungrel Dung Dung and His Descendants**

Sherab Pelzang

དཔལ་འབྲུག་ཞིབ་འཇུག་རྒྱེ་བ།

The Centre for Bhutan Studies

*The Gem-Necklace of Short Biography of Hungrel Dung Dung
and His Descendants*

Copyright © 2004, The Centre for Bhutan Studies

Published by

The Centre for Bhutan Studies
P.O. Box: 1111
Thimphu, Bhutan

Tel: 975-02-321111/321005

Facsimile: 975-02-321001

Email: cbs@druknet.bt

<http://www.bhutanstudies.org.bt>

ISBN 99936-14-17-3

Acknowledgement

The Centre for Bhutan Studies is grateful to Dungchen Sangay Dorji, Secretary of Dzongkha Development Authority, for preparing this edition of the biography of Hungrel Dung Dung.

རྟོ་རལ་རྩུང་རྩུང་ཡབ་གྲས་གྱི་རྣམ་ཐར་མདོ་ཙམ་གླེང་བ་རིན་པོ་

ཆེན་དོ་གཡ།

དཀར་ཆག།

མཚོན་པར་བརྗོད་པ།	༡
ལེན་དང་པ།	༢
ཕ་ཚོ་རིན་པོ་ཆེ་ཡབ་གྲས་གཤུང་རབས་བཞི་འི་རྣམ་ཐར།	༢
༡ ཕ་ཚོ་འབྲུག་སྐོམ་ཞིག་པོ།	༢
༢ གཤུང་འཇིན་གྱི་གྲས་སྐོམ་མཚོག་དམ་པ་སངས་རྒྱལ།	༣
༣ གཤུང་རབས་གསུམ་པ་འབྲོག་ཀུན་བཟང་དོ་ཇེ།	༤
༤ གཤུང་རབས་བཞི་པ་དམ་སྤྱལ་སློ་སྤྲོལ་རྒྱལ་པོ།	༥
ལེན་གཉིས་པ།	༡༢
གཤུང་རབས་ལྷ་པ་རྟོ་རལ་རྩུང་རྩུང་རྒྱལ་མཚོག་གི་རྣམ་ཐར།	༡༢
༡ འབྲུག་ཆེན་རྒྱལ་དབང་ཇེ་བསྟེན་ཚུལ།	༡༢
༢ ལྷ་པ་ཐོབ་སྟེ་སྤྲོ་རོ་ལ་སྤྲུག་ཐེབས་པ།	༡༤
༣ རྟོ་རལ་གདན་སའི་ལུང་བསྟན་འབབ་ཚུལ།	༡༥

༤	རིན་སྤྲུང་ས་རྫོང་བཞེངས་པ།	༡༩
༥	སྤྱིན་བདག་མངའ་བའ་དར་ཚུལ།	༢༩
༦	འབྲུག་ཆེན་པོ་དབང་ཚེས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱིན་བདག་མཛད་པ།	༢༩
༧	གྲས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་མངའ་གསོལ་ ཏེ་དགོན་གསར་བཤད་སྐབས་གྲིང་ཕྱག་བཏབ་པ།	༢༩
༨	ཡང་དབེན་བདེ་ཆེན་གྲིང་ཕྱག་བཏབ་པ།	༣༠
༩	ཆེ་བས་ཁའི་ཀུན་མཁྱེན་གྲོང་ཆེན་གྱི་གདན་ས་རྩིས་བཞེས་པ།	༣༡
༡༠	གདན་ས་འཛིན་སྐྱོང་སྤྲེལ་གསུམ་གྱི་མཐའ་སྐྱོང་།	༣༩
༡༡	སྐྱེ་བུ་དན་ལས་འདའ་ཚུལ།	༣༩

ལེན་གསུམ་པ།

	གདུང་རབས་དྲུག་པ་ཀུན་མཁྱེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་ གཙུང་སློབ་ལོ་རྒྱུ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་བཤད།	༤༠
༡	སྐྱེ་འབྲུངས་ཤིང་བོས་བསམ་མཛད་ཚུལ།	༤༠
༢	ཡབ་གྱི་དགོངས་རྫོགས་རྟེན་གསུམ་བཞེངས་ཚུལ།	༤༡
༣	གསུང་རྟེན་བཞེངས་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས།	༤༩
༤	གདུང་རབས་འཛིན་པའི་གྲས་བརྒྱུད།	༤༩
༥	གཙུང་སློབ་ལོ་རྒྱུ་རྒྱལ་མཚན།	༤༤

ལེའུ་བཞི་པ།	༥༥
གདུང་རབས་བདུན་པ་སྐྱེས་མཚོག་གཞན་ཟླ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར།	༥༥
༡ སྐྱེ་ཡོན་གསན་བཞེས་དང་ཡབ་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་ཚབ་མཛད་པ།	༥༥
༢ ཡོངས་འཛིན་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་གི་སྐྱེན་བདག་མཛད་ཚུལ།	༥༦

ལེའུ་ལྔ་པ།	༥༩
གདུང་རབས་བརྒྱད་པ་དཔྱོད་ལྡན་ལེགས་པའི་བློ་གྲོས་གྱི་རྣམ་ཐར།	༥༩
༡ རྒྱལ་བའི་གདུང་འཛིན་ཅིང་སྤྲུལ་བརྒྱུད་བསྐྱེད་པ།	༥༩
༢ རིན་སྤངས་ཚོང་དུ་རྒྱལ་ཚབ་བསྐྱོས་ཏེ་དགོན་སྡེ་སྐྱོང་བ།	༦༠
༣ གསང་བའི་བདག་པོ་སྐྱེ་དངོས་སྤྱུ་གུབ་པ།	༦༢
༤ རྩེ་རལ་སྤྲུག་ཚང་གསུམ་གྱིང་དུ་གྲུས་པ།	༦༤
༥ སྐྱེ་མྱེང་ན་ལས་འདས་པ།	༦༥

ལེའུ་དུག་པ།	༧༧
གདུང་རབས་དགུ་པ་སྤྲུལ་བརྒྱུད་སྐྱེ་མཚེད་བཞིའི་རྣམ་ཐར།	༧༧
༡ སྤྲུལ་ཆེ་བ་གནས་བརྟན་དོ་ཇི།	༧༧
༢ གཞུང་པོ་སྤྲུལ་ཆེ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་	

གྲས་བར་མ་སློབ་གྲོས་རིན་ཆེན།	༤༢
༣ གྲས་རྒྱང་བ་ཚོས་རྗེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པ།	༧༠
ལེན་བདུན་པ།	༧༩
གྲས་ཆེ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ལས་བརྒྱད་པའི་གདུང་	
རབས་བཅུ་པ་སྐྱེ་མཆེད་རྩ་གི་རྣམ་བར།	༧༩
༡ རྒྱང་སྐྱེ་མཐུན་པ་རྗེ་རྗེ་དབང་ལྷུག།	༧༩
༢ ཚོས་རྗེ་རི་སྐྱེས་སམ་མི་པམ་འཕྲིན་ལས་འབྲུག་རྒྱལ།	༧༩
༣ རྩེ་རལ་གླིང་གསུམ་སྐྱིད་སྐྱུག་གཅིག་སྐྱིལ་བསྐྱར་གསོ།	༧༢
ལེན་བརྒྱད་པ།	༨༡
གདུང་རབས་བཅུ་པའི་གྲས་བརྒྱད་དར་རྩེ་སྤྱི་བཤད།	༨༡
༡ རྒྱ་ཚན་སྐྱོབས་པའི་གདུང་རབས།	༨༡
༢ རྒྱ་མ་འབྲུག་འོད་ཟེར་གྱི་གདུང་རབས།	༨༢
༣ རྒྱ་མ་བསམ་གཏན་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རབས།	༨༩

ལེའུ་དགུ་པ།	༤༧
རྟོ་རལ་གྲིང་ཚན་དང་པ་ཚོས་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་	
ལས་བརྒྱད་པའི་གདུང་རབས་ཡོངས་རྫོང་གི་མཇུག་ལ།	༤༧
༡ གཟམ་ཚན་པ་དང་འབྲེལ་བ།	༤༧
༢ རྟོ་རལ་རྫོང་གྲིན་བདག་དང་བཅས་པ་ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེར་སྤུལ་བ།	༤༧
༣ རྟོ་རལ་རྫོང་དང་གདུང་རབས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐོར།	༥༠
ལེའུ་བཅུ་པ།	༥༢
གྲས་བར་མ་སྤྲོ་མ་སྤོ་གྲོས་རིན་ཚེན་གྱི་གདུང་རབས་	
ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མཇུག་ལ།	༥༢
ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ།	༡༠༠
གྲས་རྒྱུང་བ་ཚོས་རྗེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པའི་གདུང་རབས་	
ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མཇུག་ལ།	༡༠༠
༡ ལྷ་མ་བསམ་གཏན་རྒྱལ་པོའི་གྲས་བརྒྱད་སྐོར།།	༡༠༠
༢ རྟོ་རལ་གདུང་བརྒྱད་ལན་ཅིག་ཉམས་པའི་མཐར་ཐུག་པ།	༡༠༢
༣ རྟོ་རལ་གདུང་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་པའི་མེ་རོ་བསྐྱར་གསོ།	༡༠༧

གྲུབ་མཚོག་ཉི་རལ་དྲུང་དྲུང་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མདོ་

ཙམ་གྲོང་བ་རིན་པོ་ཆེ་འི་དོ་གཤམ།

མཚོད་བཟོད།

༄༅། །རིགས་ཀུན་ཁྱབ་བདག་མ་ཚོ་འགྲོ་བའི་མགོན། །སྐྱེས་
མཚོག་དམ་པ་ཀུན་བཟང་རྗེ་རྗེ་དང་། །མཁས་བརྟན་བསམ་གཏན་སློ་
ལྡན་རྒྱལ་པོའི་ཞབས། །སྤྱུལ་པའི་ཡབ་སྲས་རྣམས་ལ་སྤྲུག་འཚལ་
ལོ། །རྒྱལ་མཚོག་རིན་ཆེན་རྣམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། །གཞན་
སྤྱི་རྒྱལ་མཚན་ལེགས་པའི་སློ་གྲོས་དང་། །གནས་བརྟན་རིན་ཆེན་སྐྱེ་
མཚེད་རྣམ་གསུམ་སོགས། །གྲུབ་ཚོབ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ལ་སྤྲུག་
འཚལ་ལོ། །རྗེ་འཕྲུལ་མཐུ་ལྡན་འཕྲིན་ལས་འབྲུག་རྒྱས་དང་། །
གནས་ལུགས་མདོན་གྲུར་རྗེ་རྗེ་དབང་སྤྲུག་ཞབས། །ཚོས་རྗེ་འཇམ་
དབྱངས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་པོ་སོགས། །མཁས་གྲུབ་བརྒྱུད་འཇིན་
རྣམས་ལ་སྤྲུག་འཚལ་ལོ། །ཚོས་རྗེ་ལྷུན་གྲུབ་ཚོས་རྗེ་ལྷི་བྱུ་ཉི། །
པད་དཀར་ཚོས་འཕེལ་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་དང་། །པད་དཀར་
རྣམ་རྒྱལ་བསྟན་འཇིན་དོན་གྲུབ་སོགས། །དྲིན་མཚོག་ཚོས་རྗེ་རྣམས་
ལ་སྤྲུག་འཚལ་ལོ། །རྣམ་དག་གྲུབ་མཚོག་ཉི་རལ་བརྒྱུད་པ་ལ། །

༢   གདུང་འཛིན་གྱི་སྤྲུལ་སྐྱེས་མཚོག་དམ་པ་སངས་རྒྱལ།

འདིར་སྐྱེས་མཚོག་དམ་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་འབྲུངས་ཚུལ་ནི། བ་ཇོ་
རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད། མང་སེངྒེ་ཕུག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཕྱིད་དང་གཉིས་བཞུགས་
སྐབས། མང་ཚུ་མདོའི་བུ་མོ་འགའ་ཞིག་ཐུལ་པ་ལེན་དུ་སྦྱིན་པར་
སྐྱོམ་ཆེན་པ་འདུག་ཟེར་བལྟར་སྦྱིན་པས། ཞལ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་
མོས་ཤིང་དད་ནས། ཚུམ་པ་མང་དུ་སྐུལ། དེ་བྲོད་ནས་བུ་མོ་གཅིག་
གིས་མཁའ་འགྲོ་མའི་ལུང་བསྟན་ཡང་ཞུས་ཤིང་། ཞབས་ཏོག་ཀྱང་
མང་པོ་ཞུས་པས། བུ་མོ་དེ་ལ་བདུད་རྩིའི་རིལ་བུ་ལྲ་གནང་ནས་རྟེན་
འབྲེལ་བསྐྱིགས། ཕྱིས་རྩ་ན་བྲོད་ལ་དམ་པ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་གནས་
ཚང་ཞིག་གཡར་བར་འདུག །དམ་ཚིག་གཙང་བ་གལ་ཆེ། ཁ་སའི་
གཏམ་དེ་སྲུ་ལ་ཡང་མ་སྒྲིབ་གལ་ཆེའོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་
འབྲུངས། དམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། གཞན་ལས་
སྐྱེ་འབྲས་གཙང་ཞིང་སྐྱེད་ཆེ་བའི་རྣམ་དཔྱེད་ལང་ཚོ་དར་ལ་བབས།

དེ་དུས་རྟ་མགོ་ཚོས་གྱི་ཕོ་བྲང་དུ་བ་ཇོ་རིན་པོ་ཆེ་གཞན་དོན་དུ་ཕྱེབས་ལ་ཉེ་བར་
ཉི་མས་གཙོས་པའི་སྤྲུལ་རྣམས་ཁ་བཞིའི་རྒྱལ་སར་བསྐྱོས་
ཏེ། གདུང་ཏང་སྐྱོང་གསུམ་གྱི་སྤྲུལ་དཔོན་དང་། ཤར་ཕྱོགས་གྱི་

ལས་སྒོ་མནན་པ་ལ་གར་སྒོ་ན་ཆེན་པོ་བཏང་སྟེ། སྤྱི་ལོ་ལས་བརྒྱུད་
པ་ལ་བྱེན་ཞལ་དོ། མ་ཆེན་ངར་བའི་ཞལ་དོ། ཤར་དོས་ཞལ་
དོ། སྒོད་ལུ་ཞལ་དོ། བརྒྱུད་གཅིག་གུར་བ་སྤྲ་གྲོ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
ཤར་དཔལ་བཟང་ཡིན། །དགུང་དང་ཅང་གཉིས་གྱི་སྤྲ་མ་དཔོན་དང་
མཐའི་ལས་སྒོ་མནན་པ་ལ། གྲས་ཉི་མ་བསྐྱོས་ནས་བརྒྱུད་པ་
ནི། སྤྲ་མ་སྤྲང་ཁ་པ་སོགས་ཐིམ་ལུང་གི་ཞལ་དོ་གྲེས། །འཇམ་
དབྱངས་སྤྲུལ་པ་གྲས་སྤྲ་མ་ནི། ལས་འབྲོའི་དབང་ལས་སྤྲ་གྲོ་ཐིམ་སྤུ་
རྣམས་སྤུ་བཟུང་བ་ལས། སྤྲ་གྲོའི་ཞལ་དོའི་རིགས་གྲེས། །གྲས་
དབང་སྤུག་ནི་སྒོའི་ལས་སྒོ་མནན་པར་བཏང་བ་ལས། དར་དཀར་
དགའ་སངས་སྤོགས་གྱི་ཞལ་དོ་རྣམས་བྱུང་དོ།།

དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱོ་བཞག་དང་ཞལ་གདམས་རྒྱས་པར་གསུང་པའི་
མཐར། མང་རྒྱ་མདོར་པར་རིགས་གྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་ཨ་མཚོག་ཟེར་
བར་རྒྱ་གར་དམ་པ་སངས་རྒྱས་གྱི་སྤྲུལ་པ་ད་ལྟ་ལོ་བཙོ་ལྟ་འགྲོ་བ་
གཅིག་ཡོད་པས། བསྐྱེན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཐན་པ་ཡོད་བས་ཡར་
ལོངས་ཤིག །གདན་ས་འདི་ཉིད་དུ་དམ་པས་ཚོ་བཟུང་ཞིག་གསུངས་
པ་བཞིན། ཁམས་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་མང་ཡུལ་དུ་བཏང་ནས་

སྐྱུལ་པའི་སྐྱེས་མཚོག་དམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྟེན་མགོ་ཚོས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་དུ་
གདན་འདྲེན་ཞུས། ཡབ་སྲས་མཇུག། དམ་པས་ཕ་ཚབ་གྱིས་ཤིག་
གསུངས། བཀྲ་ཤིས་པའི་མེ་ཏོག་འཛོམས།

དེ་དུས་རྒྱ་བར་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་སློབ་ལྗོན་གཅིག་གི་མང་བཏིང་
ནས། སྲས་རྣམས་དང་ལས་མི་ཀུན་ལ། རྒྱབ་ཚོས་མ་རི་བཀའ་
འབུམ། བྱིང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སོགས་གནང་ནས་བམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་
རྒྱུད་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུར་དོ་སློབ་ནས་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་བཙུགས། །སྐྱུར་
ཡང་རྒྱ་བར་རྒྱབ་རིར་དམ་པས་ལས་དཔོན་མཇུག་ནས། སྤྱིལ་པོ་ཉི་ལུ་
རྩ་གཅིག་བཏིང་ནས། མཁར་ལས་གྲུབ་དུས། བ་ཇོ་རིན་པོ་
ཆེས། རྒྱལ་བའི་སྲས་མཚོག་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུ། །བུ་གཙུག་མའི་དོན་
མཚོང་རྣལ་འབྱོར་པ། །འཕྲོ་བུ་རིན་ཆེན་བསམ་འཕེལ་རྣམས། །
འགྲོ་བའི་དོན་དུ་འཇིག་རྟེན་རྒྱལ། །སེར་ལྷ་བུའི་བུ་ལྷ་ཉོན། །ཞེས་
པ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་མགྲར་གྱུང་གསུངས་ནས་མཁར་ལ་ཕྱག་ནས་
འཛོམས།

དེ་ནས་རིམ་པར་བ་ཇོ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱུངས་པ་ལས། སྲས་དམ་པས་སྐྱུ་
ཤེད་ཤིན་ཏུ་རྒྱང་བ་འདུག་པས་སློབ་མ་བདེ། སྐྱུར་སེམས་ཅན་བམས་

ཅད་དང་སྒྲོམ་གདུལ་བྱུར་བྱུར་པ་རྣམས་སྐྱགས་བརྗེ་བས་དགོངས་ཏེ་
གསུང་གི་བདུད་ཚི་སྒྲི་མེད་པར་གནང་བ་དང་། ཡང་སྒྲོམ་ལྷ་པ་
འདི་དང་དུས་ཟིང་འཕྲོ་མར་ལུས་ཡོད་པས་མ་འོངས་པའི་བཀའ་བྱུང་
ཅིག་གནང་བར་ཞུ་བེད་ནས་དུས་པས། བ་ཚོའི་ཞལ་ནས། བྱ་དེ་
ཙམ་སྐྱབ་མི་དགོས། དཀོན་མཆོག་ལ་སློབ་བཀའ་ནས་རང་འདོད་ཀྱི་
འབྲི་བ་མ་ཞུགས་ན། དག་ལྷ་པ་མི་དགོས། འཁོར་བའི་གཡུལ་དོ་
བརྗོད་པར་ངས་ཁག་ཐེག་། །ང་བདག་གི་འགོང་པོ་སྐུལ་ན། ཕྱི་རོལ་
ཀྱི་དག་པོ་ཡུལ་སྟོར། བར་སེམས་ཉིད་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་ན། ཕྱི་
གཞན་སྐྱང་འདུ་བ་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ལྷ་པ་འདི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བརྟན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་པར་འདུག་པས་རྩོད་པའི་
རྩལ་སྟོན་དགོས་པ་བྱུང་། དཀོན་མཆོག་ལ་སློབ་ཁེལ་ན། ལོ་གསུམ་
གྱིས་དུས་ན་སྒྲེལ་མོལ་ཁ་རྩུན་རང་དབང་བ་ཐག་ཚོད་དོ།

དམ་པ་བྱོད་ལ་མང་འབྲོག་མོ་བྱ་འདྲེན་ལས་ནལ་བྱ་གཅིག་འདུག །
ང་ལ་གསང་མི་དགོས། ལོ་གསུམ་སོང་འདུག་གསུངས། དམ་པ་
དོ་ཚ་ནས་སྐྱབ་སྐུལ་བས། ཡར་ལོངས་འདི་ཚོར་བཞག །མིང་ཀུན་
བཟང་དོ་རྗེ་གྱིས་གསུངས། ཕྱིས་འབྲོག་པ་ཀུན་བཟང་དུ་གྲགས།

དེ་ནས་མ་ཐོས་གྲས་རྣམས་ལ། འབྲུག་སྐོར་གྱི་དབང་ཚོག་རྣམས་
དང་། ཡེ་ཤེས་མགོན་པོའི་རྗེས་གནང་། ཐུགས་རྗེ་ཚེན་པོའི་རྗེས་
གནང་སོགས་དབང་ཚོས་གདམས་པའི་རིགས་མ་ལུས་པ་གནང་
ཞིང་། བསྐྱབ་སྟོན་ལུང་བསྟན་རིགས་ཀྱང་གསུངས་པའི་
མཐར། དམ་པ་སྐོར་གྱིས་མཐའ་བྱབ་གྱི་སྐོར་ལུགས་གྱིས་གིག་
གསུངས།

དེ་ནས་དམ་པས་གཞན་རྣམས་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་འཕེལ་འགྲིབ་
དང་། སེམས་ཕན་གྱི་བསོད་ནམས་ལ་རག་ལས་འདུག །གལ་པོ་
ཚེ་འཆི་བ་ལ་ཐུག་ཚེ་ཉམ་ང་མེད་པའི་གདམས་པ་ཅིག་ལུ་ལུས་
པས། མ་ཐོའི་ཞལ་ནས། སྐྱིར་ངེས་དོན་གྱི་ཚོས་བམས་ཅད་འཆི་ཁ་
མའི་གདམས་པ་ཡིན། སྐོས་སུ་ཚོས་རྗེ་རལ་པའི་བྱང་ཚོས། འཆི་
བ་ལམ་དུ་ལེན་པ་མ་བུ་དོ་སྐོར་གྱི་གདམས་པ། རྗེ་གོང་ཚང་པས་
ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་པའི་རོ་སྟོམས་སྒྲང་འདྲིལ་རྣམས་ཡིན་ཅོ་
གསུངས། དོན་ཉམས་དང་སྐོར་བ་མ་ཅོར་བ། ལྷ་བ་རྟོགས་པ་མ་
ཅོར་བ། ཞེན་ལོག་དང་རྒྱང་སྐྱིར་མ་ཅོར་བ། དམིགས་མེད་གྱི་སྐྱིར་
རྗེ་དང་། ཕྱོགས་ལུང་གི་སྐྱིར་རྗེ་མ་ཅོར་བ་ཅིག་དགོས་སོ་ཅེས་པའི་བ་

ཚིག་ཀྱང་བྱོན་ནས་དགོངས་པ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བཅུ།

དེ་ནས་སྐྱས་དམ་པས་ཀྱི་རྗེས་བདེ་མཚོག་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་ཚོག་
མང་དུ་བཅུགས་ནས་མེ་མཚོད་སྟུལ། དགོངས་རྗེས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
ཀྱང་ཡང་དག་སྟུབ། དེ་ནས་བདེ་ཆེན་སྟུག་ལ་ཐེབས་ཏེ་སྟུབ་སྟེ་
བཅུག་ནས་དར་ཞིང་རྒྱས་སོ།།

3 གདུང་རབས་གསུམ་པ་འབྲོག་ཀུན་བཟང་དོ་རྗེ།

སྐྱས་ཀུན་བཟང་དོ་རྗེ་ནི། ཡང་ཅེ་ཟུ་པོ་རྗོང་ཞེས་པ། ཏྲ་མགོ་ཚོས་
ཀྱི་ཕོ་བྲང་དུ་རྒྱལ་ཚབ་མཇུང་ཅིང་། སྐྱ་སྦྱིར་ཡབ་མེས་གཉིས་ནས་
བཀའ་དབང་གསན་རྒྱུ་གས་ཀྱི་ཉམས་བཞེས་མཇུང་བཞིན་པས། རིམ་
པར་གྱུ་རུས་ལྷུང་བསྟན་པའི་སྟུབ་གནས་རྣམས་ལའང་ཐེབས་
ཏེ། སྟུག་ཚང་མེད་ཀྱི་བསམ་འགྲུབ་རྗོང་དུ་གྱུ་རུའི་སྟུབ་པ་
གནང་། རྗོང་འགོ་ཚོས་དབྱིངས་རྗོང་ཞེས་པ་ལོ་མོ་སྟུ་རིའི་རྩ་བའི་ལོ་
རས་གདན་ས་དེ་ལ་སྟུ་སྟུབ་གནང་། གཞན་ཡང་སྦྱིང་བཞི་བྱ་བོད་
རྗོང་དང་། སྐར་ཅང་གནམ་སྐྱས་སྦྱོད་ཀྱི་སྦྱོམ་བྲག་དང་། ཟུགས་རྗེ་
བྲག་སྟེ་སྟུས་མོ་བྲག་དཀར་དང་། དགོན་བདུད་ཅི་བྲག་ཅེས་ཆེ་ཆུ་
བྲག་དང་། མཁོ་བང་སྟུའི་གར་བདེ་ཆེན་བྲག་དང་། ལང་མོ་ཆེའི་

གམ་གྱི་ཅེ་སྒོར་རྩོ་བ་སྤྱད་དང་། ཐེད་སྒོར་ར་སྒྲར་མགོ་འི་དགའ་བ་
སྤྱད་དང་། སེ་རྗེ་སྤྱད་ཅེས་དར་དཀར་ལའི་བྲག་སྤྱད་སེ་རྗེ་རྒྱལ་
མཚན་དང་། སྒྲར་ཐང་སྤྱད་རྣམས་སྤྱ་དཀར་སྤྱབ་གྲོང་ཁྱུར་ཁོ་ནས་
གནས་ལྷགས་དོན་གྱི་དེ་ཉིད་གཟིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་སྤྱད་ཏུ་
གྱུར།

༧ གདུང་རབས་བཞི་པ་དམ་སྤྱལ་གྲོ་ལྷན་རྒྱལ་པོ།

དེ་དུས་དམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ན་གིན་ཏུ་སྦྱིན་པས་སྐུ་གཤེགས་
ཁར། སྤྱས་ཀུན་བཟང་པར། བཀའ་ཆེ་མས་རྒྱས་པར་གསུང་པ་
ལས། ཀུན་བཟང་པས། སྐུ་བཞི་འི་དབང་སྤྱད་སྐྱེས་མཚོག་རིན་པོ་
ཆེ། །ཇི་སྲིད་འགོ་ཀུན་བྱང་རྒྱབ་མ་ཐོབ་བར། །སྤྱལ་པའི་རྗོས་གར་
རྒྱན་ཆད་མེད་བཞིན་དུ། །བདག་སོགས་དང་ལྷན་སྤྱད་སྤྱེས་བཟུང་
དུ་གསོལ། །ཞེས་ཅེ་གཅིག་གདུང་བའི་སྤྱེ་རག་གིས་གསོལ་བ་
འདེབས་པ་ལས། ཉིད་གྱི་སྤྱས་སུ་གནང་སྟེ། བྱང་རྒྱབ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད། སྐུ་ལྷ་རན་ལས་འདས་སོ།།
མི་རིང་བར་ཡ་མཚན་པའི་ལྷས་བཟང་པོ་དང་བཅས། མང་གྲུ་མོ་རྒྱ་
ཁའི་མཁའ་འགྲོའི་མཚན་དང་ལྷན་མ་ལས། ཉིད་གྱི་གདུང་དུ་

བལྟམས་པ་ལས། མཚན་གྲོ་ལྟན་རྒྱལ་པོར་གསོལ། ལོ་ལྟའི་དུས་
ན་རང་གི་གནས་ཉེན་སྐྱེ་ཆས་རྣམས་འདི་ཡིན་གསལ་བར་གསུངས་
པས། ཐམས་ཅད་ངོ་མཚར་བའི་དགའ་སྟོན་དང་བཅས། གདན་ས་
བདེ་ཆེན་སྐྱེག་ལ་མངའ་གསོལ་ཞིང་། སྐྱེལ་སྐྱེ་གྲོ་ལྟན་རྒྱལ་པོ་ཞེས་
ཡོངས་སུ་གྲགས། ཕྱི་ནང་གི་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མཁས་པར་སྐྱེངས།

དེ་སྐབས་དཔལ་འབྱུག་པའི་རྒྱལ་ཚབ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀུན་དགའ་
མེད་པའི་ཆེན་སྐྱེག་ལ་གདན་འདྲེན་ཞུས། ཁྲོམ་དབང་སྒྲོམ་དབང་
སོགས། དཔལ་འབྱུག་པའི་བཀའ་དབང་མཐའ་དག་གསན། ཉིན་
གཅིག་ཁྲོམ་དབང་ལ་ཆིབས་པ་བརྒྱད་ཅུ་སྒྲོར་སོགས་ཀྱི་འབུལ་བར་རྒྱ་
ཆེར་སྐྱེངས་པས་ཐམས་ཅད་ཉལས་པ་བྱུང་།

དེ་ལྟར་སྐྱེལ་སྐྱེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་ཚོས་མ་ལུས་པ་ཉམས་སུ་སྐྱེངས་
པས། ཉལས་བཅུ་ཡོན་ཉན་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་སྐྱེངས་ཉེགས་ཀྱི་ཡོན་
ཉན་མ་ལུས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་སྐྱེག་ཆེན་པོར་གྱུར་

ཅིང་། ཡབ་ལྷན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱེ་ཚེ་འདྲ་གི་ན་ཏུ་རིང་བར་
བཞུགས། རྗེ་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་མཚོག་འདི་ཉིད་ལ། གཞན་དོན་སྐྱེལ་
པའི་ལྷན། ཏུང་ཏུང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་མཚོག་དང་། རྒྱལ་འཛོམ་
གཉིས་བྱུང་ཞིང་། རྒྱལ་འཛོམ་པས་བདེ་ཆེན་སྐྱེག་ལ་གདན་ས་བ་
མཛད་ཅིང་། རྩིས་སྤྲོ་སྤྲོ་སྤྲོ་གྲང་འདེབས་པས། སྤྲོ་མ་སྤྲོ་
སྤྲོག་པ་ཟེར་བ་དང་། བདེ་ཆེན་སྐྱེག་པ་དེ་ལས་བརྒྱུད་པར་
གྲགས། དེ་སྤྲོ་མ་ཚོ་རིན་པོ་ཆེ་ཡབ་ལྷན་གདུང་རབས་རིམ་པ་
བཞི་འི་རྣམ་ཐར་མདོ་ཙམ་གྱི་དབ་རིན་ཆེན་དོ་གལ་དང་
པོ། ། །

བའི་མཚོད་རྟེན་ལ་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་དུས། ཏུང་ཏུང་ཉིད་ཀྱང་
བཅད་རྒྱ་གནད་བའི་གཟིམ་སྤྱད་ཏུ། དཀོན་མཚོག་མཚོད་པའི་རྒྱན་ནི་
ད་ལྟར་མ་ཆད་པར་ཡོད་ལ། དེ་དུས་གནས་སུ་ཅང་ཞིང་ཁ་བ་བྲལ་
པ་བརྒྱད་ལ། གསེར་རེ་སྤྲད་དེ་གསོལ་རྒྱགས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་མཛད་
ཅིང་། དིང་སང་བར་དུ་གསེར་སྐྱེ་ལེན་པ་དང་བཅས། ལྷན་བདག་
མཐར་ལྷན་བྱས་སོ། །

མཚུངས་མེད་རིན་པོ་ཆེའི་གདན་ས་ནི། བར་པ་སྤུན་ཚོགས་
གྲིང་། གྲང་བྱ་ར། ཅང་མཚོད་རྟེན་བྱ་རུང་འགྲམ་གྱི་བཞུགས་གྲང་
སོགས་ལས། དད་ལྡན་མང་པོས་ཞབས་ནས་འདེགས་བཞིན་
བཞུགས་པར་མཛད། དེ་དུས་གནས་སུ་འདི་དཔག་བསམ་ལྡོན་
ཞིང་། བ་རའི་རྩོ་བའི་མེ་ལོང་། རི་བར་འོ་སི་རྒན་མོ་རྣམས་ཀྱང་
དུས་མཉམ་བུང་།

དེ་སྐབས་ཐེད་ཐིམ་སྤར་གསུམ་ནས་བཀའ་ལྷང་ཉམས་བྲིད་ལུ་མི་
མཐའ་ཡས་པར་འདུས་ཞིང་། བྱུང་པར་དབུ་ཆེ་རྣམས་འཇོམས་པས་
རང་རང་གི་སྤྱོད་སྤྱད་ཁང་པ་མཐའ་ཡས་ལ། བན་སྤྲེད་སྤྲེམ་

དང་། ལི་ལྷུང་གྲ་མའི་སྐྱབ་སྐྱུག་ནི་ད་ལྟར་དང་གྲགས་ཆེ་བར་ཕོད་
དོ། །དེ་དུས་ལི་ལྷུང་མན་སྟེང་གཉིས་བར་ནང་ཟིང་སྐྱབ་སྐྱུག་
ཞིང་། ལྷུང་པ་དུས་ཟིང་སྐྱབས་ལས། ལི་ལྷུང་པ་རང་གི་གནས་སྐྱ་
སྐྱབ་པའི་འཇིགས་འཕྲུང་མ་སྐྱོལ་གྱི་བར་དུ། རིན་པོ་ཆེའི་གྲ་པས་
བསྐྱལ་བས། ཤར་པའི་བསྐྱལ་ས་ཟེར་བ་དེ་ནས་གྲགས། །

༢ གྲུབ་པ་ཐོབ་སྟེ་སྐྱ་རོལ་སྐྱུག་ཐེབས་པ།

དེ་ནས་དུང་དུང་དེ་ཉིད་མཚུངས་མེད་རིན་པོ་ཆེ་བོད་དུ་ཐེབས་པའི་
ཞབས་སྦྱིར་ཀྱང་འབྲངས་ནས། གདན་ས་རི་བྱོད་ནམས་སྐྱ་བཙུང་རྒྱ་
ཁོ་ན་མཛད། འབྲུག་སྐྱོར་གྱི་ཆོས་དང་སྐྱུང་མར་མངའ་བརྟེན་
ཞིང་། རྒྱུང་སེམས་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་
རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་པས། རྒྱུ་ལ་མི་གྱིར་བ་དང་། ལྷ་
མཁའ་གསལ་གྱི་རྡོའང་འདམ་ལྟར་བརྗེས་པ་སོགས་གྱི་རྒྱུ་འབྲུལ་དང་
ལྟན། འཛིང་བའི་རྒྱུ་ལས་གྲོལ་ཞིང་འབྲུལ་པ་རང་སར་ཞིག་
སྟེ། མཁའ་འབྱོརི་མཚན་དང་ལྟན་པ་དགོ་ལྟན་བཟང་མོ་སྐྱུག་རྒྱུ་མར་
བཞེས། བར་སྤིང་ཀུན་ཀྱང་ཐོགས་མེད་གཟིགས་པས། བྱང་
སེམས་གཏོང་བའི་དུས་བཞི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱུ་བའི་

མཁུ་འཕུལ་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་ཐེབས་པ་སོགས། སྐུལ་པའི་སྲས་དང་
བཅས་རིམ་པར་སྤྲོ་གྲོ་སྤྲོ་གས་སུ་ཐེབས་ཏེ། བཙན་གདོང་ཚུ་འགྲེག་
ལ་བཞུགས་ཞག་མཛད། གནས་པོར་བྱའི་དངོས་གྲུབ་དགོས་པའི་
བྱིན་རླབས་ལུ་བ་བཞིན། མ་འགྲུངས་པར་བྱུང་བའི་མི་བརྒྱུད་རིམ་པ་
ཁྲལ་རྒྱུད་དུ་ག་གིས་དུང་དུང་ཡབ་སྲས་བརྒྱུད་པའི་སྤྱིན་བདག་མཐར་
ཕྱིན་ནོ། །

༣ རྒྱུ་རལ་གདན་སའི་ལྷང་བསྐྱན་འབབ་ཚུལ།
དེ་ནས་དུང་དུང་རིན་པོ་ཆེ་ནི་གཙུང་རྒྱལ་འཛོམ་གྱི་གདན་ས་སྐྱང་ལྷག་
ཁར་ཕྱག་ཐེབས། དེར་གཙུང་པོས་སྐྱང་པོ་བཟུང་ཚན་ངོ་ཚ་བ་འདུག་
གསུངས་བསྐྱད་པ་ལས། སྐྱང་ལྷག་ལྷལ་གསར་ཁར་ཐེབས། དེར་
ཡང་མ་སྐྱོད་གསུངས་པ་ལས། འདུག་ཚོས་སྤྲིངས་གྱི་དུར་ཁྲོད་
བསིལ་བ་ཚལ་གྱི་ས་རྩོ་ཡོད་ཟེར་བ་དེར་ཐེབས་ཏེ་ཐུགས་དམ་ལ་
བཞུགས་སོ། །

དེའི་མ་རོལ་དག་ན། རྒྱུ་རལ་བྲག་ཅེས་མཚོ་དང་བྲག་འཐབ་པའི་
གནས་འཇིགས་སུ་རུང་བ། སྐུ་བདུད་མཐུ་བོ་ཆེ་གནས་པ། དེར་

སྒོན་སྒོལ་དཔོན་པར་འབྱུང་གནས་ཀྱང་ཐེབས་ཏེ། རིན་སྤྲངས་བྲག་
ལ་ཀླ་བདུད་གཅིག་གནས་པ་འདུལ་རིན་མ་ཚོག་པས། དེའི་ཁ་གཞོན་
ཚ་ཚ་འདེབས་ཡོད་གསུངས་པས། སྤྱིས་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོའི་ལུས་ལས་
སྤྱ་ལྷ་སྤྱིན་རྣམས་ཡོངས་ཀྱང་། དེས་མ་ཉན་པས་གྲུབ་ཐོབ་དེར་
ཐེབས་ཏེ། རྟོ་ཅེས་སྤྱ་སྤྲངས་མཛད་པས། བྲག་དེ་རལ་པའི་ནང་
ནས་ཐོན་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཀླ་བདུད་དེས། དུས་འདིར་ཡང་
ཚོ་འབྱུལ་མི་ཟད་པར་བསྟན་ཏེ། མཚོ་འབྲུག་པ་དང་། བྲག་རི་ཉིལ་
བ་དང་། ལྷ་སྤྱིན་གྱི་དམག་དྲངས་ཏེ་བརྟེན་པར་བརྩམས་པ་
སོགས། ཚོ་འབྱུལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཀྱང་། རླུགས་དམ་ལས་གཡོ་
བར་མ་རུས་པས། སྤྲོ་སྤྱ་གཟུགས་དངོས་སུ་བསྟན་ཏེ་རླུགས་དམ་
ལུ་བ་ལས། ཇི་སྤིང་གྱི་བར་དུ་བརྒྱད་འཇིན་རིམ་པའི་བསྟན་སྤྲང་དུ་
མངའ་གསོལ་ཞིང་། བསྟན་བསྟང་རྟོ་རལ་མགོན་པོ་ཞེས་མཚན་
གསོལ།

དེ་ནས་གཞི་བདག་གིས་བྲག་མ་གིའི་ནང་ན་བདག་གི་གནས་ཡིན་
པས། དེའི་སྤྱིང་དུ་ཐེབས་ན་འཕྱིན་ལས་རྒྱས་པའི་ལུང་བསྟན་ལུ་བ་
བཞིན། བྲག་སྤྱིང་ནགས་ཚལ་འཐིབས་པོར་ཡོད་པ་དེར་

མེབས། ཤིང་ནགས་ཀྱི་སྤྱིལ་བུ་ཕུབས་ཏེ་བྱུགས་དམ་ལ་བཞུགས་
སོ། དེའི་ཚེ་སྤྲོ་གོ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་བདག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཀའ་འབངས་
སུ་ཞུགས་ཤིང་། འགྲོ་བ་མོ་མོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དད་ཅིང་མོས་པར་
གྱུར་ཏེ། མང་ཅང་དོལ་པོ་སོགས་ཀྱི་ཚན་ཚོན་མང་པོས། བོད་ཀྱི་
རྟོགས་ལྡན་འདུག་ཅེས་བཟའ་བཏུང་འབྱུང་ཀར་ལ་སོགས་པས་མཚོན་
བཞིན་མོས་ཤིང་དད་པར་གྱུར། །

དེ་དུས་དོལ་པོ་གྱི་དཀར་ལ་འདྲེ་ཁ་ཆེན་པོ་བཞུགས་ཏེ། མི་ནོར་ཁང་
པ་མང་ཙམ་གྱོན་པ་ལས། ཏུང་ཏུང་རིན་པོ་ཆེར་སྐྱབས་ཞུས། མི་
དང་གཞོན་གཉིས་ཤར་བུ་བ་སོ་སོར་ཕྱལ་ཏེ། འདྲེ་ལ་རྫོངས་དང་
བཅས་བུ་སྤྱོད་སུ་བསྐྱེལ། སྤྱིན་བདག་སྟེ་པོ་ཤར་སྤྱོད་སུ་
སྐྱུགས་པ་ལས། འདྲེ་དེས་ཏུང་ཏུང་སྐྱུ་ཞབས་སུ་མི་གཅིག་ལ་བབས་
ཏེ། བཀའ་ནན་ཆེ་བས་མི་ལ་གཞོན་པ་མི་བསྐྱེལ། རབ་གྱིས་འདི་
ཁར་སྤོང་ཚུགས། །ཐ་ནའང་ཁོང་རང་དང་མཉམ་དུ་གཏང་ཞུས་
པས། མེབས་སྒྲོར་འདི་ན་ག་ནས་སྤོང། ཁོང་ནམས་ཀྱང་གོམ་
གསུམ་ལ་ཁ་བཏུལ་ཟིན། བྱིད་རང་ཀྱང་ད་ལྟ་རྒྱུགས་གསུང་པ་
ལས། འདྲེ་དེ་ད་ལྟ་ཁང་བུ་སྤྱོད་སུ་ལ་གནས་ཅེས་གྲགས།

སྐྱིན་བདག་ཤར་དུ་སྐྱུགས་པ་རྣམས། སྲང་མ་མཐིལ་གྱི་སྐྱར་ཚན་
ཞེས། སྐྱིས་གྲོང་པ་བཞི་བཅུ་སྟོར་ལ་འཕེལ་ཞིང་། དེ་དུས་དྲུང་དྲུང་
རིན་པོ་ཆེར་དགོངས་ཡངས་ལུས་པའི་ད་ལྟ་དགོན་མཚོག་ལ་མཚོང་པ་
བྱེད་པ་ཡོད། གོམ་གསུམ་ལ་ཟེར་བ་དེ་འདམ་ཆེན་གོང་ལོག་བར་ན་
ཡོད། ལུལ་པ་རྣམས་ལ་བགོགས་བསྐྱོད་རྒྱས་པ་དང་། ལུག་རྩོར་
གྱི་དབང་བཅས་གནང་སྟེ་ཇི་སྲིད་གྱི་བར་དུ་སྐྱིན་བདག་དུ་ཁས་སྲངས་
དམ་བཅས་གིང་། འབྲུལ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ལོ་
བསྟར་གྱིས་གྱི་དཀར་དམངས་ལ་དབང་རེ་གནང་བ་འཕྲོ་ཅན་ལོ།

ཅང་གདོང་དཀར་སྐྱག་ཚང་མ་ཇོ་ཚན་ནས་ཀྱང་། སྤིུ་སྐྱབས་ལུས་
པས། སྐྱིས་ཁྲལ་པ་བཅུ་བྲག་དུ་འཕེལ་བ་དང་། མགར་ཚན་ཁྲལ་པ་
གསུམ་ཀྱང་སྐྱབས་ལུས་པས། གཙམ་སྟེད་སྟེད་ལ་ཐལ་བ་ད་ལྟ་སྐྱིད་
དར་ལ་ཡོད། སྲང་ཅང་སྟོད་སྟེད་བྱིངས་ཀྱང་སྐྱིན་བདག་དུ་གྲུར་
ཅིང་། ཁྱུང་པར་སྲང་གི་ཐང་བྱིམ་སྐྱག་པོ། དར་རྒྱས་པ། བཟོ་བོ་
ཚན། སྲང་གསར་ནང་པ། ཁང་ཁྲུང་ཞལ་དོ་ཚན། ཐང་སྐྱ་
གྱང་། ཅང་སྟོར་རྒྱལ་སྟོར་ནང་པ་བཅས་སྤིུ་བུ་གསོས་ཁ་གཙང་
ཡིན།

དེ་སྐབས་དོལ་པོ་ཤར་རྒྱུ་ལ་འཕྲུག་ནས་སོ་འཇིན་གྱི་ཕོད་སྐབས། ཏུང་
ཏུང་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཅང་གི་སྦྱིན་བདག་དང་བཅས་ཆིངས་ལ་ཐེབས་
ཏེ། འཕྲུག་ཡུལ་ཐང་དཀྱིལ་དེར་བཞུགས་སྐྱེས་ཐེབས་ཙམ་
ན། དོལ་པོ་ཤར་རི་ཚོས་ཅང་ཡང་ཐང་ལ་སྦྱེབས་འདུག་ཅེས། ཤར་
རིའི་དཔུང་ཐོན་ནས་རྒྱལ་རི་གཞོན་སོང་བས། ཐང་དེ་ལ་རྩོལ་པོའི་ཅང་
ཐང་ཞེས་དེ་ནས་གྲགས། དེ་ནས་དོལ་པོ་ཤར་རི་གཡུལ་ལས་རྣམ་
པར་རྒྱལ་བའི་དགའ་སྦྱོན་གྱི་འབྲུལ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞེས་སོ། །འབྲུང་
པར་ཡང་སྦྱོད་སྦྱོན་མང་ཚན་དང་། རུམ་ཐང་པ་རྩོ་ཚན་གྱིས་
གཙོས། བཟོ་བོ་ཞལ་ངོ་དམངས་གྱིས་ཇི་སྲིད་གྱི་བར་དུ་སྦྱིན་བདག་
མཐར་སྦྱིན་བྱེད་པར་ཁས་སྲུངས་ཤིང་སྦྱགས་དམ་ཞུས། ཅང་དང་
ཡང་དག་སྲིད་གཅིག་པའི་གལ་བསྐྱམ་ཞིང་། མི་འགྲུར་བའི་གཟེར་
དུ་གཉེན་གྱིས་སྦྱེལ་བས་ཨ་ཞང་ཅང་ཞེས་པའང་དེ་ནས་བྱུང་ངོ། །

༧ རིན་སྐྱེད་སྦྱོང་བཞེད་སྔ་པ།

དེ་དུས་སྦྱོ་ཕྱོགས་འདིར་ཡང་གྲུབ་མཐའ་མི་གཅིག་པའི་ནང་འཐབ་མང་
བ་དང་། མི་ཀུན་གྱི་སྦྱོ་ལོ་རང་རྟགས་ལ་སྦྱགས་འབྲུང་བས། རེ་
ཞིག་བོད་དུ་ཐེབས་པར་བཞེད་པ་ལས། བཟོ་བོ་ཞལ་ངོའི་སྦྱི་དཔོན་

མཁམ་ཡོངས་ཏེ། དེད་དོལ་པོ་བྲག་བརྒྱད་གྱི་གཙོ་བོ། སྤྱོད་ལྷུང་
པའི་ས་མདུད། རྩེ་རལ་བྲག་འདི་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་བྱེད་ལྟ་བུ་
བཞུགས་ན། ལྷུང་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཚོགས་པས་ཅིས་ཀྱང་བཞུགས་པ་
དང་། བྱེད་པར་གཟིམ་ཁང་ཞིག་ཀྱང་བཙོས་དགོས་ཞེས། བཟ་
གྱིས་ཞུས་པ་ལས་གནང་སྟེ། འོ་ན་དོལ་པོ་བྲག་བརྒྱད་ག་ལ་ཟེར་
གསུངས་པས། བྲག་བརྒྱད་ནི། རྩེ་རལ་བྲག །བརྟེ་བརྟེར་
བྲག གནམ་ལྷགས་བྲག །ར་ཚོད་བྲག །ཤ་ལ་བྲག །སྤྱུ་ས་
སྐྱང་བྲག །ལྷུལ་རྩུང་བྲག འདི་སེརྟེ་བྲག་ཡིན་ཟེར། ཚ་ལྷུང་བྲག་
དང་བརྒྱད་ལགས་ཞུས། འདི་ལ་ལས་གཡུལ་ལྷུང་བྲག་ཡིན་
ཟེར། ལ་ལས་གདམ་ཞིང་ལྷག་པའི་ཞིང་དགྱིལ་ལ་ཡོད་ཟེར།

དེ་ནས་རྩུང་རྩུང་རིན་པོ་ཆེས་གནས་གཞིའི་རྟེན་འབྲེལ་གཟིགས་པ་
ན། གནམ་ས་བར་གྱི་དབྱུང་ཀྱང་བཟང་ཞིང་། བྱེད་པར་མཚན་གྱི་
དགོ་ལེགས་ཀྱང་། རྩེ་ཞེས་བྲ་བ་ནི། ཚོས་ཀུན་གྱི་སྤྱིང་པོ་ཡིན་པ་
དང་སྤོས་སྐྱེགས་སྤྱགས་རྩོ་རྩོ་ཐེག་པའི་ཡང་སྤྱིང་། རྩེ་ཡེ་ཐེས་ལྷ་
ལྷན་ཞེས་བྲ་བ། རྩུལ་བ་རིགས་ལྷའི་དོ་བོ། རིགས་ཀུན་བྱེད་བདག་
རུ་གྱུར་ཅིང་། ལྷ་སྤྱགས་རྣལ་འབྱོར་ཀུན་གྱི་ཡང་སྤྱིང་། བསྐྱེད་

ཚོགས་ཟབ་མོའི་གཞུང་ལམ། རྗེ་བསྐྱེའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་
པས། རྒྱུད་སླེལ་ས་ཀྱང་། རྩེ་ཞེས་བགྱིས་པས་ལྷ་ཀུན་དང་། །ལྷ་
གང་དགྱིལ་འཁོར་གནས་པའང་མཆི། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྩེ་
དེ་ལ་རལ་པ་དང་བཅས་པ་ནི། ལྷ་སྐྱགས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་བརྒྱུད་འཇིན་
སློགས་བཅུར་རྒྱས་ཤིང་། སྐྱགས་འཆང་གྲུབ་རིགས་རྒྱན་མི་འཆང་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཟིགས་པ་དང་བཅས། བྲག་སློང་
དེར་གྱུང་ཆེན་པོ་ཐོག་སོ་ལྷ་པ་གཅིག་གི་མྱངས་བཞིངས་སོ། །

དེ་ཡང་ཉིན་མོར་མི་ལས་དང་། མཚན་མོར་ལྷ་སྐྱིན་གྱི་ལས་དང་
བཅས་ཚོད་ཆེ་བས་མ་བཟད། རོ་མོ་ལ་ལུ་ལས་སུ་མ་རུ་སྐོར་གྱི་སྒོ་
འཇར་སྐྱིགས་ཤིག་གསུངས་པ་ལྷུར་སྐྱེལ་བ་རྣམས་རྒྱུད་རྒྱུད་རང་
བཞེས་ནས། ཉིན་རིམ་གྱིས་གདུང་དང་ཀ་བ་རུལ་སོགས་ཤིང་ཆེན་
རིགས་ཕྱག་གཡས་གཡོན་གྱི་འོག་ན་རེ་རེ་བཅུག་བཞིན་ཤིང་རིགས་
རྒྱུད་རྒྱུད་རང་གིས་རྒྱངས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མཐོང་བས་དོ་མཚར་
ཆེ། སྐབས་སྐབས་སུ་ལས་མི་རྣམས་སྒོ་བ་བསྐྱིང་སྐྱིར། དབང་
ཚོས་རེ་ཡང་གནང་ནས་གྱུང་ཆེན་དེ་འབྲེལ་དུ་གྲུབ་པ་ལས། མི་ཁའི་
ཐེང་རིས་ལ། སྐྱིན་བདག་ཤང་ཅང་དོལ་པོ་ཀུན། །རྩེ་རལ་རྒྱུད་རྒྱུད་

དབང་གནང་དོ། །ཅེ་བ་རྒྱབ་སྐྱོན་ཁྲུང་ནས་དབང་ལུ་ཤོག། །ཅེས་
འཕྲུབ་ཡང་བྱུང་། །

གྲང་ཆེན་གཙུག་ལག་ཁང་དེ་ལེགས་པར་འདྲོངས་ནས་ནང་དུ་མཚོང་
ཁང་གཟིམ་ཁང་འདུ་ཁང་མགོན་ཁང་སོགས་བཀོད་པས་བྱུང་དུ་
འཕགས་པར་བྱུབ། རྣམ་འབྱོར་གྱི་དབང་སྐྱུག་ཆེན་པོ་དུང་དུང་རིན་པོ་
ཆེ་དེ་ཉིད་མི་འཇིགས་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་འཇིན་གྱི་གདངས་ལས་དཔལ་
འཁོར་ལོ་སྐྱོམ་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རོལ་པར་བཞེངས་ནས་རབ་ཏུ་
གནས་པའི་བྱུགས་རྗེའི་གཟི་ལོད་མངོན་པར་འཕྲོ་བས། ལྷ་རྣམས་
གྱིས་ཀྱང་རོལ་མོའི་བྱེ་བྲག་དང་། མེ་ཉོག་ལ་སོགས་པའི་མཚོང་སྐྱོན་
རྒྱ་ཆེན་པོ་གཉིབས་སོ། །དེ་ལྟར་དོ་རྗེ་འཇིན་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱུངས་
པའི་འཁོར་ལོ་ཡེ་ཤེས་གྱི་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བས་དངོས་སུ་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པས་གྲང་ཆེན་དེའི་ས་སྐྱོགས་ཀུན་ན་ཟིལ་ཆེ་ཞིང་། ས་རྒྱལ་
གྱི་བ་མས་ཕོག་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་། བད་གདོན་བར་ཆད་ལས་
རྒྱལ་ཞིང་། ཐར་པའི་ལམ་སྐྱ་ཟིན་པའི་སྐྱལ་བ་བཟང་པོར་གྱུར།

རྗོང་རྩུ་རལ་ཁ་ཞེས་གྲགས་ནང་། སྐྱོན་སྐྱོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་གསུང་

བཞིན། གདན་ས་རིན་སྤྲངས་ཞེས་མཚན་གསོལ། ཕྱིས་ཀྱང་བོད་
དབྱང་རིམ་པའི་སློབ་སྦྱོར་སོགས་ཚད་གཞི་གང་གིས་ཀྱང་ལ་ཉེ་མ་རྣམས་པ་
ལྟར་གཞུང་མེད་ཁང་ལྟར་ལྟར་གྱིས་བྱུང། གཞན་ཡང་མཚོད་ཡོན་
བར་གྱི་འཇིགས་སྐྱབས་དགོན་པ་ལྟེང་། ཀྱེད་བང་གྲོང་བར་སྐྱབ་
ཚང་ཀྱང་བཏབ་སྟེ། ལོ་སྟོར་བཀའ་ལ་ཐེབས་པ་བཅས་འབྲུལ་བ་རྒྱ་
ཚེར་བཞེས་སོ། དེ་ནང་མཚོད་གཞིས་ཀྱང་རྒྱ་ཚེབ་བཅད་དོ། །

༥ སྦྱོན་བདག་མངའ་ཐང་དར་རྩེལ།

དེ་དུས་ཀྱེད་བང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། བྲག་ཆེན་སྐྱབ་པོ་
འབྲུག་པར། བྲག་ཆེན་པས་སྐྱབས་ལུས་བཞིན། རྒྱབ་གཉེར་གནང་
བ་ལས། དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡུལ་ཐོན་ནས་ཤར་སློབ་སྦྱོར་སྐྱབ་
སོང་བ། ལུ་མ་ཐང་ཚོས་འཁོར་དཔོན་པོ་དེ་ལས་བརྒྱུད། དཔལ་
འབྱོར་གྱི་རྒྱུ་རག་དང་བཅས་བྲག་ཆེན་སྐྱབ་པོས་སྐྱུལ་བའོ། །

དེ་བཞིན་མཚོད་ཡོན་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ན། ཡུམ་གྲས་སྦྱོན་
བདག་འདོད་དབང་ལས། སྟོན་དུ་སྐྱང་ལྟག་ཁ་དང་། སྐྱང་ལྟག་
ཡུལ་གསར་བཅས་འབྲོག་པ། མཚུངས་མེད་རིན་པོ་ཆེ་སྟོར་ཐེབས་

སྐབས་འདྲམས་ཆེན་པོ་མཛད། གན་ཡིག་གསོལ་རས་བཅས་པན་
ཚུན་རེ་རེ་གནང་བ་ལས། དེ་ཚུན་མཛེལ་བར་གྱུར་པས། ཕྱིས་
གཉེན་འབྲེལ་གྱང་བྱུང་ལ། མཚུངས་མེད་རིན་པོ་ཆེར་གཉིས་ཀས་
འབྲུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་འབྲུལ། །

དེ་སྐབས་ཤར་པ་ཞལ་ངོ་གཅིག་ལ་གདོན་གསོལ་ཏེ། བདེ་ཡངས་སྲུ་
སྐྱེ་བས་པ་དང་། སྙན་འབྲུལ་ལུས་པས་གཟིགས་འཕྲལ། བད་པ་
འདི་སྟོག་མགོ་ཐོན་ན། བས་དང་སྲུབ་ཚོལ་སྐྱོན་མེད་ཤོག །མི་ཐོན་
ན་འདི་ཡང་དེ་བཞིན་སོང་ཞིག་གསུང་། སྐྱེ་མདུན་དུ་ནས་ཁྱུང་གང་
གི་སྟེང་ན་སྲུབ་ཚོལ་བཀལ་ནས་བཞག་འདུག་པ། ཐོག་ཁ་ནས་ནད་
པའི་མདུན་དུ་གྱི་མས་པ་ལས། གང་ལའང་ཉེས་ཐོ་མ་བྱུང་
ཞིང་། བད་པའང་གདོན་ལས་གྲོལ། ཕྱིས་རིགས་བརྒྱད་དར་བའི་
ཤར་པ་ཞལ་ངོ་སྟོན་བཅས་ཀྱིས་དིང་སང་གི་བར་དུ་སྐྱིན་བདག་མཐར་
སྐྱོན་བྱས། །

དེ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མཚུན་རྒྱེན་ལ། འབྲོག་སྟེ་རྣམས་སྲུ་
དཀར་སྟོང་ལ་ཐེབས་པ་ལས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕ་ཚོ་འབྲོ་བའི་མགོན་

པོའི་དཔོན་གྱིས་གྲུབ་ཐོབ་ཅེས། ཀུན་གྱིས་མོས་གིང་དང་པས་འབྲུལ་
བ་ཅི་འབྱོར་སྲུལ། བྱང་པར་འབྲོག་རིའི་སྲུལ། རྗེ་ལུང་ཞེས་བྱ་
བའི་ལུང་པ་ལ། གཞི་བདག་མགོ་རོག་པ་ཅེས་བྱ་བ་དྲེགས་པའི་ལྷ་
སྒྲིན་མཐུ་བོ་ཆེ་གཅིག་གནས་པའི་ཚོ་འབྲུལ་གྱིས། ཉིན་མཚན་མི་དང་
སློག་ཆགས་གང་བསྐོད་ཀྱང་། སྲུགས་ལྷ་བས་སྐྱི་གཡའ་
ཞིང་། སློག་ལ་བར་ཆད་མང་དུ་བྱུང་བས། ལུང་པ་དེ་ལ་ནད་པ་
ཁྱུ་རྣམས་མེད་ཅིང་། དམར་བཤས་ལྷ་ཅི་སློམ། འབྲུལ་རིགས་ཀྱང་
ཤིན་ཏུ་འཚོར་བ་དེར་བྱུགས་དམ་ལ་བཞུགས།

གཞི་བདག་དེ་བཀའ་སློང་མ་ལ་བསྐྱབས། ལྷས་སློབྱ་བ་ཅེས་སློན་ལྷ་
པས་འབྲུ་བཏོན་པའི་དོས་བརྩིགས་པའི་ཁ་ནས་རྡོ་ལ་མ་ཅི་བཅག་གིས་
མ་ཡོད་པའི་བྲག་ཆེན་པོ་དེའི་ལྷེབས་ལ། གཞི་བདག་གི་སྐྱུ་གཟུགས་
ཇི་ལྟར་བསྐྱན་པ་ལྟར་བྱུག་འཇུབ་གྱིས་འབྲི་བར་མཇུག་པ་ལས། ཚོ་
འབྲུལ་ཐམས་ཅད་ཞི་ཞིང་། བདེ་འཇམ་དུ་སོང་བས། དེ་ནས་ད་
ལྟའི་བར་དུ་ལུང་པ་དེ་ནང་ལ་སྲུ་སྐྱིན་ཀྱང་། རྩོམ་ལ་སྲུ་མ་
མཁྱེན། རྩོམ་ལ་སྲུ་མ་མཁྱེན། ཞེས་མཚན་ནས་མོས་གིང་སྐྱིན་
པས། སྲུ་སྐྱིན་ཀྱང་བར་ཆད་གྱིས་མི་བརྗེ་བར་བདེ་བར་སྐྱིན་པས་

བཀའ་དབང་འགའ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞིང་།

ཕྱིས་སྐྱེ་མ་ལྷན་པའི་བསྐྱེད་འཇིག་ཉི་མ་བཟང་པོར་བརྒྱན་བསྐྱེད་གནང་བ་
བཞིན། ཁོང་གིས་བར་པ་མཛད་དེ་བསོར་བ་ལས། ལྷགས་འབྲུག་
མིང་གཅིག་གཟུགས་གཅིག་དེ་ནས་གྲགས། དེ་ཁར་གདན་ས་
འདེབས་པར་མཛད། འབྲུག་ཚོས་སྤྲིངས་ཞེས་མཚན་གསོལ་
ཞིང་། རབ་གནས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་རྒྱས་པར་གནང་བའི་ཆེ། ཏུང་
ཏུང་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་འབྲུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་སྤུལ། བྱུང་པར་དཔལ་འབྲུག་
པའི་བསྐྱེད་པ་ལྷོ་ལྷོགས་སུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ། རྒྱུན་
བདག་གི་ཐོག་མར་ཤར་དར་རྒྱས་ཚོས་མཛད་དཔའ་བོས་གཙོས་པ་
དང་། མཚོད་གཞིས་ཀྱི་ཐོག་མར་དར་རྒྱས་ཞིང་དང་། དར་རྒྱས་ཚུ་
རག་བཅས་སྤུལ།

གཞན་ཡང་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེས་སྐྱེ་ཕྱིར་ལྷོ་ལྷོགས་སུ་གདན་ས་
འདེབས་པ་ལ། འབྲས་ལ་བསམ་གཏན་ཚོས་འཁོར། མཚོད་
གཞིས་བསམ་གཏན་རྩེ་མོ། སྐྱེས་མོ་རབ་བརྟན་ཚོས་
འཁོར། མཚོས་གཞིས་སྤྱི་མིག་བང་ཁ། ལྷ་མཛོ་ཐེག་ཆེན་ཚོས་

པ། ལྷ་རྣམས་སྐབས་འགར་འབྱུག་པ་རེ་དང་། སྐབས་འགར་གྱུ་བ་
རྟུགས་རེ་བཅས་བཞུགས་པ་ལས། འབྱུག་པ་ཀུན་ལེགས་
གྱིས། ཏྲུང་ཏྲུང་རྒྱལ་མཚོག་རྒྱལ་འཛོམ་གཉིས། རང་ཚོ་བཟུང་སྟེ་
མི་བཞུགས་པར། །ཐུགས་རྒྱ་ཆེ་སྟེ་ཅི་བྱ་བ། །སོགས་གྱི་གསུང་
མགུར་ཀྱང་གསུངས།།

ལ རྣམས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་མངའ་གསོལ་ཏེ་
དགོན་གསར་བཤད་སྐྱབ་གླིང་ཕྱག་བཏབ་པ།
དེ་ནས་ཏྲུ་རལ་གདན་སར། རྒྱལ་ཚབ་རྣམས་ལ་མངའ་གསོལ། ཏྲུང་
ཏྲུང་རིན་པོ་ཆེ་རང་ནི། དེ་ནས་རྒྱང་ཙམ་འཕགས་པའི་བྲག་ཕྱག་རི་
སུལ་ན་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་པ་ལས་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་
ཞིང་། གཟིམ་ཁང་ཞིག་བཙོས་ནས། དགོན་གསར་བཤད་སྐྱབ་
གླིང་ཞེས་པའི་བྲ་དགས་ཀྱང་གསོལ་ཞིང་ཐུགས་དམ་འཕེལ་བར་
བཞུགས་ནའང་། ལྷ་ཤིན་ཏུ་དགོན་པ་ལས། རྒྱ་ནག་མཁའ་པ་མི་
གསུམ་གྱི་ལྷ་དཔུང་ལ་སོགས་པ་དགོངས་པར་བཞུགས་བཞིན་པས་
ལྷང་སུལ་གཅིག་ན་གྲུ་འདུལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བཞུགས་སོ། །དེའི་
ཆེ་ལྷ་ཅི་འདོད་འབབ་པའི་ལྷང་བསྟན་ཐོབ་ནས་ཡོད་ཅུ་ན། རོ་མོ་ར་

འདྲེན་ལ་ཡོང་སྟེ། བཞུགས་ལྟེབས་རྡོ་བ་རྣམས་ནས་རྒྱ་ཅིར་ཅིར་
འབབ་ལ་ཁད་དུ་ཡོང་བ་ལ། རྡོ་མོས་དྲུང་དྲུང་ལགས། འདི་ཐད་
ནས་རྒྱ་ཅོར་ཅོར་འབབ་རྒྱ་ཡིན་པ་འདྲ་བེད། རྡོ་ལ་མཇུག་བཅུགས་
རྗེས་ནས་རྒྱ་ཅོ་རོ་རོ་བོན་པ་ལས། འདི་ནས་རྒྱ་ཆེ་རྒྱང་ཅི་འདོད་སྒྲི་
སོགས་རྟེན་འབྲེལ་དང་དཔག་སྟེ་འབབ་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་། རྡོ་མོས་གོ་མ་
ཚོད་བྱས་གསུངས། འོན་ཀྱང་རྒྱ་འདི་ནི་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་
ནད་ཀྱི་རིགས་ལ་སྤྲོན་པའི་རྒྱར་གྱུར་པས་དགོན་གསར་སྤྲོན་རྒྱ་ཞེས་
གྲགས་སོ། །

༤ ཡང་དབེན་བདེ་ཆེན་གྲིང་ཕྱག་བཏབ་པ།

དེ་ནས་གནམ་ཁ་ཞེང་ཆེ་བས། ཆེ་བས་ཁ་ཞེས་གྲགས་པའི་སྒྲིངས་
དཀྱིལ་ན། ཀུན་མཁྱེན་དྲི་མེད་འོད་བེད་གྱི་དགོན་སྟེ་ལྷགས་རི་བཅས་
ཡོད་པའི། དེའི་གཡས་སུ་འབའ་ར་བའི་དགོན་ལག་ཀྱང་ཡོད་
པ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གོང་སྟེང་ནགས་འདབས་སུ། དཔོན་སློབ་ཉུང་
ཤས་དང་བཅས་བཅད་རྒྱར་བཞུགས་པ་ལས་སྐྱགས་དམ་གྱིན་ཏུ་འཕེལ་
ཞིང་། རྡོ་བོ་འབྲས་ལ་བས་ཀྱང་འཕྲིན་ལས་མང་དུ་བསྐྱབས། སྤྲོ་
སྤྱོ་གཟུགས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དབང་དང་སྟོམ་པ་ཞུས། ཕྱག་

རྟེན་མཐོང་ལུགས་གཅིག་སྐུལ་བ་ད་ལྟར་ཡོད་ལ། སྤྱི་ལོ་འཕྲིན་
ལས་མང་དུ་བསྐྱབས་པ་ལས་གསོལ་ཁར་གནང་ངོ། །

དེའི་ཚེ་དགོངས་པར་གཟིམ་ཁང་ཞིག་བཙུགས་ན་སྐྱམ་ས་ཕྱ་བརྟགས་པ་
ལ། ཕུག་འཁར་ས་ལ་གདབ་ནས། ས་འདིར་བདག་གི་འཕྲིན་ལས་
རྒྱས་ན། འཁར་བ་སྐྱོད་སྐྱེ་བར་ཤོག་ཅིག །འཕྲིན་ལས་རྒྱས་པར་མི་
འགྱུར་ན་སྐྱེ་བར་མ་གྱུར་ཅིག་གསུངས་ནས་སྐྱབས་དམ་ལ་བཞུགས་
སོ། དེའི་ཚེ་ཕུག་འཁར་དེ་སྐྱེས་ནས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཕུག་ཤིང་ད་
ལྟར་ཡོད་ལ། དེ་ནས་གཟིམ་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་བར་བཙུགས། ཡང་དབེན་
བདེ་ཆེན་གྱི་ཞེས་མཚན་གསོལ།

༩ ཆེ་བས་ཁའི་ཀུན་མཁྱེན་གྲོང་ཆེན་གྱི་གདན་ས་རྩིས་བཞེས་པ།
སྐབས་སྐབས་སུ་བཀའ་དབང་ཉམས་སྲིད་ཀྱང་གནང་ཞིང་སྐྱབས་དམ་
ལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་གཅིག་ན། ཀུན་མཁྱེན་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་ནི་
གཟིམས་ཁང་བྱུང་དུ་འཕགས་པ། ཚན་དན་གྱི་ཀ་བ་ལ་སོགས་པའི་
རྟེན་གསུམ་དགོར་མཛོད་རྣམས་དོས་ཀྱི་སྐྱ་གོན་མཛད་ནས་ཁང་པ་དེ་
དུང་དུང་རིན་པོ་ཆེར་བཙུགས་གཏམ་ལ་ཕེབས་པ་མཇུག། ཁང་པ་ས་

གཞི་རི་ཀྲུང་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་རྩིས་སྤངས་ཤིང་ཀུན་མཁྱེན་
དཔོན་སློབ་ལ་རྫོང་ཉ་རྒྱས་པ་མཛད། གཙུག་ལག་ཁང་དེ་སྤྱར་
གསོས་དང་བཅས་ཐུགས་དམ་སྤྱར་བར་བཞུགས་སོ། །

སློན་གྱི་སྐྱབ་གནས་བདེ་ཆེན་གྱིང་ལ་གཟིམ་ཁང་གོང་མ་དང་། འདི་
ལ་གཟིམ་ཁང་འོག་མ་ཞེས་གྲགས་སོ། །གཟིམ་ཁང་གོང་མ་ཡན་ལ་
གྲ་སྟེ་ཁ་གཙང་བཙུགས་པ་དང་། འོག་མར་གྲ་སྟེ་སྐྱ་སེར་མང་བ་
འདུས་ཤིང་། གྲ་སྟེ་ཡར་མར་གྱི་བར་ལ་ལྷུགས་རི་ཁོར་ཡུག་དམ་
པོས་སློམ་ཤིང་ལམ་འགག་ལའང་རྒྱས་གདབ་པ་སོགས། གྲ་སྟེ་ཤིན་
ཏུ་གཙང་བར་ཡོད་པ་ལ། ཀུན་མཁྱེན་པའི་དབྱུ་མཛད་དེ་ཉིད་རང་ནས་
ཀྲང་སློ་མེད་དུ་འཛོག་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ཉམས། ཡིན་ཀྲང་འདི་ཀོ་ཤིན་
ཏུ་མཁས་པས་སྤུད་པར་ཕངས་ཏེ། ཟུར་དུ་ཁང་གསར་ཞིག་བཙོས་ཏེ་
བཞག་པ་ལས། ཡུལ་གསར་མ་ཇོ་ཞེས་པ་དེ་ལས་བརྒྱད་དོ། །

རྗེས་སེར་ཀུན་མཁྱེན་དཔོན་སློབ་མཛེས་རྒྱའི་སྤྱང་དུ་ཐེབས་ཏེ། ཁང་
པ་སྤྱར་དགོས་འདྲོས་གསུངས་པ་ལས། ཕྱིར་ལན་དུ་སྤྱར་སྐྱ་ཆས་ལྟ་
ཅི་སློ་དང་ཀ་བ་ཡན་བསྐྱམས་པ་ལས་སྤྱར་མི་ཐེབས་པར་བསམ་

ཀྱང་། གང་ལྟར་དགོས་ན་སྤུལ་ཚོག་པས། དེ་ཞིག་མཛེས་ཆུར་
བཞུགས་ཞུས་པ་ལས། ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེའི་བྱུགས་དམ་གྱི་
གཟིགས་སྤང་ལ། དེ་ནི་རྩྱུ་རལ་སྤྲ་མའི་གདུལ་ཞིང་དུ་གཟིགས་པས་
སྤྲ་ཐེབས།

རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པར་ཁང་པ་འདི་ལ་གཉེར་ཡོད་པ་འདྲ་བའི་
ཆགས་ཞེན་ཡོད་པར་མཁྱེན་ནས། གཟིམ་ཁང་འོག་མ་འདི་ལ་བཙན་
བརྟུན་སྐྱབ་སྐྱུབ་ཀྱི་རིགས་མཇལ་ཁ་མི་གནང་བར་གསུངས་
ཀྱང་། དགོན་གཉེར་ཡོངས་ཤོར་ལ་རྟོགས་ལྡན་གསུམ་ཐལ་འདུག་
པའི་མི་རིང་བར་ལྷ་ཁང་མེ་ལ་ཤོར། དཔལ་སྐྱེ་ལོའི་བྱུགས་དམ་ཡེ་
ཤེས་མགོན་པོའི་སྐྱུ་དེ་རྒྱང་གྲགས་ཙམ་འཕུར་ནས་རྩོ་བའི་སྟེང་ན་
བཞུགས་འདུག་པ་དང་། ཐུབ་པ་གསེར་སྐྱུ་གཅིག་གི་སྟེང་འོག་
འདོམ་གང་གྱུ་བཞི། སྐྱུ་རང་དང་བཙས་མ་འཆིག་པར། ད་ལྟའང་
ཐུབ་པ་མེ་ཐུབ་ཅེས་ཞལ་གསེར་འབུལ་ཡང་མི་བཞེས་པ་དེ་བཞུགས་
འདུག་པ་ལས། གཞན་རྣམས་ཐལ་སྤང་དུ་སོང་འདུག་ཀྱང་། ཁང་
པ་རྟེན་བཙས་སྤྲ་བཞིན་ཚང་བར་བསྐྱབས་སོ། །

དེ་ནས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་གཟིམ་ཁང་གོང་མར་བཞུགས་ཤིང་། ཡུམ་མ་
གཅིག་མཁའ་འགྲོ་དགོ་ལྟ་བུ་བཟང་མོ་ཡང་གཟིམ་ཁང་འོག་མར་སྐྱབ་
པ་ལ་བཞུགས་པ་དང་ཞལ་མཇལ་བའི་སྐབས་གཅིག་ན། གཟིམ་རྒྱུང་
དུ་ནི་ཚོ་སྣེ་མཁའ་ན་ཡོད་པ། གྱིས་པའི་ལག་རྩེད་གྱིས་གསོད་འདུག་
པ། ཡུམ་ནི་སྤྲིང་རྗེ་བས་གྱིས་པར་བརྟེན་པ་ལས། རྗེ་ཉིད་གྱིས་མ་
གཅིག་མ་གྲོ་ཞིག །ནེ་ཚོ་མ་གྱི་བར་འདུག་གོ་གསུངས། རེ་ཚོ་གི་བ་
གསོས་ཏེ་སྒར་ལྟར་ལངས་ནས་སྐྱབ་བྱུང་བས། བམས་ཅད་དོ་
མཚར་བར་གྱུར་ཏོ། །

གཞན་ཡང་རྗེ་འཕྲུལ་མང་དུ་སློབ་པ་ལས། ཡུམ་གྲས་གྲ་འབངས་
རྣམས་གྱིས་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་ནི། རྒྱལ་ཀུན་རྒྱགས་རྗེའི་
བདག་ཉིད་གྲུབ་ཚོག་རྗེ། །ཕྱག་འཁར་ས་ལ་བཅུགས་ནས་ལོ་འབྲས་
རྒྱས། །གཟིམ་ཁང་གོང་མར་བྱ་རོ་བྱ་ལ་བསྐྱུར། །སྒྲུང་སེམས་
དབྱེར་མེད་རྗེལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཡུམ་མཁའ་འགྲོ་མའང་ཞབས་འབྲིང་དུ་ཕེབས་པ་ཉིད་
ནས། དགོ་བསྐྱེན་གྱི་བསྐྱབ་པ་ནས་བཟུང་། དབང་བཞིས་སྤྲིན་པར་

མཇེད་ནས། རང་སྐྱེད་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོར་བཞུགས་བཞིན་
པས། ཚོས་ཀུན་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་སྣོས་བྲལ་གྱི་སྤྱོད་མཛོད་དུ་གྱུར་
ཏེ། མཚོག་གི་ས་ལ་རེག་ཅིང་། རང་བཞིན་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་རྩལ་
སྤང་། ཡུག་རྗེས་ཞབས་རྗེས་ཀྱང་མང་དུ་བྱོན་ལ། བྱུང་པར་དུང་
དུང་རིན་པོ་ཆེའི་གསོས་ཆས་སྣོག་པ་བརྟུང་དུ་ས་རྩོ་གཏུན་ཆངས་བུ་
ལྟར་བཅང་བ། ད་ལྟར་ཀུན་གྱི་མཇེད་སྤང་ལ་བཞུགས་སོ། །

དེ་བཞིན་གཡོག་མོ་ཉིད་ཀྱང་། ཉིན་མོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཞབས་གྱུར་
གཡེལ་མེད་དང་། མཚན་མོར་སྣོ་མ་ལ་རྩེ་གཅིག་དུ་བརྩོན་
པས། རོད་གསལ་ཁོར་ཡུག་དུ་སོང་ནས། བར་སྤོགས་པས་བྱ་བ་
འདི་བྱེད་ཉིན་མཚན་ས་ལེར་གཟིགས་པ་དང་། སྐབས་གཅིག་འབྱུ་
བརྟུང་དུས། ལག་ཤིང་འདམ་བརྗེས་པ་ལྟར་བཅང་བའི་ཡུག་རྗེས་ད་
ལྟར་བཞུགས་སོ། །

དེ་བཞིན་སྐྱེ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ལའང་། ཡུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྤྱིད་བཏབ་
ནས། བལ་ཆེར་སྤང་སེམས་འདྲེས་པའི་རྩོགས་ལྟན་གཤམ་མ་ཀྱང་
བྱུང་ཞིང་། གཞན་ཡང་རྗེ་འདིའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་རིགས་ལ་ཡོན་

ཏན་སྐྱ་རེ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་ལར་མེད་དོ།། དེ་དུས་སྐྱ་གོ་ཕྱོགས་འདིར་
ཕལ་ཆེར་གྲ་ཡོན་ལ་མ་གྱུར་པ་མེད་པས། དེ་སྐབས་སྐྱོ་ཕྱོགས་འདི་ན་
གྲགས་ཆེདོ། །

༡༠ གདན་ས་འཛིན་སྐྱོང་སྲེལ་གསུམ་གྱི་མཐའ་སྐྱོང་།

དེ་ནས་རྒྱ་དུང་དུང་རིན་པོ་ཆེའང་སྐྱ་ན་སྐྱིན་པ་དང་། སྐར་སྐྱིན་བདག་
རྣམས་ལའང་མཁར་ལས་གྱི་བབས་ལྱི་བའི་གསོལ་རས་དང་། ཇི་
སྲིད་གྱི་བར་དུ་མཚོད་ཡོན་རིམ་པ་མི་འགྱུར་བའི་གཟེར་དུ། ཆེ་བས་
རིའི་ས་མཚམས་དམིཌ་བསལ་གང་ཡོད་མཚོད་ཡོན་སྐྱི་སྲིད་དུ་གནང་
དོ། དཔུ་བྲལ་གྱང་འབྱོར་དཔག་དང་སྐྱོ་དང་བསྐྱུན་པའི་རི་བྲལ་གོ་ག་
ལས་དེད་དེ་གསུམ་འཛོམ་གྱིས་སྤངས་ཕྱིས་བྱས། ཇི་སྲིད་གྱི་བར་དུ་
ལས་ཚན་སྐྱོ་མེད་བཞོད་པ་ལས། དོལ་ནས་གྱང་འདུས་ཡུལ་གསར་
ཕ་ཇོ། ལྷ་ས་རུམ་བང་ཕ་ཇོ། ལྷང་ནས་ལྷ་ས་ཅང་སྐྱོར་རྒྱལ་སྐྱོ་ནང་
པ་བཅས། དེ་གསུམ་རྒན་རིགས་དེད་པ་མ་གཏོག་སྐྱོ་འཛོག་མེད་
ཅིང་། ལྷིས་སྐྱ་དཔོན་བརྒྱུད་རིམ་པའི་ལར་རྒྱ་གང་ཅིར། ལྷ་ས་གོང་
འདུས་དགོས་ན་དེ་ཕྱིས་དང་། དེ་འོག་ལས་ཚན་རྒྱགས་དཔོན་ཁོང་
རའི་འདོད་པ་བཞིན་བཞོད་ནས་བསོར་བའི་གལ་བསྐྱུམ།

དཔུ་བྲལ་དང་འབྲལ་རི་བྲལ་གང་མཆིས་ཀྱང་། ལོ་ལྟར་མཚོད་ཡོན་
ཚང་མའི་སྐྱེ་རིམ། དཔལ་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོའི་བསྐྱེན་སྐྱུ་བ་ལས་སྦྱོར་
ཚིག་བསྐྱིལ་མདོས་གཏོར་ཆེན་མོའི་ཡོ་བྱད་ལ་སྐྱར་བ་དང་། མདོས་
བལ་ཀྱང་ཆེ་བས་ཁའི་ལྷག་ངོ་ཡོད་ནས་བཞེས་ཤིང་། དེ་སྐྱབས་དང་
འབྲལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་ལ། ཀོ་གཱའི་བྲལ་ནི་དོལ་པོ་ནས་ཉིས་བརྒྱ་
ལྷག་པ་དང་། སང་ནས་བརྒྱ་སྟོར་རེ་ཡོད་ཅིང་། དིང་སང་ཡིག་
ལྷེབས་སུ་འཁོད་པ་ཆེ་བས་ལྷ་ཁང་ལ་ཡོད་དོ། །དེ་དུས་དྲུང་དྲུང་རིན་
པོ་ཆེ་དཔོན་གྲས་ཚང་མའང་། ལོ་བསྐྱར་གསར་རྒྱིང་མཚམས་ལ་ཟླ་
ཤས་མཚམས་ལ་བཞུགས་ཤིང་། གྲོལ་སྟོན་ཚོས་སྦྱོང་ལ་གཏང་རྒྱ་
བསྐྱང་བཤགས་མདོས་རྒྱུང་ཞེས་པའང་གནང་ཞིང་། དེ་དང་སྦྱེལ་
ནས་མདོས་ཆེན་ལ་མཚོད་ཡོན་ཚང་མ་བདུན་ཕྱག་རེ་འཛོམས་ནས་
དགའ་སྦྱོར་སྐྱེས་སུ་མཚོགས་པའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྦྱོང་དོ། །

གསུང་ཚོག་གི་བགོགས་གཏོར་བཏང་ཀྱང་། གཤིན་རྗེ་པོ་མོའི་འཆམ་
རྒྱས་པ་དང་། ཉིན་རིམ་གྱིས་ཟོར་འཆམ་སོགས་འཆམ་སྐྱ་མང་པོ་
དང་། མདོས་གཏོར་འཕང་ཉིན། རིགས་མགོན་པོ་མོ་སོགས་དཔུང་
བསྐྱེད་གིང་འཆམ། གནམ་ས་བར་ནས་འཐོན་ཏེ། ལམ་རོལ་བཞི་

འགྲོས་གཅིག་ལ་གིང་འཆམ་རྣམ་པ་བཞི་པོས་ལེའུ་བཞི་བསྐྱར་ནས་
འཐོན་པའི་དུས་སུ། ཚོས་སྐྱོང་ཡབ་ཡུམ་ཀྱང་ཐེབས་པའི་གདོང་
འདེགས་སུ་སྐྱེམ་ཟོར་མདོས་གཏོར་རྣམས་འཆམ་དང་བསྐྱར་བཞིན་
འཕང་བ་ལས། འཇིག་རྟེན་དང་བ་འདྲེན་ཞིང་། མཐུ་བུས་གྱིན་
རྒྱབས་དང་ཟིལ་མཚུངས་པ་མེད་པ་དེའི་ཚེ་སྐྱེ་འབག་ལ་ཚོས་སྐྱོང་
དངོས་སུ་ཐེབས་ཏེ། ལོ་བསྐྱར་མཚོད་ཡོན་ཚང་མའི་ལུང་བསྐྱར་ཀྱང་
ལུ་བས། དེ་ལྟའི་ཡ་མཚན་དང་ངོ་མཚར་གྱི་ལྷན་མོར་གྲོམ་ཆེན་པོ་
ཚོགས་སོ། །

དེ་བཞིན་གདན་ས་རྟུ་རལ་རྫོང་དུ་འང་ཞག་དང་ཚོག་འཆམ་གྱི་རྒྱལ་དེ་
ལྟར་གྱི་ཐོག་དུ། བཙན་འཆམ་བཤན་པའི་ཚོགས་དང་། རྟུ་མགོན་
སྡེ་བརྒྱད་གྱི་འཆམ་བཙས་དིང་སང་གི་བར་དུ་འཕྲོ་ཅན་ལས། རྩིས་
གདན་ས་རིན་ཆེན་སྤངས་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེར་སྤུལ་བ་རྒྱན་ཆད་འཆམ་
གྱི་སྐྱོས་པ་ཆད་དོ། །རིགས་མགོན་མོ་མོ་དང་། རྟུ་བཙན་གྱི་འཆམ་
གཉིས་ཡིན་ན། འོ་བུའི་མ་ཡན་རྒྱབ་འདུག་པ་ལས་ཆད་དོ། །དེ་དུས་
དུང་དུང་རིན་པོ་ཆེ་བགྲེས་ཞབས་སུ། སྐས་ཡབ་ཡུམ་ཚང་མ་ལོ་སྐྱར་
སྐྱེ་མཚམས་ཚོགས་ཐེབས་པ་འཕྲོ་ཅན་མ་ཆད་པས་དིང་སང་གི་བར་དུ་

མཚོད་ཡོན་ཚང་མའི་མདོས་རྒྱུང་རྣམ་གཞག་དེ་ལྟར་རོ། །

༡༡ སྐྱུ་ལྷུ་དན་ལས་འདེའ་ཚུལ།

དེ་ནས་མི་རིང་བར་རྒྱུང་རྒྱུང་རིན་པོ་ཆེའང་གཟུགས་སྐྱུ་ཚོས་སྐྱུར་བེམ་
ཞིང་། གྲས་ཀྱིས་གཙོས་པའི་མཚོད་ཡོན་ཚང་མ་འཇོམ་པའི་ཞུགས་
འབུལ་དགོངས་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་སྟོན་པ་ཚོས་སྟེ་དུ་མར་རྒྱས་
པར་འབུལ། སྐྱུ་གདུང་ལས་ཀྱང་ཆེ་དཔག་མེད་དང་། སྐྱུ་རས་
གཟིགས་དང་། སྐྱུ་གས་ལྷུགས་དབུ་ལིང་གིས་བཞུགས་པ་དང་། སྐྱུ་
འབངས་སོ་སོའི་སྐྱུ་བར་ལྷ་དང་ཡི་གེ་གདུང་དང་རིང་བསྐྱེལ་བྱུང་བ་
མཐའ་ཡས་སོ། །གདུང་རབས་ལྷ་པ་རྟུ་རལ་རྒྱུང་རྒྱུང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་
མཚོག་གི་མཚོད་ཚུལ་མདོ་ཙམ་གྱིང་བ་རིན་ཆེན་དོ་ཤལ་གཉིས་
པའོ། །

ལེའུ་གསུམ་པ།

གདུང་རབས་རྒྱག་པ་ཀུན་མཁུན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་

གཙུང་སློབ་ལྷན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར།

༡ སྐྱེའུ་འབྲུངས་ཤིང་བོས་བསམ་མཛད་ཚུལ།

ནམ་ཡང་འགྲོ་དོན་སློབ་མེད་མཛད་པའི་སྐྱེ། །མཁའ་ལྷར་ཀུན་ལ་
 འབྲུག་པའི་བྱུགས་མངའ་བ། །རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་མ་ལུས་གསུངས་
 ལྷུང་པའི། །མཚན་ལྲན་སྲུ་མ་མཚོག་གི་ཞབས་ལ་འདུད། །དེ་ནས་
 ལྷུག་པའི་དབང་སྐྱུག་ཏུ་རལ་རྒྱང་རྒྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། མ་གཅིག་ཡེ་
 ཤེས་མཁའ་འགྲོ་དགོ་ལྲན་བཟང་མོ་གཉིས་ལ། སྐྱེལ་པའི་གྲས་
 མཚོག་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་དང་། སློབ་ལྷན་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་
 ལྷུང་བའི་གཅེན་པོ་ནི་གཞོན་རུའི་དུས་ནས། དོ་མཚར་མཛད་པ་མང་
 པོས་བོས་བསམ་ལ་སྐྱུངས་ཤིང་། ཡབ་ལྷུག་པའི་དབང་སྐྱུག་རིན་པོ་
 ཆེ་དང་། དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་དག་དབང་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཞབས་
 ལྷུ་བོས་མཚོད་བཞིན། བཀའ་དབང་ཚང་མ་ཚུ་བོ་གངས་བབས་ཀྱི་
 ཚུལ་དུ་གསན་པར་མཛད། ཚོས་སྐྱོང་ལས་ལ་མངའ་བརྟེས་ཤིང་
 འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ།

༢ ཡབ་ཀྱི་དགོངས་ཚོགས་རྟེན་གསུམ་བཞེངས་ཚུལ།

གཞན་ཡང་སྟོ་བོད་མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས། སྤྱི་
ནང་རིག་པའི་གནས་ལ་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་གྲགས་པ་ནམ་མཁའི་
མཐར་ཁྱབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ཡབ་དུང་དུང་རིན་པོ་ཆེ་གཤེགས་པའི་
དགོངས་ཚོགས་ལ་སྐྱེ་རྟེན་ཆེ་དཔག་མེད་གསེར་སྐྱ་མི་ཚང་མ། དེའི་
ནང་དུ་སྐྱེ་འི་ཆེགས་ལས་འབྱུངས་པའི་ཆེ་དཔག་མེད་བཞུགས་པ་
དང་། རོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་གསེར་སྐྱ། དེ་ནང་ལ་ཐུགས་བཞུགས་
ཤིང་། ལྷོ་བས་བྱིས་སུ་སངས་རྒྱས་སྟོང་དང་། དཀར་བརྒྱད་ཕོ་
བྱང་། ཡབ་མེས་རིམ་པ་བཅས་བཞེངས་ཤིང་རབ་ཏུ་གནས།

གསུང་རྟེན་འདུལ་བ་སྟོ་ཉི་བཅུ་གཉིས། མདོ་སྡེ་སུམ་ཅུ་བམས་
པ། འབུམ་སྟོ་ཉི་བཅུ་དུག་སོགས། སྤྱིན་བདག་སོ་སོར་བཞེངས་
བཅུག་ནས་བསྐྱས་པ་སོ་སོའི་དཀར་ཆག་ལྟར་དང་། ཐུགས་རྟེན་བྱང་
ཚུབ་མཚོད་རྟེན་གསེར་བུམ་མི་ཚང་མ། དེའི་ནང་ལ་ལྷུགས་བཞུགས་
པ་དང་། དེ་ནས་ཡུམ་ཀྱང་དོ་མཚར་བའི་ལྷས་དུ་མ་དང་བཅས་ཉེ་ཞི་
བར་གཤེགས་པའི་དགོངས་ཚོགས་ལ། རྗེ་བཅུན་སྟོ་ལ་མ་གསེར་སྐྱ་
བཞེངས་པ་སོགས་དགོངས་ཚོགས་རྒྱ་ཆེར་སྐྱབ། འབྲུག་ཚོས་

སྤྲིངས་སྤྲིང་པལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་རག་དབང་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་སྤྲིང་
ཞབས་སྤྲིང་དགོངས་རྩོགས་རྒྱས་པར་ལྷན།

གདན་ས་རིན་ཆེན་སྤྲིངས་དང་། ཆེ་བས་བདེ་ཆེན་སྤྲིང་གཉིས་ལ་
བཅད་རྒྱ་རེ་མོས་ཀྱིས་བཞུགས་ཤིང་། རྒྱུང་སེམས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་
བྱས་པ་མངོན་དུ་གྱུར། མཚོག་གི་དེ་ཉིད་གཟིགས་ཤིང་རྩུ་འཕྲུལ་ཀྱང་
མང་དུ་སྟོན་པར་མཛད། ལོ་རིམ་གྱིས་གདན་ས་ཐེལ་ལ་འབྲུལ་བ་
བཀའ་ཚོས་ལ་ཐེབས་པ་དང་། སྤྲིན་བདག་གྲུ་འབངས་ཡར་མར་
ཐམས་ཅད་ལའང་། དབང་ཚོས་ཀྱིས་སྤྲིན་གྲོལ་ལ་བཀོད་པར་
མཛད། རྒྱུང་སེམས་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པས་གནས་གང་དུ་ཐེབས་
ཀྱང་མཁའ་སྤྲིང་གི་བཀོད་པ་ལྷུང་སྤྲིབས་བདེ་བས། ལྷ་ས། ཡེར་
པ། བསམ་ཡས་སོགས། བོད་ཀྱི་གནས་རྣམས་དང་། རྒྱ་
བལ། ལ་དྲགས། ཁ་ཆེ་ཉོར་སོག་གི་ཡུལ་ལ་སོགས་པར་ཐེབས་
ནས་འགྲོ་དོན་ཆེ་བ་བྱུང་སྟེ། མདོ་ཚའི་དཀར་ཆག་དུའང་། རྗེ་སྤྲོད་
གནས་ལྷ་མཁྱེན་པས་སྤྲི་སྟེགས་བདུལ། །གདུག་རྩུབ་རྒྱ་ཉོར་ཚོས་
ལ་སྤྲིང་བས་ན། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་
ཞེས། །འགྲོ་དུག་བདེ་ལ་བཀོད་དེར་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟར། བམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་ཕལ་ཆེར་གྱིས་དད་འདུན་
བགྱིས། དབང་ལུང་བསྐྱེན་གནས་ལུ་བ་ཡང་བྱུང་ཞིང་། སྐབས་
འགར་ཆར་གཙོད་རྗེས་འཇིག་དང་། བམས་ཅད་དུ་རྩུ་འཕྲུལ་ཡ་མ་
བྱུང་གི་འགྲོ་དོན་ཆེ་བར་བྱུང་།

3 གསུང་རྟེན་བཞེངས་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས།

སྤྱིན་བདག་སོ་སོར་བཞེངས་བཅུག་པའི་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ལས། འདུལ་
བ་སྡོལ་ཏི་བཅུ་གཉིས་ཕྱིས་ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆེས་བཞེས། འབྲུམ་དང་
མདོ་སྡེ་བཞུགས་པའི་དཀར་ཆག་ཕལ་ཆེར་འཐོར་འདུག་
ཀྱང་། ཀ་། ཆ་། མཚོད་བཟོད་གཉིས་གོང་དུ་སོང་ཞིང་། གཞན་
ཡོད་རིགས་ལ་འདི་ལྟར། ཅ་། ས་སྡོད་འདི་ན་མཁས་དང་
གྲུབ་པའི་གཙོ། །ས་དང་ལམ་གྱི་སྡོལ་པ་འགྲན་བྲལ་མཚོག། །ས་
གསུམ་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྐབས་གཅིག་ལ། །ས་འདི་གནས་གྱི་བར་དུ་
གུས་པས་འདུད། བ་། བསྐྱབ་གསུམ་རྣམ་དག་བསྐྱབ་པའི་རྒྱལ་
མཚན་འཇིག། །ཐེག་གསུམ་རྣམ་དག་དམ་ཚོས་སྐྱ་སྐྱོག་ཅིང་། །
ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་འདྲེན་པ་རིན་པོ་ཆེ། །སྐབས་གསུམ་ཀུན་
འདུས་དཔལ་ལྷན་གྱི་མར་འདུད། མ་། མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་

མཁའ་ལོ་མཐའ་དང་མཉམ། །བཅུ་པའི་ཐུགས་རྗེས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་
 འདྲེན། །མཛད་པའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་མཚན་རྩེར་སོན་པའི། །
 མཚུངས་མེད་སྲ་མ་རྒྱུད་དྲུང་ཡབ་ལྷན་མཚོད། མ། ། །ཁམས་
 གསུམ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྐབས་གཅིག་པུ། །སྲིད་གསུམ་འགྲོ་བ་
 འདྲེན་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཅན། །དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་ངོ་བོ་
 ཉིད། །མཚོག་གསུམ་ངོ་བོ་དཔལ་ལྷན་སྲ་མར་འདུད། །
 ཅ། །སུན་ཚོགས་ནམ་མཁའི་མཛོད་ལ་དབང་བསྐྱུར་ཞིང་། །རིས་
 མེད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་ནས་སུ། །མཁའ་མཉམ་འགྲོ་བ་མ་
 ལུས་འདྲེན་མཛད་པའི། །དྲུང་དྲུང་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ཞབས་ལ་
 འདུད། །དཀར་བརྒྱུད་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྐྱེས་བུ་མཚོག། །སྐྱུབ་
 བརྒྱུད་མཚོག་གི་ཡང་སྲིད་འབྲུག་པའི་སྲས། །འགྲོ་དྲུག་བདེ་ལ་
 བཀོད་པའི་དགོངས་པ་མཐོ། །སྐྱལ་སྐྱུ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ཞབས་
 ལ་འདུད། ཚ། ། །ནམ་མཁའ་ལྷ་བུར་ཀུན་ལ་བྱུང་པའི་ཐུགས། །
 རྒྱལ་མཚན་ཉོག་ལྷར་མཁའ་བུའི་བཅུ་པའི་མཚོན་མཐོན་སྐྱུ། །ཡིད་བཞིན་
 རོར་ལྷར་དགོས་འདོད་འབྱུང་པའི་གསུང་། །དྲུང་དྲུང་ནམ་མཁའ་
 རྒྱལ་མཚན་ཞབས་ལ་འདུད། ཞ། ། །ཚོས་སྐྱུ་འབྱུར་མེད་ནམ་
 མཁའི་གྲོང་ཡངས་སུ། །ལོངས་སྐྱུ་འགགས་མེད་ཉི་ཟླ་ལྷ་བུར་

གསལ། །སྤྱལ་སྤྱུ་འགྲོ་དོན་སྤྱོད་གས་བརྩ་ཡོངས་ལ་བྱལ། །འཇམ་
དབྱུངས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ཡབ་སྲས་ལ། །བདག་ཅག་སློ་
གསུམ་གས་པས་སྤྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པ་དང་།

སོ་སོའི་ཁ་བྱང་སྐབས་གྱི་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ། །སྤྱི་སྤྱོད་རྗེ་རྗེ་རྒྱ་
གམ་རྒྱུང་ལས་བྱུང་། །བར་མཚམས་རི་རབ་གླིང་བཞི་རུ་ལ་ལས་
གྲུབ། །ནང་བརྩུང་དལ་འབྱོར་མི་ལུས་སྤྱུ་ལས་བབས། །རི་བོ་
མཚོག་རབ་རིན་ཆེན་བཞི་ལས་གྲུབ། །དེ་ལས་གླིང་བཞིའི་མཚོག་
གྲུར་འཇམ་གླིང་འདིར། །སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཐུགས་རྗེའི་རྣམ་
སྤྱལ་ལས། །སྤྱལ་པའི་རྒྱལ་པོ་སློང་བཙན་སྐམ་པོ་དེ། །བྱིན་རྒྱབས་
ཆེ་བའི་ཇོ་ཤུག་རྣམ་གཉིས་དང་། །སྤྱལ་པའི་བུ་མོ་རྣམ་གཉིས་ལ་
སོགས་ཏེ། །རྒྱ་ནག་ཡུལ་ནས་བོད་ཏུ་སྤྱན་འདྲེན་ཞུས། །དམ་ཚོས་
སློལ་གཏོང་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་དང་།

དེ་ནས་དཔག་ཚད་འགའ་བསྟོད་སློལ་ཡི་སྤྱོད་གས། །འདྲི་སློག་དར་བ་ཁ་
བཞི་སློལ་ཡི་ཡུལ། །ཡུལ་ལས་བྱུང་འཕགས་སྤྱོད་སྤྱན་གྱི་སྤྱོད་གས། །
ཀྲོང་ལ་འབྱུང་དོད་མི་འབྱུང་བྱུག་གི་སྤྱོད་། །རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་

བཟང་རིན་ཆེན་སྐྱེས། །རྒྱལ་རི་སྤང་ཆེན་འགྲིངས་པ་འདྲ་བ་ལ། །
ཅན་དན་ནགས་སོགས་ཅི་ཤིང་ནགས་ཚལ་རྒྱས། །ཡིད་འོང་ལྷ་བྱ་
རྣམས་ཀྱིས་གསུང་སྟོན་སྟོགས། །མདུན་རི་བཙུན་མོ་ཞེས་འབུལ་བ་
འདྲ། །གཡས་རི་དར་དཀར་ཡོལ་བ་བརྒྱངས་པ་འདྲ། །གཡོན་རི་
རྒྱལ་སྤིང་སྐྱ་བདུན་སྐྱེས་པ་འདྲ། །སྐྱ་ན་ལྷ་ཆེན་གྲགས་པ་ཅན་
རྣམས་བཞུགས། །མདའ་ན་ལྷ་ཆབ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟན་རྒྱན། །
ཡོན་ཆབ་ལྷ་བུར་འབབ་ནས་རྒྱ་མཚོར་འབྲིལ། །མཚོ་སྐྱོན་ཕྱུག་མོས་
མོར་བུའི་མཚོད་པ་འབུལ། །རྒྱ་བྱ་སྐྱོ་ཚོགས་མགྱིན་པའི་རྩ་རྩ་
བརྒྱད། །འཁོར་ཡུག་ནེའུ་སིང་གཡུ་གཞོང་འདྲ་བ་ལ། །དུད་འགོ་
སྐྱོ་ཚོགས་སྤིང་པའི་ཕྱེད་འཛོ་ངོམ། །བར་ན་གཞོང་ཞིང་རྒྱ་དར་བཉིང་
འདྲ་ལ། །ཆིམ་བྱེད་ལོ་ཉོག་སྐྱོ་ཚོགས་སྤིན་པའི་ཡུལ། །འདི་འདྲ་ལྷ་
ཡུལ་ས་ལ་འཕོས་སམ་སྐྱུམ། །རྣམ་ཀུན་དགའ་བའི་ཡིད་དབང་
འཕྲུང་མོ་ཉུག།

འདོད་དགུ་འབྱུང་བའི་ཚོང་འདུས་ཕག་རི་ནས། །གསེར་གཡུ་དར་
བབ་འདོད་རྒྱ་རྒྱ་བཞིན་འབབ། །དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་རྒྱ་གར་
འཕགས་ཡུལ་ནས། །གསེར་དངུལ་དར་རས་ས་ཡི་རྒྱངས་བཞིན་

ཐོན། །བྱུང་པར་དགའ་ལྷན་ས་ལ་འཕོས་འདྲ་བའི། །བྱུང་པའི་བསྟི་
གནས་ལྗོངས་ལ་དགོན་གསལ་འདི། །ཤར་ནས་ཐེང་ཐིམ་སྤྲན་ལྲང་
མཁའ་གྲིང་ཚུན། །སྟོན་ས་མང་དང་འོ་འདུས་རྒྱ་གར་ཡན། །རུབ་
ནས་ཉས་དང་གོ་མོ་མོན་སྟོག་ཚུན། །བྱང་ནས་རྣལ་འབྱོར་བཙན་
གདོང་ཕག་རི་མན། །བར་ན་མང་ཅང་དོལ་པ་ལ་སོགས་ཀྱི། །ཡོད་
པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲུལ་བ་སྤུལ་ས་དང་། །མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞི་རྟེན་ལུ་
ས་ཡིན། །སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུ་རྩལ་འགྲན་ས་ཡིན། །སྤྲན་རྒྱང་
རྣམས་ཀྱི་ཁ་འབྲས་དོམ་ས་ཡིན། །དེ་འདྲའི་གདན་ས་དོ་རྗེ་གདན་
མཚུངས་འདིར། །སྟོ་ཡུལ་རྒྱལ་པོ་དྲུང་དྲུང་ཡབ་སྲས་དང་། །སྐྱར་
ཚོགས་ལྷ་མུའི་གྲ་སྟོབ་འབངས་འཁོར་རྣམས། །ཚོས་ཀྱི་འཚོ་བ་
བཟང་པོའི་དགའ་བདེར་སྦྱོང། །

སྤྲིང་ཞིའི་དཔལ་འབྱོར་རིན་ཆེན་སྦྱངས་འདྲ་བའི། །ཡིད་འོང་རྣམས་
དགའི་ལྗོངས་ལ་གོང་སྟོང་དུ། །མ་ལ་བུ་སྐྱེས་གཤགས་པ་ཅན་གྱི་
བརྒྱད། །ཇོ་ཤག་དྲུང་དུ་མར་མེ་རྒྱན་དུ་སྤུལ། །ཇོ་བོ་རང་གི་སྤྲུགས་
ཀྱིས་བརྗེ་བས་བསྐྱུངས། །བསྐྱོར་ཆེན་འགོ་དཔོན་བརྒྱ་དང་རྩ་བརྒྱད་
མཇུག། །བསོད་ནམས་བསགས་པའི་འོད་ཟེར་རིན་ཆེན་དང་། །

གཉེན་དང་སྲིད་སྐྱོད་ཚོས་རྒྱལ་དཔལ་འབྱོར་དང་། །དང་ལྷན་བསོད་
ནམས་བཟང་མོ་ལ་སོགས་གྱིས། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཕྱོགས་
བརྒྱུད་རྒྱས་སྤྱིར་དང་། །དཔལ་ལྷན་གྲུ་མའི་སྤྱུགས་དགོངས་རྩོགས་
སྤྱིར་དང་། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཚོ་མོ་སངས་རྒྱས་དང་། །འོད་
ཟེར་རྒྱལ་པོ་ཆེ་རིང་རྒྱལ་པོ་གསུམ། །རྣམ་མཁུན་རྩོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་པའི་སྤྱིར། །བཀའ་ཡི་སྲིད་པོ་མདོ་སྡེ་མ་པ་བཞེངས། །
ཞེས་དང་།

ཚོས་རྒྱལ་ཡབ་སྲས་རྣམས་གྱི་སྐྱབས་འོག་ན། །སྟོན་ཆེ་ཚོགས་
བསགས་མི་ལུས་རིན་ཆེན་ཐོབ། །ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དམ་པའི་
ཚོས་ལ་མོས། །འབྱོར་ལྷན་སྦྱིན་བདག་ཕོ་མོ་བམས་ཅད་གྱིས། །
དམ་ཚོས་སྤྱོད་གས་བམ་སོ་སོར་བཞེངས་པ་ལ། །བསྟན་པའི་སྦྱིན་
བདག་རྣམ་མཁའ་ཚོས་རྒྱལ་གྱིས། །བཀའ་ཡི་སྲིད་པོ་མདོ་སྡེ་ཅ་པ་
བཞེངས། །དོལ་པོ་མདོ་སྤྱུག་ཉལ་མིག་མི་ལོགས་ནས། །ལྷ་མ་
སྐྱབས་སོགས་དང་ལྷན་སྦྱིན་བདག་གིས། །བཀའ་ཡི་སྲིད་པོ་མདོ་སྡེ་
ཆ་པ་བཞེངས། །ཅད་སྐྱོར་གྲུང་གསར་ཉལ་མིག་མདོ་སྤྱུག་ནས། །
ཕ་ཅིག་དྲིན་ཅན་སྦྱིད་པོ་ལྷ་དབང་དང་། །དང་ལྷན་སྲས་པོ་དཀོན་

མཚོག་དཔལ་ལྷན་གྱིས། །དམ་ཚེས་མཚོག་གྲུར་མདོ་སྡེ་ཉ་པ་
བཞེངས། །

འདོད་དགུའི་འབྲུང་གནས་གཞུང་ཡུལ་གྱི་དཀར་ནས། །འོ་ར་བཟང་
འདྲ་བའི་སྤྱི་དཔོན་ཨ་འབྲུག་དང་། །འོ་ར་སྤྱི་ཉ་འཇམ་ལྷ་འདྲ་བའི་རྒྱ་
མཚོ་དང་། །ལྷ་སྤྱི་ཉ་འདྲ་བའི་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་སོགས། །
བཀའ་ཡི་སྤྱི་ཉ་པོ་མདོ་སྡེ་མ་པ་བཞེངས། །ཁྱང་ཡུལ་མདོ་སྤྱི་ཉ་ཉལ་
སྤོར་ལྷ་ཡུལ་ནས། །འབྲུར་ལྷན་ཨ་ཀུ་བསོད་ནམས་དར་རྒྱས་
དང་། །ཆེ་དབང་རྒྱལ་པོ་བྱ་རྒྱལ་ཆེ་རིང་དཔལ། །ཁྱང་ཡུལ་མདོ་
སྤྱི་ཉ་ཉལ་མིག་མི་ལོགས་ནས། །ཨ་པ་ནམ་མཁའ་དབང་རྒྱལ་ཆེ་
རིང་གིས། །དམ་ཚེས་སྤྱི་ཉ་པོ་མདོ་སྡེ་མ་པ་བཞེངས། །བསྟན་པའི་
སྤྱི་ཉ་བདག་མདོ་སྤྱི་ཉ་སྤྱི་ཉ་ཆང་ནས། །ཆེ་འདས་སྤོར་དཔོན་དཀོན་
མཚོག་དཔལ་བཟང་དང་། །ཨ་པ་སྤོར་སྤོར་རྒྱལ་པོ་མ་སྤྱི་ཉ། །
དོན་ལ་དམ་ཚེས་མདོ་སྡེ་མ་པ་བཞེངས། །འདོད་དགུའི་འབྲུང་གནས་
བཟང་ཡུལ་གནས་དཀར་འདིར། །རིགས་བཟང་ཁྱངས་བཅུན་ཡབ་
མེས་བཟང་པོའི་སྤྱི་ཉ། །དཔལ་རྒྱལ་གྲོས་ཡོད་དཔོན་པོ་མན་ཐོགས་
དང་། །དེ་ཡི་སྤྱི་ཉ་པོ་ཡི་དེ་འོང་ནམ་མཁའ་ཡིས། །དམ་ཚེས་སྤྱི་ཉ་

པོ་མདོ་སྐྱོད་པ་བཞེངས། །

རྗེ་གདན་དང་འདྲ་བའི་གདན་ས་ནས། །དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྲི་
བྱུང་རྒྱལ་མཚན་དང་། །དེ་སྲས་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་དཔལ་མགོན་
སྐུབས། །བཟའ་ཚན་འཁོར་བཅས་བཀའ་བགྲོས་ཚོས་ལ་བསྐྱུན། །
སངས་རྒྱས་བསྐྱུན་པ་དར་བར་བྱ་བ་དང་། །རང་གཞན་ཚོགས་
ཚོགས་སྐྱིབ་པ་སྐྱུང་སྤྱིར་དུ། །དམ་ཚོས་བྱུང་འཕགས་མདོ་སྐྱོད་ཚ་པ་
བཞེངས། །གཞུང་ཡུལ་མདོ་སྐྱུང་དགའ་ལྡན་སྐྱུ་ཡུལ་འདྲ། །བྱུང་
པར་གྲོང་འབྲུང་ཐང་ཁ་གྲུང་གསར་ནས། །མ་ལ་བུ་སྐྱེས་གྲགས་པ་
ཅན་གྱི་མི། །དགའ་འདུལ་གཉེན་འབྲོངས་མདོ་སྐྱུང་ལྷང་པའི་རྒྱན། །
ཡ་རབས་བྱུངས་བརྩུན་མ་ཚོ་གོང་མའི་བརྒྱུད། །སློབ་ཤོས་མཐུ་ལྡན་སྐྱི་
དཔོན་བྱུང་པ་དང་། །དཔའ་རྩལ་འཛོམ་པའི་དགོན་ཚོག་དར་པོ་
དང་། །སྐྱུ་སྐྱུག་འདྲ་བའི་དགོན་མཚོག་དཔལ་དཔལ་དང་། །འཇམ་
དབྱངས་དང་ཉི་གཞོན་རྣམས་རྒྱལ་རྒྱལ་དང་། །ཚོས་ལ་སློབ་མཐུན་མདོ་སྐྱོད་
ཚ་པ་བཞེངས། །བཀྲ་ཤིས་ཉམས་སྲུ་དགའ་བའི་སྐྱུན་གྱི་ལྗོངས། །
དོལ་པོ་རང་ཐག་འདམ་གྱིས་མ་པ་བཞེངས། །

དགའ་ལྷན་ལྷ་ཡུལ་གདན་ས་དགོན་གསར་ནས། །ཡོན་བདག་དགོ་
 ལྷོང་སྐྱབ་པ་རྒྱལ་མཚན་དང་། །དེ་སྐུ་དཀར་བརྒྱད་བསྟན་པ་འཇིན་
 པའི་གཙོ། །སྟོང་ལྷན་རྗེ་རྗེ་ལོགས་ཀྱི་དང་འདུན་གྱིས། །འོ་རྗེ་སྐུ་
 ཚོས་དང་མ་མའི་དྲིན་བསབ་སྲིད། །མདོ་ཙ་ཉི་བྱི་བཀའ་གདམས་
 གྲེགས་བམ་བཞེངས། །བཟང་ཡུལ་གདུང་ནས་ཀུན་དགའ་རྗེ་རྗེ་
 དང་། །སྐུ་པོ་ནམ་མཁའ་དབང་པོ་ལ་ལོགས་པས། །དམ་ཚོས་
 ལྷོང་པོ་མདོ་སྐྱེ་ལ་པ་བཞེངས། །དེ་འདྲའི་དབུས་སུ་ལྷོ་བྱིས་དཔལ་
 ཁང་འདིར། །རིགས་བཟང་ཁྱེད་ས་བཅུན་གདུང་བསགས་རིགས་
 ལས་འཁྱེདས། །འོ་རྗེ་བཟང་འདྲ་བའི་ཚེ་རིང་དབང་པོ་དང་། །སྐྱེ་
 སྐུ་འདྲ་བའི་མགོན་པོ་སྐྱབས་ལོགས་ཀྱིས། །འདི་སྐྱིའི་དགོ་ལེགས་
 མ་ལུས་འགྲུབ་པའི་སྲིད། །དམ་ཚོས་ཁྱེད་འཕགས་མདོ་སྐྱེ་ཡ་པ་
 བཞེངས། །ཡུལ་ལས་ཁྱེད་འཕགས་དར་རྒྱས་རྒྱ་མིག་ནང་། །
 གདུང་རུས་བཟང་པོ་སྐྱོབ་དཔོན་ཞལ་དོའི་བརྒྱད། །ཇོ་མོ་བྱེ་འདྲེན་
 བསོད་ནམས་ཡུམ་སྐུ་ཀྱིས། །སྐྱེ་མའི་འོ་རྗེ་ལ་སྐྱེ་པོ་ལེན་སྲིད་
 དང་། །བདེ་གཤེགས་སྐྱོབ་དཔོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་ལྷན་དང་། །
 ཚོས་འཇོམ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་རྗེ་གས་སྲིད་དུ། །དམ་ཚོས་མདོ་སྐྱེ་
 ཡ་པ་ཞེས་བྱ་བཞེངས། །

དེ་ལྟར་དམ་ཚཱ་མཐའ་དག་བཞེངས་སྐབས་སུ། །འདི་ཕྱི་ལོ་སྐབས་
མགོན་ཏུང་ཏུང་ཡབ་སྲས་ཀྱིས། །ཅི་དགུ་ལོ་གསོལ་རས་ནམ་མཁའི་
མཚོད་འདྲ་གནང་། །ལྷ་བ་ཚཱ་གཟའ་སྐར་དུས་སྐྱོར་བཟང་པོ་ལ། །
དཔལ་ལྷན་སྲུ་མས་རབ་གནས་མངའ་གསོལ་མཚོད། །བཀྲ་ཤིས་
དགེ་བའི་ལྷས་བཟང་མང་དུ་བྱུང་། །དོ་མཚར་ལྷས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསམ་
མི་བྱུང། །མཁའ་ལ་གཞུང་མཚོན་འབྱིལ་ཞིང་རོལ་སྐྱས་ཁེངས། །
བར་སྐྱང་མེ་ཉོག་ཆར་པས་ཡང་ཡང་ཁེངས། །དེ་ལྟའི་དགེ་བས་ཏུང་
ཏུང་ཡབ་སྲས་ཀྱི། །སྐྱུ་ཚེ་རི་སྲིད་བསྐྱལ་བརྒྱར་བརྟན་པ་དང་། །
སྐྱིན་བདག་མི་ལོར་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། །མཚོད་ཡོན་ཞལ་
བཞུགས་འབངས་འཁོར་བཅས་པ་རྣམས། །བསམ་པ་ཚཱ་བཞིན་
འགྲུབ་པའི་དོན་ལྷན་ཤོག །ཅེས་པ་དང་།

དགུང་ལ་ཉི་ཟླ་འཆར་བ་དེ། །མ་རིག་མུན་པ་སེལ་བ་ཡིན། །རྩོ་
ལྷ་གྱིན་སྐབས་ཚེ་བ་དེ། །སེམས་ཅན་ཡོངས་ཀྱི་ཨ་བསོད་ཡིན། །
བསམ་ཡས་དབུ་རྩེ་མཐོ་བ་དེ། །སྐྱར་སྲིད་ལྷ་འདྲེས་བརྩེན་པ་
ཡིན། །རྩོ་རལ་ཏུང་ཏུང་གྱིན་སྐབས་ཚེ་བ་དེ། །སྐྱིན་བདག་མོས་
གུས་ཅན་གྱི་ཨ་བསོད་ཡིན། །ཞེས་སོར་མང་ཡང་འདིར་མ་སྐྱོས།

༧ གདུང་རབས་འཇིན་པའི་སྐུ་བརྒྱུད།

སྟོན་དུ་རྗེ་འདིས་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐྱབས་གཅིག་ན། དོལ་པོ་འདམ་
ཞིང་པའི་མེ་མེ་གོང་མར། །སྤྱིང་གྱི་འཇུས་ཤོར་ཆེ་འཕྲོད་བྱ་གཅིག་
བྱུང་འཕྲུལ། སྐྱབས་ལུས་ལ་འབྱོར་བའི་ཐེབས་སྟོར། དེ་རིང་ཚོས་
གྱི་དགའ་སྟོན་དང་འཇོམ་པས་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་གསུངས། སྤྲུགས་
མདུད་དམ་རྗེས་གནང་། མིང་ནམ་མཁའ་ཚོས་རྒྱལ་དུ་
བཏགས། སྤྱིས་དེ་ལ་བྱ་གསུམ་བྱུང་བ། སྤྱིན་དུག །སྟོབས་
པ། ཆེ་རིང་འབྲུག་རྒྱས་ཏེ། བྱ་གསུམ་པོས་ཕ་དོན་ལ། དོལ་བྲག་
བརྒྱུད་ལ་ལྷུང་སྟོན་བཏང་། སྤྱིན་དུག་ནི་འཆི་དུས་མགོ་ལིང་གིས་
བཞག་པ་བྱུང་། སྟོབས་པར་བྱ་གཉིས་བྱུང་བ། ནམ་མཁའ་བསམ་
འགྲུབ་དང་། སྟོས་གང་། ནམ་མཁའ་བསམ་གྲུབ་ནས། བྱ་མ་ཆེ་
རིང་སོགས་འཕེལ། སྟོས་གང་ནས། ནམ་མཁའ་དབང་
རྒྱལ། ལྷ་དར་དཀར་པོ་སོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཆེ་བ་ནམས་ནི་ད་ལྟའང་
སྤྱིན་བདག་གི་རྒྱུ་དུ་གྲུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་དེ་སྐྱབས་སྟོ་སྟོགས་འདི་སྤྱིན་
བདག་དུ་མ་གྲུར་པ་ནི་ཆེར་མེད་ལ། །བྱུང་པར་གདན་ས་ཡར་མར་
ནམས་ལ་སྐྱ་མཚམས་སོགས་མཛེད་པ་གང་ཅིར་ཡབ་བདེ་གཤེགས་
རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱབས་བཞིན་དུ་སྐྱུལ་པའི་སྐུ་གཞན་ཟླ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱང་

བསྐྱེད་ནས་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོས་གཤེགས་སོ། །

u གཙུང་སློབ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན།

དེའི་གཙུང་པོ་ཚོས་རྗེ་སློབ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་པ་ནི་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷན་ཏུ་
གྱུར་ཅིང་། གང་ཅིའི་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེ་སྟེ། མདོ་ཆའི་དཀར་ཆག་
ལས། སློབ་ཆེ་ཚོགས་བསགས་གོང་མའི་རིགས་སུ་འབྱུངས། །
ལྷན་པའི་བསྐྱེད་ལ་གཞོན་ནུ་རབ་ཏུ་བྱུང་། །སོ་བར་བྱང་སེམས་ཉེས་
ལྷན་དྲི་མ་མེད། རོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཐེག་ཆེན་ཚོས་སྐྱ་སྐྱོག །བསིལ་
ཟེར་འོད་ལྷན་འགྲོ་རྣམས་སྐྱོན་གྲོལ་འགོད། །ཚོས་རྗེའི་མཚན་ཅན་
རྟག་ཏུ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་ལྷན་ས་
ཀྱི་སྐྱུ་ལ་པ་མཚོག །ཚར་བཅད་རྗེས་བཟུང་སེམས་ཅན་བདེ་ལ་
བགོད། །གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱུད་འཇིག་སློབ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་པས། །དམ་
ཚོས་རབ་གནས་མངའ་གསོལ་ལེགས་པར་མཛད། །ཅེས་པ་ལྷན་
མཛད་པ་རྒྱ་ཆེ་བར་སློམ་གསུམ་རྣམ་དག་གི་ངང་ནས་གཤེགས་སོ། །
གཙུང་རབས་ཏུ་ག་པ་ཀུན་མཁྱེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་སྐྱེ་མཚེད་ཀྱི་
མཛད་ཚུལ་མདོ་ཅམ་གྲོང་བ་རིན་ཆེན་དོ་གལ་གསུམ་པའོ།།

ལེའུ་བཞི་པ།

གཏུང་རབས་བདུན་པ་སྐྱེས་མཚོག་གཞན་ཟླ་རྒྱལ་མཚན་

གྱི་རྣམ་ཐར།

༡ སྐྱེ་ལོན་གསན་བཞེས་དང་ཡབ་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་ཚབ་མཛད་པ།
 འཇམ་བུའི་གྲིང་འདིར་རྒྱལ་བསྟན་ཉིན་མོའི་དཔལ། །འདྲེན་བྱེད་བྱུང་
 ལྟོན་འབྲུག་སྐོམ་ཞིག་པོའི་བརྒྱུད། །མ་ཉམས་སྐྱེལ་པའི་རྒྱལ་སྲས་
 རིན་པོ་ཆེ། །སྐྱེས་མཚོག་གཞན་ཟླ་རྒྱལ་མཚན་ཞབས་ལ་འདུད། །
 རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ནི། ཐོས་བསམ་སྐོམ་གསུམ་ལ་སོགས་
 པ་སྤྱི་ནང་གི་མཁུན་རབ་རྒྱས་ཤིང་། རྟོགས་པའི་མངའ་བདག་ཏུ་གྱུར་
 པ་དེ་ཉིད་གྱིས། །ཡབ་རིན་པོ་ཆེ་ཞི་བར་གཤེགས་པའི་དགོངས་
 རྫོགས་ལ། རྒྱལ་བ་བུམས་པའི་གསེར་སྐྱེ་བཞེངས་པ་སོགས་
 དགོངས་རྫོགས་གྱི་རྣམ་གཞན་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱབས།

རང་གི་གདན་ས་ཡར་མར་བྱུགས་དམ་ལ་གཡོ་བ་མེད་པར་བཞུགས་
 ཤིང་གཞན་དོན་རྒྱབས་ཆེར་མཛད། །ཚོས་སྐྱོང་ལས་ལ་མངའ་བརྟེས་
 པའི་རྟོགས་མཚན་མང་བར་བྱུང་ཞིང་། བྱུང་པར་མགོན་གྲུང་གི་སོ་

ནས་དྲུང་དཀར་གཡས་འབྲིལ་འབྲུངས་པ་བྱུང་། གཞན་ཡང་གྲུབ་
ཐོབ་ཆེན་པོས་དོལ་པ་རྒྱ་བར་བྱམས་རྒྱུ་ཁང་རྒྱབ་སྐྱབས་གཏན་
མར་ཞབས་རྗེས་བྱུང་བ་ལྷུ་ཁང་དུ་སྐྱས་པ་རྗེ་འདིས་རྟེན་པ་
དང་། ཤར་ཕྱོགས་སུ་གནས་སྒོར་ལ་ཐེབས། །མེ་འབར་མཚོ་ནས་
གཏེར་གཡུ་གཉིས་དང་། གཟི་ལོར་བུ་ཞེས་བྱ་བ་འབྲིད་གང་ཙམ་
ཡོད་པ་གཏེར་ནས་བཞེས། དེ་སྐྱབས་ཚོས་སྲིད་གྱི་དཔལ་འབྱོར་གིན་
དུ་ཆེ་ཞིང་། ལོ་བསྟར་བཅད་རྒྱ་སྐྱབ་ཆེན་རྣམས་ཀྱང་རྒྱས་པར་
གནང་།

༢ ཡོངས་འཇིག་རག་གི་དབང་ཕྱུག་གི་སྐྱེན་བདག་མཛད་རྒྱལ།
དེ་དུས་དཔལ་འབྲུག་པ་རིན་པོ་ཆེ་རག་གི་དབང་ཕྱུག་སྲུ་སྲིར་སྲོེ་ཕྱོགས་
སུ་ཐེབས་ཏེ། བདེ་ཆེན་སྐྱུག་ལ་བཞུགས་གིང་། ཡང་དབེན་དུས་གྱི་
སྤངས་པོ་སྤྲིངས་གསུམ་དང་། ཚོས་འཁོར་རྩེ་བཏབ། དེ་ནས་ཤར་
དུ་ཐེབས་ཏེ་དར་རྒྱས་དགོན་པ་བཏབ། ཡང་ཡི་སྐྱུ་འབྲི་བར་ལ་
འཕགས་མཚོག་དགོན་པ་བཏབ། གར་གྱི་གདན་ས་མཁོ་ཐང་བ་ལའི་
དགོན་པར་བཅད་རྒྱ་མཛད། མཁོ་ཐང་དབུས་དུ་གྱུང་གསར་དགོན་པ་
བཏབ། ཆེ་བརྟན་བྲག་དང་རུས་པའི་མགོར་ཤ་བྲག་དགོན་པ་

ལེའུ་ལྲ་པ།

གདུང་རབས་བརྒྱུད་པ་དཔྱོད་ལྡན་ལེགས་པའི་སློབ་གྲོས་

ཀྱི་རྣམ་ཐར།

༡ རྒྱལ་བའི་གདུང་འཛིན་ཅིང་སྤྲས་བརྒྱུད་བསྐྱུན་པ།

མཁའ་མཉམ་འགོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་དཔལ་མགོན་དུ། །བསམ་བཞིན་
སྤྱལ་པའི་གྲུབ་ཐོབ་རྩི་རལ་བརྒྱུད། །རིས་མེད་བསྐྱུན་འགོའི་ཉི་མ་
ཤར་བ་ལ། །དཔྱོད་ལྡན་ལེགས་པའི་སློབ་གྲོས་ཆེ་དེར་འདུད། །རྗེ་འདི་
ཉིད་ནི། རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྤྲེད་པའི་མཁྱེན་པའི་རྩལ་རྒྱས་ཤིང་། ཡབ་
མེས་རིམ་པའི་ཚོས་སྤྲིད་ཀྱི་དཔལ་ལ་ཡོངས་སྤྲོད་བཞིན་བཞུགས་
སོ། །རྗེ་དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱུར་སྤྲས་གཅིག་བྱུང་། །

སློབས་ལྡན་རྗེ་རྗེ་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ། འབྲི་གྲོག་དཀྱིལ་ཚོག་རིཌ་
ལ་སྐྱུངས། གདན་ས་ཆེ་བས་ཁའི་དབུ་མཇེད་ལ་བཀོད། གནས་
ལུའི་དགོན་ཞིང་། ཁ་གསར་གོང་འོག །ཅང་ཞིང་རྒྱ་རག་བཅས་སྤྱོ་
སྐལ་དུ་འབོཌ། དུང་དུང་རིན་པོ་ཆའི་བརྒྱུད་པ་ལ། གྲུབ་ཐོབ་རེ་དང་
གྲུང་རེ་མ་ཆག་པར་ཡོད་པ་ལས། འདི་ནི་གྲུང་ཡིན་པར་གྲུ།

དེ་ནས་རྒྱང་རྒྱང་རིན་པོ་ཆེའི་ཡུམ་དུ་སྐྱབས་ལྷུག་གསུམ་མོ་རྩོ་རྩེ་དཔལ་གྱི་
སྒོལ་མ་བཞེས་པ་ལས། གསུམ་བཞི་གསུམ་མོ་གཉིས་བཅས་རྒྱང་བའི་
གསུམ་མོ་གཅིག་ནི། སྤྱིང་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་སྤྱབས་ལས། སྤྱི་མ་སྤྱུར་ར་མོ་
པས་ལྷུ་རོར་བཏང་། དེ་དུས་ལམ་སྤྱབས་ལས། དགོན་མཚོག་མོ་
རང་གར་སྤྱོད་ལ་མཚོད་ཚོག་པའི་དགོངས་ཡངས་ལྷུས། ལོ་བསྐྱུར་
རོ་ལོན་མཚམས་བཅད་རྩྱུ་རལ་ཁ་བཞིན་བྱེད་དགོས་པའི་རམ་པ་གྲོང་
སྤྱང་དཔོན་བརྒྱུད་ཅེས་པ་དེ་ལས་བྱུང་།

གསུམ་བཞི་པོས་ཡབ་མེས་གཉིས་ནས་བཀའ་དབང་ཚང་མ་
གསན། གདན་ས་ཐེལ་ལ་ཞབས་རྒྱང་རག་གི་དབང་སྤྱུག་གི་ཞབས་
ཟིན་ཅམ་བྱུང་། བྱུང་པར་གསུམ་ཆེ་བས་སྤྱོ་བོད་བཞེས་གཉིན་དུ་མའི་
ཞབས་ལ་གདུགས་ནས་མཁས་བརྩུན་བཟང་གསུམ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་
ཅིང་། ཆེ་བས་གདན་ས་ཡར་མར་གྱི་འདྲེན་པར་བཀྲ་གིས་མངའ་
གསོལ་མཛད། དེ་ན་གྲུ་སྤོབ་དགོ་འདུན་མང་བར་འཕེལ་བ་ལས་
གནས་བརྟན་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། དེ་སྐབས་དུ་མཛད་
སྤོབས་ལྷན་རྩོ་རྩེ་ཉལ་མིག་ལྷུགས་བམ་གསར་འཇུགས་སྐབས་ལྷུང་སྤྱོ་
བཤགས་པ། ལྷོ་གྲིང་ཁར་སྤྱོ་བ་གསལ་པོར་སྤངས་པ་སྤྱོ་སྤྱོ་སངས་

ཀྱིས་སྐྱབས། སངས་ཀྱིས་རིན་ཆེན། སངས་ཀྱིས་བསམ་
གཏན། ཨ་འབྲུག་བསྟན་པ། བཟོ་བོ་གྲུང་ཆེན་སོགས་རིམ་པར་
བྱུང་ངོ། །

༢ རིན་སྐྱབས་རྫོང་དུ་རྒྱལ་ཚབ་བསྐོས་ཏེ་དགོན་སྡེ་སྦྱོང་བ།
དེ་ནས་སྐས་བར་པ་གཉིས་ཉུ་རལ་གདན་སར་བསྐོས་ཤིང་། རྒྱང་
རར་ནི་སྐས་རྒྱང་བ་དང་བཅས་དགོན་གསར་བཤད་སྐྱབ་གྲིང་དུ་ཡབ་
མེས་རིམ་པའི་དགོན་གྲྭ་སྦྱོང་བ་དང་བཅས་བྱུགས་དམ་ལ་
བཞུགས། སྐབས་གཅིག་དཔོན་སྡོལ་རྣམས་རི་ལ་བཟམ་ཤིང་རྒྱང་དུ་
སོང་བར། བྲག་ཆེན་པའི་གྲྭ་པ་གཅིག་ཡོད་པ། དེའི་ཤིང་ལས་བྲག་
ཐོན་པ་སོགས་ཀྱི་ལྷུས་ཆེན་པོ་བྱུང་། དེ་ཉིད་གདོན་གྱིས་བརྒྱམས་པ་
ལྟ་བུར། རྒྱང་རྒྱང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མཚོན་གཟིངས་ཀྱིས་བརྟེན་པའི་
བྲག་རྗེས་ནས་རྒྱ་མིག་གཅིག་འཐོན་པ། ད་ལྟ་དུར་སའི་བང་གི་ལྷག་
ཙམ་ལ་ཡོད། དེ་ནས་རྒྱང་རྒྱང་གིས་གདན་ས་ཡར་མར་ལོ་བསྐྱར་གྱི་
གཏོར་ཁའང་གཏད་པར་མཛད་ཅིང་། ཡང་དབེན་ནས་
ཀྱང་། མནན་སྲིག་འཕང་གསུམ་གནང་འབྲུལ། འབྲུག་རྒྱལ་
མཁན་པོ་བཟེང་བའི་བྱ་གཅིག་མ་གཏོགས་བཟེང་ཆོད་བཏིབས་གྱིར་

གུམ། སྐར་ཡང་བུ་དེས་གཉེན་དམག་སྐྱོགས་ནས། མི་མང་དུ་
མས་ཤིང་གྲུ་པ་གཉིས་བསད་སོང་བ་ལས། བྲ་དམག་སྐྱིན་བདག་གི་
དཔུང་བཅས་འཇོན་ལ་ཁད་དུ། བར་ནས་འདུམ་མཁན་མང་ཙམ་
འདུས། དགོན་གསར་རི་དང་ལྷག་རྒྱུང་སྐྱང་ནས་རྒྱུང་མདས་གང་
སྐྱོགས་ཀྱིས་ཆ་སྐྱོང་དུ་བཞེས་ནས་བྲ་དམག་བཞོལ་བར་མཛད་དོ། །

སྐྱོང་གི་ས་ཆ་ཚལ་སྲུལ་རྣམས་བསལ་ནས་མཚོང་གཞིས་སྲུ་
བཅད། ཡང་དབེན་མཚམས་ཁང་ལ་ཐུགས་དམ་གྱི་ངང་ནས་འགྲོ་
དོན་མཛད་བཞིན་པར་བཞུགས་པ་ལས། ཆེ་བས་གདན་སར་
ཡང་། གྲུབ་མཐའ་མི་གཅིག་པའི་སྐྱ་སེར་སྐྱ་ཚོགས་འདུས་སྐྱབས་
ཟང་ཟིང་ཆེ་བར་བརྟེན། སྐྱ་སྐྱེས་དང་། རོ་བོ་བསམ་གཏན་ལ་
ཕེབས་སྐྱོག་ནང་བར། རང་ཉིད་ལ་ཀྱེ་དབང་མཚོང་གཞིས་ཉེར་མཁོ་
རྒྱུང་བས། ཡར་མར་སོར་ན་གསུང་བ་ལྟར། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་བར་
འདུམས་བྱེད་པའི། ཆེ་བས་ཁར་ཆགས་པའི་གྲོང་སྲུ་ཤོས་ཡིན་
པས། ཆགས་གྲོང་པར་གྲགས་པ་གང་ཡོད། ཀྱེ་དབང་གྲོང་སྐྱོང་ལ་
སོར། མངོས་རྒྱུ་ཐང་ལ་ཡོད་ཚད་རོ་ནག་སྐྱི་དཔོན་བཅས་ཀྱེ་དབང་
གྲོང་བར་ལ་བསྐྱལ་བའི། བརྗེ་སོར་གྲུབ་པའི་ལེགས་སོར་ལྷ་ཞིང་

དང་། བ་ལང་ཁའི་ཞིང་ཇོ། གྱེ་དབང་གྲོང་བར་སྐྱུག་ཚང་ནི་ད་
ལྟར་རང་གི་ལོ། །དེ་ནས་རྩུག་སྐྱུག་ལྷ་དར་གྲུང་ཐིང་བུར་སོང་བ་ལས་
གྲེས་པ་ད་ལྟ་ཚ་ལི་གྲུང་དཀར་བ་ཡིན། བོད་རྩུང་སྐྱོང་ཟེར་བའང་སོ་
སོར་གྲེས་པ། ད་ལྟ་རྩུ་མིག་གྲུང་གོག་ཁ་པ་ཡིན། དེ་ལས་རིམ་
པར་མཛེས་རྒྱུ་ལི་སྤྲིངས་ལས་འབའ་ར་བའང་ཐེབས་སོང་བ་
བཅས། ཆེ་བས་ཁའི་གདན་ས་རང་གི་ཁ་གཙང་བྱུང་ངོ། །

༣ གསང་བའི་བདག་པོ་སྐྱུ་དངོས་སྐྱུ་གྲུབ་པ།

དེ་ནས་རིམ་པར་རྗེ་རྒྱུང་རྒྱུང་ལེགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲོན་ལས་ཀྱི་
འཕེན་པ་ལྟ་བུས་བསྐྱུ་ན་མཛེས་ཐེབས་སོང་བར། རྒྱགས་ནི་གིན་ཏུ་
དགྲེས་པར་མཛང་ཅིང་། རྒྱགས་དམ་རིམ་གཉིས་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་
པས་འཕྲོགས་འདོན་ལྟར་སོང་། ཡང་དབེན་གནས་བརྟན་གྱི་འབངས་
དང་བཅས་པའི་འཇོ་འཇིན་སྐྱུ་རྒྱུང་བར་བསྐྱོས་གིང་། རྒྱུང་རྒྱུང་
རིན་པོ་ཆེ་རང་ནི། ཡང་དབེན་མཚམས་ཁང་གམ་གྱི་བྲག་སྐྱུག་
དེར། དཔལ་ཇོ་རྗེ་གཏུམ་པོའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཉིན་
མཚན་རྟག་འགྲུས་སྐྱུ་ལོ་རྒྱུག་བཞུགས་པ་ལས། ཆེ་རབས་ཀྱི་ལས་
ཉོན་སྤྲིག་སྤྲིབ་བམས་ཅད་དག་ནས། བལ་ཆེར་གྱིས་གསང་བའི་

བདག་པོའི་སྐྱེ་མཐོང་བ་བྱུང་ནའང་། བྲག་ཆེན་པས་ནི་ཚལ་སྐལ་
བསལ་བ་དེས་སོཅེས་གྲོང་བ་བྱུང་ངོ་། །

དེ་ནས་བསྐྱུན་མཛེ་གཞི་མེད་དུ་བྱངས། ལྷན་ཅུ་མས་དང་། ལྷན་
བདག་ཡོངས་ལ། དབང་གྲིང་ཀྱང་གནང་ཞིང་། བསྐྱབ་སྟོན་གནང་
བ་ལ། དུས་འདི་ནས་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ། དེད་རྩེ་རལ་དུང་དུང་
བརྒྱུད་པ་ལ། མཛེ་སོགས་ས་བདག་གྲུ་གདོན་གྱིས་གནོད་པ་མི་སྲིད་
ངོ་གསུང་བའི་ཞལ་བཞེས་མཛད།། དེར་ཡབ་སྐུ་གཉིས་འགྲོ་དོན་
རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། བྱུང་པར་ཡབ་དུང་དུང་རིན་པོ་ཆེས་སྐྱབ་པ་གཙོ་བོར་
མཛད། ལྷན་ཆོས་རྗེ་པས་བཤད་པ་གཙོ་བོར་མཛད། ལྷ་འབངས་
ཀྱང་འཕེལ་ཞིང་། དགོན་སྡེ་འང་གསར་དུ་བཏབ་པར་མཛད་པ་
ལས། དགོན་གསར་བཤད་སྐྱབ་སྲིད་ཞེས་མཚན་དོན་དང་མཐུན་པ་
བྱུང་ངོ་། །གདན་སའི་དབོན་སྐུ་ཚང་མའང་། ཡབ་དུང་དུང་རིན་
པོ་ཆེའི་སྐྱེ་ཞབས་སུ། ལོ་བསྟར་ངོ་ལོན་མཚམས་བཅད། བྲག་ཆེན་
པར་གཏོར་རྒྱབ་སོགས་ལ་ཚང་མ་ཕེབས་ནས་ཞག་གསུམ་རེ་སྐྱེ་
མཚམས་མཛད་ནས་གཏོར་བོར་འཕང་བ་སོགས་གདན་ས་ཡར་མར་
བཞུགས།

༧ ལྷོ་རལ་སྐྱུག་ཚང་གསུམ་གྱི་དུ་བྱེས་པ།

དེ་ནས་ཡབ་སྲས་ལྷན་དུ་བཞུགས་སྐབས་གཏོས་ཆེ་བར་སོང་བ་
ལས། སྲས་གསུམ་ལ་སློབ་རྩ་རེ་བྱུང་བར་སྲས་ཚུང་བས། དགོན་
གསར་བྱ་པ་ཁལ་དགུ་དང་། སྦྱིན་བདག་ཉལ་མིག་ཅང་སློང་། ཕྱི་
དཀར་གོང་འོག་གི་རིགས་ང་རང་གིས་སྤྱི་ལུ་བུ་གསོས་ཁ་གཙང་སྐྱེར་
དབང་དང་། གཞན་རྣམས་སྦྱི་མ་ཡིན་རང་མིན་པའི་དུང་དུང་ཞབས་
སུ་དབུ་སྦྱང་གསོལ་བ་བཞིན་གནང་ཞིང་། གདན་ས་བཞིན་མཚོང་
གཞིས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གསུམ་གྱི་དུ་གནང་། ཆེ་བས་
གདན་སར་གནས་བརྟན་རིན་པོ་ཆེ་ཚོས་ཚུགས་བཟུང་བས་དེ་བཞིན་
དང་། ཆགས་གྲོང་སོགས་ས་གཞིས་རྣམས་གསུམ་གྱི་དུ་། ས་
གཞན་རྣམས་སྦྱིན་བདག་རྩ་རིགས་ལ་དམིགས་བསལ་དང་བཅས་
གནང་། འདམ་ཆེན་གོང་འོག་བར་གསུམ་ཀྱང་གསུམ་
གྱི་དུ་། དགོན་གསར་བྱག་འོགས་གོང་འོག་སོགས་མཚོང་གཞིས་
རྣམས་ཀྱང་གསུམ་གྱི་དུ་། ལྷོ་རལ་གདན་སའི་གཟིམ་ཁང་གོང་
འོག །སྲས་ཆེ་བ་གཉིས་ལ་སྐར་འཇགས་ཀྱི་སྐབས་ལས། ད་ལྟའི་
སློབ་འོག་འོག་གི་ཐ་སྐྱོད་ཀྱང་དེས་སོ། །

མཚོང་ཁང་གྲས་རྒྱུ་བར་གནང་བ་བཅས། ཕྱི་ལོ་ཞིང་ཁང་གི་རིགས་
 གསུམ་བལོ་དང་། དེ་བཞིན་རྟེན་རྣམས་ཀྱང་བལོས་ཏེ། གྲས་ཆེ་
 བའི་སྐྱ་སྐྱལ། བདེ་མཚོག་པད་སྐྱེད་ས། ལྷོ་བོ་བ་པའི་ཞབས་
 རྗེས། རོ་མོའི་ཕྱག་རྗེས་རྟོ་གཏེལ་ལ་བཞག་པ། གདུང་རིང་བཞེལ་
 དང་བཅས་པ། གཟི་ལོ་ར་ལུ། གཏེར་གཡུ་གཉིས། གཞི་བདག་
 ཕྱག་རྟེན་ལྷུགས་སོགས་དང་། གྲས་རྒྱུ་བར། དབུ་བོད་ཆེན་མོ་
 དང་། གཡོག་མོའི་ཕྱག་རྗེས་བཅས་བལོ་སྐྱལ་དེ་ལྟར་གནང་
 ལྟེ། རྩོམ་ལ་བྲམ་མ་སྐྱག་ཚང་གསུམ་གྱི་ར་ཞེས་པ་དེ་ནས་
 ལྷོང་། དལོན་གསར་རྩོམ་ལ་བྲམ་བའང་དེ་ལས་གྲགས། །དེ་རྩོན་
 ལྷུང་ལྷུང་རྟེན་བཞེད་ས་སོགས་གང་སར་གསུམ་གྱི་ར་བྱས་
 བས། ཕྱིས་སྐྱོ་ལོའི་སྐྱི་བྲང་ག་དབང་ཚོས་གྲགས་དང་། གྲས་རྒྱུ་
 བ་ནས་མི་རབས་དྲུག་པ་རྒྱག་གསུམ་གྱི་ར་འགྲུར་མེད་ཡིན། །

ལ སྐྱ་ལྷོ་རྩོམ་ལས་འདས་པ།

དེ་ནས་རིམ་བར་རྩུང་རྩུང་རིན་པོ་ཆེ་ལེགས་པའི་སྐོ་སྐོས་དེ་ཉིད། སྐྱ་
 བ་སྐྱིན་ཅིང་། ཡང་དབེན་བྲག་ཕྱག་ནང་ན་སྐྱ་གཟུགས་དྲང་སྐོར་གི་
 རྩོམ་དུ་གཡོ་བ་མེད་པར་བྱིལ་དང་སྐྱུན་པ། གསུང་གི་བརྗོད་པ་

དང་། ལས་རྒྱུ་རྒྱ་ཉི་ལྷན་ལ། རྒྱུ་གི་འགྲོ་ལོང་ཆད་ཀྱང་། རྒྱ་
 གཞུགས་གཡོ་མེད་རྡོད་དང་ལྷན་པར། རྒྱལ་ལྷན་ཉི་དཀར་སྤོགས་
 རྩོགས་པ་གཉིས་པར་གཞུགས་རྒྱ་བསྐྱུ་བའི་ཚུལ་བསྐྱུན་ཀྱང་། རྒྱས་
 ཀྱང་དེ་ལ་གཡོ་སྤྱངས་ལུ་བ་མ་སྤོབས་པས། ལྷན་གས་ལ་མཚོན་པ་
 རྒྱས་པར་འབྲུལ་ནས། རྒྱས་རྒྱ་འབྲུམ་གྱི་ནང་ན་མཚོན་སྤྱིན་རྒྱ་ཆེན་
 ཕོ་དང་བཅས། དེང་སང་གི་བར་དུ་རྒྱ་དངོས་འགྱུར་བ་མེད་པར་
 བཞུགས་ཤིང་། ལོ་ལྷན་རྒྱ་མཚོན་ཀྱང་རྒྱས་པར་བཟུང་བ་འགྲོ་ཅན་ཉེ་
 ལྷན་མཚོན་ཅེས་གྲགས་སོ། །གཏུང་རབས་བརྒྱད་པ་གསང་བདག་
 ལེགས་པའི་སྤོ་གྲོས་གྱི་མཇུག་ཚུལ་མདོ་ཙམ་གྱིང་བ་རིན་ཆེན་དོ་གལ་
 ལྷན་པའོ། །།

ལེའུ་རྒྱལ་པ།

གདུང་རབས་དགུ་པ་སྤྲུལ་བརྒྱུ་མཆོད་བཞི་འི་རྣམ་ཐར།

༡ སྤྲུལ་ཆེ་བ་གནས་བརྟན་རྡོ་རྗེ།

དེ་ནས་སྤྲུལ་གསུམ་གྱིས་དགོངས་ཚོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྷོ་ལྷོངས་ཚོས་སྤྲེ་
 མཐའ་ཡས་པར་གཏོས་ཆེ་བར་མཇུག་ཅིང་། སྤྲུལ་མཆོད་གསུམ་པོས་
 རང་རང་ནས་ཅི་འགྱུར་གྱི་དགོངས་ཚོགས་སུ་སྤུལ་བར་
 མཇུག། གནས་བརྟན་རིན་པོ་ཆེ་ནི། དགོངས་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
 འབྲུལ་བར་གདན་ས་ཐེལ་ནས་རིམ་པར་གངས་ལྷོངས་ཀྱི་ཚོས་སྤྲེ་
 གནས་ཆེན་རྣམས་སུ་ཕེབས་བཞེད་གནང་བ་ལས། གདན་ས་ཐེལ་ལ་
 དགོངས་ཚོགས་ཀྱི་འབྲུལ་བ་རྒྱས་པ་དང་། ཚོས་སྤྲེ་རྣམས་སུ་འང་
 བསྐྱོ་སྐྱོན་གནས་འབྲེལ་དང་བཅས། རིམ་པར་ལྷ་ལྷན་དུ་འགྱུར། རྩོ་
 བོ་རིན་པོ་ཆེར་བརྒྱུ་མཆོད་སྐྱོན་ལམ་རྒྱས་པར་བྱས།

དེ་ན་བལ་ཡུལ་གྱི་སྤྲོས་རྒྱུ་མཁའ་པ་འདུག་པ་རྣམས་ལ། ཡོ་བྱང་གུ་
 རོམ་པར་སྐྱུར་ནས། རྩོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ལྷ་བུ་ཞིག་བཞེད་ས་ཞིག་
 ཞུས་པ་ལྷུར་བཞེད་ས་བས་མི་རིང་བར་གྱུབ། གཟུངས་སོགས་བྱུང་དུ་

འཕགས་པར་རབ་ཏུ་གནས། ལྷོར་གདན་འདྲེན་གྱི་རྒྱ་བོ་བསྐྱུག་པ་
 ལས། དཔོན་ཚོས་རྗེ་རི་སྐྱེས། ཚོས་རྗེ་འཇམ་དབྱེངས་སོགས་ལྷོ་
 ལྷན་དུ་ཕེབས་ནས། རོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་གདན་འདྲེན་ལུས་ཡོང་བ་
 ལས། ལམ་དུ་ལྷོ་སའི་རོ་བོ་ཕེབས་སོང་ཞེས་པའི་གྲགས་པས་ཀྱང་
 བྱུང་ལ། དེ་དུས་འོ་དོང་འཕྲང་གིན་ཏུ་དོག་པས། འདྲོངས་མ་ཐུབ་
 པར། ལྷོ་རི་སྐྱོད་སྐྱོད་ཕྱལ་གྲུབས་བྱས་པ་ལས། མ་ཕྱལ་ཞིག་ཅེས་
 པའི་གསུང་འབྲེན། དེ་བཞིན་མ་ཕྱལ་བར་སྐྱབས་བདེར་འདྲོངས་པ་
 ལས། ཐམས་ཅད་གྱི་ས་འདི་ལ་ལྷོ་སའི་རོ་བོ་གསུང་འབྲེན་མར་
 གྲགས། ལྷོ་རལ་རྗེ་དུ་གདན་འདྲེན་ནས་བཀྲ་གིས་དགའ་སྐྱོན་རྒྱས་
 པར་གནང་། དེ་དུས་འོ་དོང་འཕྲང་ན་ཚོས་རྗེ་འཇམ་དབྱེངས་གནམ་
 མེད་ས་མེད་ལ་སྐྱོར་བའི་དགོངས་རྗེ་གས་ཀྱང་སྐྱུབ། དེ་ནས་གནས་
 བརྟན་རིན་པོ་ཆེ་གདན་ས་ནས་ཆེ་བས་ཁ་གཅིམ་ཁང་གོང་འོག་ལ་
 ཕེབས་ནས་ཐུགས་དམ་ལས་གཡོ་བ་མེད་པར་འགྲོ་དོན་མཇུག་བཞིན་
 པར། ལོ་བསྐྱར་དཔོན་སྲས་ཚང་མའང་ཞབས་རྩར་མཚམས་གཙོད་
 གཏོར་རྒྱག་གི་འཆམ་སོགས་གིན་ཏུ་དར་རྒྱས་ཆེ་བར་བཞུགས་སོ། །

༢   གཉུང་པོ་སྤྲུལ་ཆེ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་སྤྲུལ་བར་མ་གྲོ་
གྲོས་རིན་ཆེན།

དེའི་གཉུང་པོ་གསུམ་ཀྱང་རིམ་པར།   རྗེ་མི་པམ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་
ཞབས་ལ་གཏུགས་ཞིང་།   མཚན་ཡང་བསོད་ནམས་རྒྱལ་
མཚན།   གྲོ་གྲོས་རིན་ཆེན།   རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་ཞེས་གནང་
ཞིང་།   དབང་ལྷུང་འགའ་གསན་པར་མཛད།   དེ་ལ་ཚོས་རྗེ་བསོད་
ནམས་རྒྱལ་མཚན་པ་ནི།   ཚོས་སྦྱོང་བཅུའི་མཛད་པས་འདུས་འདའ་
ཞིང་།   ཞལ་འདོན་ཀྱང་སྤྲུལ།   ཚོས་སྦྱོང་བཅུ་དུ་འཁོལ་བའི་རྟགས་
མཚན་མང་བར་བོན།   སྐྱ་གཤེགས་དུས་ཀྱང་།   དབུ་ལོང་གིས་
བཞག་པ་དང་།   རིང་བསྐྱེལ་མང་དུ་བྱོན་པ་ལས།   གཙམ་ཚོ་བོའི་
ཕྱོག་ལྷའི་སྦྱོང་ན་བཞུགས་པ་སོགས་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེ།   །སྤྲུལ་བར་མ་
གྲོ་མ་གྲོ་གྲོས་རིན་ཆེན་ཀྱང་བར་སྐབས་རི་བྲོད་ཁོ་ན་བསྐྱེན་པས་དེས་པ་
དོན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞིག་བྱུང་ཀྱང་།   དེ་དུས་ལྷུང་པ་སྦྱེ་གཟར་
སྐབས་ལས།   སྐྱ་མཚེད་རྣམས་དང་།   ཡབ་ཡུམ་གྱི་ངག་མ་ཚོག་
པས་གདན་ས་རྩྱུ་རལ་དུ་ཐུགས་དམ་གྱི་ངང་ནས་བརྒྱུད་པ་སྦྱེལ་བར་
མཛད་དོ།།

3 ལྷ་ས་རྒྱལ་བ་ཚོས་རྗེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པ།

ལྷ་ས་རྒྱལ་བ་ཚོས་རྗེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པ་ལྟར་། ཡབ་ཀྱི་གདན་ས་
དགོན་གསར་བཤད་སྐྱབ་སྤྱིང་དུ་སྐྱུ་འབྱུམ་ཉེན་མཚོད་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་
ལུང་འབད་བཞིན་བསམ་གཏན་གྱི་ངང་ལ་བཞུགས། །དེ་དུས་ཕྱང་
འཐབ་དགུང་འཐབ་དཀར་དཔེའི་དགུ་སྤྱི་སོགས། ལྷོ་འདིར་ནང་
འབྲུག་མང་བས་ཡུལ་ཚན་གོང་འོག་བཞོད་ཀྱང་སྐྱེལ་ཐུང་དགོས་པ་
དེའི་དུས་སྟུ། དཀར་དཔེ་སྤྱང་ལ་དུང་དུང་རྒྱལ་འཛོམ་གྱི་བརྒྱུད་པ་སྤྱི་
མ་བདེ་ཆེན་སྐྱབ་པ་ཡོད་པའི་དོད་ཁར། དཀར་དཔེ་གོང་མར་ཡང་
དུང་དུང་རྒྱལ་མཚོག་གི་བརྒྱུད་པ་རྩུ་རལ་སྤྱི་མ་དངོས་གཅིག་འབོད་
པར་དཀར་དཔེའི་སྤྱི་དཔོན་རྣམས་སྤྱི་བས་པ་བཞིན། སྐྱུ་མཚེད་
གསུམ་པོ་བཀའ་བཞོས་བརྟག་པ་ལུ་ཐོག་ནས་གཙུང་ཚོས་རྗེའི་དུང་
ཐེབས་པར་བཀག་གཙང་དེ། ཉེ་ནས་ལུ་རྒྱལ་པ་འབྲུག་ཆེ་བརྟན་སོགས་
དཔོན་སྤོབ་ཉུག་བསྐྱུས་བཅས་ཐེབས་སོ། །དཀར་དཔེའི་སྤྱི་མ་གྲོང་དུ་
སྤྱིང་གུང་། སྤྱིང་གཞིས། ཐེད་ཐིམ་གཉིས་ལས་འབྲུ་ཁལ་ཆེན་རེའི་
ས། ཐིམ་ལུང་འཕྲང་བའི་རི་གྲུང་རྒྱ་རག་སོགས་རྩིས་འབུལ་བ་
བཞེས། ཐེབས་བསུ་གསོལ་བ་གདན་ལུ་ནི་ཆད་མེད་ལྷའི་འབྲོར་པ་ལྷ་
ལུང་ཡོངས་སྤོད་ཅིང་། དཀར་སྤྱིས་སྤོད་གྱི་ལར་རྒྱ་གང་ཅིའི་འདུན་

གྲོས་ལུ་ས་སྒོ་མེད་དང་། ལི་ཁ་གསོན་གཏང་རེ་ཡང་མཛད་
པས། དཀར་དཔེའི་སྤྲུལ་སྤྱི་དཔོན་ཞེས་གྲགས་ནིང་། ལྷོ་ཕྱོགས་
ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱི་དཔོན་ཟེར་བའི་འབྲུང་ཁྲུངས་ཀྱི་ཐོག་མའང་དེ་ལས་གྲགས་
སོ། །

དེ་དུས་སོ་ནམ་གྱི་ལས་གཉེར། ཉེ་ནས་ལུ་ཚུ་པར་བཅོལ་ཞིང་། ཇོ་
མོ་སྐྱེ་རིང་མའི་ལ་ནས་པར་འབྲོན་ཚུར་འབྲོན་མཛད་བཞིན། ཐེང་རང་
རིག་ཁ་ལ་བལྟགས་པའི་སྐབས་གཅིག་ན། དཔོན་དུ་ནང་འབྲུགས་
བྱུང་བའི་ཚོས་རྗེ་གྱི་ཁར་གུམ། ཡུམ་སྲས་གསུམ་བྲོས་ནས་སྐྱེབས་
བྱུང་བ། སྤྱོད་དཔོན་གསར་དུ་སྐྱེལ། བྱིད་བཏབ་ནས་གནས་
ལྷགས་རང་ངོ་ཤེས་པའང་བྱུང་ཞིང་། བུ་མོ་དེ་གི་ན་དུ་མཛེས་པར་
ཡོད་ཀྱང་། འབྲུར་ནས་ཡོང་བས་སྤྱང་ཡོང་མ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་
ཕྱག་རྒྱ་མར་བཞེས་པའི་སྲས་སྤྲུལ་བསམ་གཏན་རྒྱལ་པོ་བྱུང་། སྤྱང་
མོ་དེ་ལ་ཕྱག་རྗེས་ཀྱང་བྱུང་བས་མཁའ་འགྲོ་མར་གྲགས། །སྤྱིས་ཉུ་
རལ་སྤྲུལ་ལྷམས་དང་། དཀར་དཔེས་རྒྱབ་གཉེར་མཛད་ནས་མིང་པོ་
འབྲུག་དར་རྒྱས་དཔོན་ཡུལ་ཡོན་རྗེས་དུ་ཕ་ཚབ་ལ་མངའ་
གསོལ། ཚོས་རྗེ་དེ་ཉིད་ནི། ཚོ་འབྲུལ་དུས་ཀྱི་ཚོས་བརྒྱད་ལ་དཔོན་

གསར་བཤད་སྐྱབ་གླིང་ལ། སྐྱུ་མུ་ངན་ལས་འདེའ་བའི་སྐྱུ་གདུང་
རྣམས་ནི་ཡབ་དུང་དུང་ལེགས་པའི་སྐྱུ་འབྱུང་དང་ཉེ་བར་གདུང་ཉེན་ལ་
བཞུགས་སོ། ། །གྲ་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་གདན་ཚབ་སྲས་ལ་མངའ་
གསོལ་ཞིང་། གདན་ས་ནས་དགོངས་ཚོགས་རྒྱས་པར་
མཛད། དང་འབྲུལ་དང་གྲ་སྒྲི་ནས་བྱུང་འགས་ལོ་ལྟར་སྐྱུ་མཚོང་གི་
རྒྱ། ཞིང་གཅིག་ཉེས་པ་ལས་ཆེས་བརྒྱད་ཞིང་དུ་བྲགས་སོ། །
གདུང་རབས་དགུ་པ་སྲས་བཞིའི་མཛད་རྒྱལ་མདོ་ཙམ་གྲོང་བ་རིན་ཆེན་
དོ་གལ་དུག་པའོ།།

ལེའུ་བདུན་པ།

གྲས་ཚེ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ལས་བརྒྱད་པའི་གདུང་

རབས་བཅུ་པ་སྐྱེ་མཆེད་ཚུ་གི་རྣམ་ཐར།

༡ དུང་སྐྱེ་མཚན་པ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག།

དེ་ནས་ཚོས་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྐྱེད་ཁར་གྲས་མོ་སྐྱེ་རི་
སྤངས་པའི་གྲས། སྤྲ་ཆུན་སྐྱོབས་པ། ཚོས་རྗེ་རི་སྐྱེས། ཚོས་རྗེ་
འཇམ་དབྱངས་ཞེས་པ་འོ་དོད་འཕྲང་ལ་སྐྱོར་བ་དེ་དང་། ཟུར་གྲས་
དུང་སྐྱེ་མཚན་པ་བཅས་བྱུང་།

རྗེ་འདི་ནི། རྗེ་མི་ཐམ་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་ཞབས་པད་དུ་བཅར། སྐྱེ་
སྤང་གྱང་སྐྱེ། རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་ཅེས་མིང་གནང་། རྗེ་རི་སྐྱེ་མཚན་
རང་ལ་བཞུགས་པས། སྐྱེ་མཚན་པ་རྡོ་རྗེ་དབང་ཕྱུག་ཅེས་
གྲགས། དབང་ལྷང་ནམས་སྤྱིད་མང་པོས་སྐྱིན་པར་མཇེད་
ཅིང་། སྐྱིན་གི་མཁྱེན་རབ་རྒྱས། རི་ལྷ་བའི་གནས་ལྷགས་མངོན་
དུ་གྱུར་པས་མངོན་མཁྱེན་ཐོགས་མེད་གཟིགས། ལྷ་རི་སྐྱེད་གི་དགོན་
པ་བཏབ། ཡང་དབེན་སུ་རྒྱུང་ནང་གི་དགོན་གནས་བཏབ། སྐྱིན་

བདག་དཔག་ཚང་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞབས་ཏོག་སྲི་ལུ་སྦྱར། འི་དཀར་མུ་
རག་རྒྱལ། ཐང་གི་དཀྱིལ་ནས་སྦྱོན་མུ་བཏོན་པ་སོགས་གྲུབ་ཉགས་
མང་། སྦྱིན་བདག་ཨར་ཙ་པའི་ལུ་ངོར། བསེ་མུའི་དགོན་པ་
བཏབ། ལུས་རྩིན་གི་རྒྱ་རག་རྒྱལ།

དུང་འདི་ཉིད་ཤ་ལ་ཨོ་རྒྱན་ཁ་ལ་ཐུགས་དམ་ལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་
སྟུ། ཤ་ལ་བྲག་མགོ་པའི་ཡབ་ཀྱང་ཐན་རྒྱན་དུ་བཞུགས་ནས་ཡོད་པ་
ལ། དུང་འདིས་གཟིགས་མོ་གནང་ཚེ། ལུང་པའི་སྦུ་ན་ནགས་ཚལ་
དུ་མས་བསྐྱོར་བའི་ལྷོ་བ་ལ། ཐང་གཅིག་འདུག་པ་དེར། ཉིན་བཞིན་
འཇའ་གུར་དང་། འུ་རོག་མང་པོའི་ལྷིང་སྐྱོར་གཟིགས་པ་
ལས། གནས་གཞིའི་རྟེན་འབྲེལ་སྦྱིག་པར་ཐེབས་པ་ན། འོལ་པ་རྒྱ་
བར་པས་ཀྱང་། དེ་ན་འཇིགས་སྐྱོབས་དགོན་པ་ཞིག་འདེབས་ན་ཇི་མི་
སྦྱོམ་པའི་སྐྱོས། གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལས། རྟེན་འབྲེལ་རབ་དུ་
འགྲིགས་ཏེ་བཞུགས་གྱང་གཅིག་བཏང་བསྐྱོར་ཏེ་ཐང་ཞེས་བྲགས།

དེ་ནས་རིམ་པར་དབྱར་ཀ་འབྲས་ལས་ཀྱི་སྐབས་སྟུ། མུ་རྩིས་ཤིན་དུ་
ཚེ་བས་འཁྲུག་པ་བྱེད་པ་ལས། སྤམ་རྣམས་ཐེབས་ཏེ་རྒྱ་དབང་ཞེས་

དབང་བསྐྱུར་ནས། རྒྱ་བལྟེས་མཛད་གྱིན་འདུག་པ་ལྟར། རྗེ་བླ་མ་
འདི་ཉིད་ཀྱང་། གདང་ལུལ་གྱང་གསར་ལ་རྒྱ་དབང་གནང་བའི་སྤྱི་
ཐོག་ཏུ་གྱི་བྱུན་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ཅི་ཡིན་མཉམ་པར་བཞག་ཆེ། བྲག་
མགོའི་བྲ་མས་སྤྱིན་བདག་ལ་བྲག་དོག་མཛད་པར་མཁྱེན་ནས། རོ་རྗེ་
ལྷ་བྱའི་ཉིང་དེ་འཇིན་གྱི་ངང་ལས་བསྐྱེད་མཛུབ་མཛད་པ་ན། ཆར་
སྤྱིན་སྤོག་དང་བཅས་པ་ནག་འབྲུག་གོ་ག་ལ་ཨོ་རྒྱན་ཁའི་ཐང་ནས་
སོང་དོ། །

དེ་ནས་བྲ་མ་དེས་ངན་མཛད་པར་མཁྱེན་ཏེ། ཏུ་རལ་གདན་ས་ནས་
དཔོན་གྲས་ཚོས་རྗེ་ཚང་མའང་གདན་འདྲེན་ཏེ། ཚོས་སྐྱོང་ལས་ལ་
བསྐྱུལ་བར་མཛད་པ་ན། བྲག་མགོ་པར་ལྷས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་། ག་
ལ་བྲག་འོག་གི་དགོ་སྤྱིངས་ཁའང་ཐབས་ཚོགས་གྱིས་བཞེས་ནས་
དཔོན་པ་བཏབ་པར་མཛད་དོ། །རྗེ་འདིའི་དུས་སུ་ལྷ་རི་དཔོན་
པ། ལུ་རྒྱའི་དཔོན་པ། བསྐྱེ་རྒྱ་དཔོན་པ། དགོ་སྤྱིངས་དཔོན་
པ། སྐོར་ལྷེ་ཐང་བཅས་བཏབ་པོ། །

༢ ཚོས་ཇེ་རི་སྐྱེས་སམ་མི་པམ་འཕྲིན་ལས་འབྲུག་རྒྱལ།

ཚོས་ཇེ་རི་སྐྱེས་ནི། ཡབ་མེས་དྲུང་ལེགས་པའི་ཞབས་ཅུར་དགོན་
གསར་རི་ལ་སྐྱེས་པས་ཏེ། དྲུང་ནས་བཀའ་དབང་ཚང་མ་ཐོབ། ཇེ་
མི་པམ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས། མི་པམ་འཕྲིན་ལས་འབྲུག་རྒྱལ་ཅེས་
མཚན་གསོལ། ཇེ་འདི་ཉིད་ཀྱང་ཐོས་བསམ་དང་ལྡན་པ་གཞོན་ཅུའི་
དུས་ནས། རི་བྲོད་ཁོ་ན་འགྲིམ་ཅིང་། དཀར་བ་དང་དུ་ལེན་བཞིན་
རིམ་བར་གྲིང་བཞི་སྟར་ཚོད་རྫོང་དུ་ཕེབས། གོང་མའི་སྐྱབ་སྤྱག་ལ་
བལྟགས་ཤིང་། སྟར་བྲག་སྐྱེད་ཐར་ས་མེད་པ་གཅིག་ན་རྩུ་འཕྲུལ་
གྲིས་ཕེབས། གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱམས་ཆེན་པོ་གཅིག་རྩེད་ནས་
སྤྱགས་དམ་ལ་བལྟགས། བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་གྲུབ་ཚུ་མཚུ་གུ་ཙམ་བཏོན་
ནས། གང་དགོས་སྤྱད་ཚོག་པ་བྱུང་ཞིང་། སྟར་དེ་ཁ་རང་དུ་ཐིམ་
པས་ཡ་མཚན་ཞིང་སྐྱིད་ལ་སྤྱགས་དམ་འཕེལ་བར་བྱུང་།།

དེ་ན་བདུད་རིགས་ཀྱི་བླག་རྩུར་གྱུར་པས། དེ་སྤྱོདས་ན་གནས་པའི་
གཞི་བདག །རྩོ་བོ་སྤྱི་བས་ཆེན་པ་འམ། སྤྱི་བས་རྒྱུང་བའང་ཟེར་
བའི་བདུད་པོ་མཚུ་བོ་ཆེ་ཞིག་གིས། ལྷ་སྤྱིན་སྤྱེ་བརྒྱུད་ཀྱི་དམག་
དྲངས་ནས། ལུང་གསུམ་གྱི་རྩུ་རྒྱུང་ཆེན་པོ་དེ། མདོ་བསྐྱབས་ནས་

ཇིང་དུ་བསྐྱེལ། རྩ་པོ་གྲེན་དུ་ལངས་པའི་བྱ་རྒྱལ་ནམ་མཁའ་གང་
བར་འཇུག་པ་དང་། བྲག་དེའི་སྒྲིང་ནས་གཡག་རོ་བམ་རོ་ལ་སོགས་
པ། རྩོམ་པ་དང་། མཚོན་ཆ་སྤྲོལ་ཆོགས་པའི་ཆར་ཕབ་པ་དང་། རྩོམ་
རྩོམ་གསོད་གསོད་ལ་སོགས་པའི་ར་རོ་འབྲུག་སྒྲིང་སྒྲིང་བ་ལྟ་བུའི་ཚོ་
འཇུག་མི་བཅད་པར་བསྐྱེན་པ་ལས། ཚོས་རྗེ་ཉིད་རྩོམ་སྤྲོལ་བུའི་ཉིད་དེ་
འཇིན་ལས་མ་གཡོས་ཤིང་། ཚོ་འཇུག་བམས་ཅད་བྱིལ་གྱིས་
མནན། བཀའ་བསྐྱོད་མ་ལ་བསྐྱེད་པ་ལས། གཟུགས་དངོས་སུ་
བསྐྱེན་ནས། སྒོག་སྒྲིང་ལུལ། དམ་ཚིག་སྒྲོམ་པ་གནང་། བདུད་
པོ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབར་དུ་མཚན་གསོལ། གསོལ་ཁ་
གནང་། སྤྲུལ་སྤྲུལ་གློད་པའི་མི་ལོ་མང་པོ་གྲོན་པ་ལས། དེ་ཚུན་
བར་ཆད་མེད་ཅིང་བདེ་ཞིང་སྐྱིད་པ་ལས། སྤྲུལ་གློད་པ་བམས་ཅད་
གྱིས་འབྲུལ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤྲུལ། ཚོས་རྗེ་ཁྱེད་པོ་ན་རིམ་པའི་སྐྱིན་བདག་
བྱེད་པར་ཁས་སྤངས། ལོ་ལྟར་ན་མར་ཀྱང་སྤྲུལ་ཞིང་། བྲག་དེ་རྩོད་
བས་ཀྱང་བཙན་པ་ལས། སྤྲུལ་ཁོང་རའི་གསང་སྤྲུག་ཏུ་གནང་ངོ། །

དེ་ནས་རིམ་པར་ཡོས་སྤྲུང་ལར་ཕེབས་ནས། འབྲོག་རལ་ཐོགས་
གྱིས་ལུ་ངོར་གཟིམ་ཁང་དགོན་པ་བཏབ། ལྷ་སྒྲོལ་འདུ་ཚོགས་ཆེ་བས་

དགོན་སྡེ་ཆེ། དེ་ན་སྦྱིན་བདག་ཚེ་ལྷུང་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དད་ཅིང་
མོས་ཏེ་སྦྱི་ལུ་སྦྱར། ཚེ་ལྷུང་དུ་གདན་འདྲེན་ལུས། ལྷོང་དབུས་སུ་
བཞུགས་སྦྱི་དཔང་མཐོར་བརྱེགས་པ་ལ་བཞུགས་ཤིང་། ཚེ་ལྷུང་པའི་
འབྲུལ་བ་བཞེས། འབོལ་ལོ་སློ་ན་ཕི་ཁ་གཉིས་ཀྱང་བརྟུགས་ནས་
སྤུལ། ཚེ་ལྷུང་པའི་ས་ཁར་ཡང་བཞུགས་གྲུང་སློ་བར་བཏབ་ནས་
འགོ་དོན་ཆེ།

དེ་ནས་སྤྱོད་མེད་ས། སྦྱིས་པ་ལི་ཁྲོད་རྒྱ་རྩིས་མ་ཚང་བའི་འདུམ་
ཆེན་པོ་མཇུང། སྦྱིས་པའི་རྒྱ་རྩོད་དང་། ཀ་དག་པའི་སེར་སྤྱོད་སྤྱོད་
རག་དང་བཅས་པ་འབྲུལ་བར་བཞེས། དེ་དུས་སྤྱོད་མདུན་རྩོ་རྩོ་དབང་
སྤྱོད་ཀྱང་ཞིང་བརྩེས་པས་སྤྱོད་འབངས་ཡོངས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
དང་། ལྷུང་པར་སྦྱིན་བདག་རྒྱ་བར་པས་སྤྱོད་ནས་འཇིགས་སྤྱོད་པས་
དགོན་པ་སྤུལ་བ་བཞིན། ཚོས་རྩོ་ལྷུང་དོན་རིམ་པའི་སྦྱིན་བདག་
མཐར་སྦྱིན་བྱེད་པས་ཅིས་ཀྱང་བཞུགས་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་
བཞིན་གནང་སྟེ། སྤྱོད་ཐང་བཞུགས་གྲུང་འདི་ལ་བྲག་མགོ་པ་
དང་། ཐན་རྩོ་མཐུ་ལན་ཀྱང་ཡོད་པར་གཟིགས་ཏེ་སྤྱོད་ཚང་གོང་དུ་
སྤྱོད་ནས་རྒྱས་པར་འདེབས། གནས་བསམ་འགྲུབ་བདེ་ཆེན་ཞེས་

པའི་མཚན་གསལ། བྲག་ལས་ཚུ་བཏོན་པ་སོགས་ཀྱི་གྲུབ་ཉལས་
ཀྱང་མཛད། ཚུ་བར་ཚུ་རག་རྒྱལ། ལྷན་གྲོལ་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
བསྐྱོར། ལྷ་སྐྱོབ་འདུ་ཚོགས་ཀྱང་ཆེ། ལོ་ལྷན་གྲོལ་པའི་གཏོར་
བསྐྱོག་གྲུ་སྐྱོབ་དབོན་གྲས་མཚོད་ཡོན་ཚང་མ་འཇོམ་ནས་གནང་
ཞིང་། ཅི་འདོད་ཀྱི་དབང་རེ་ཡང་ལུ་བ་འཕྲོ་ཅན་ལོ། །

༣ རྩེ་རལ་གྲིང་གསུམ་སྐྱིད་སྐྱུག་གཅིག་སྐྱིལ་བསྐྱར་གསོ། །

དེ་བཞིན་འདུ་ཚོགས་ཆེ་བསྐྱུན་གདན་ས་དགོན་ལག་བམས་ཅད་སྐྱིད་
སྐྱུག་གཅིག་གཞིན་གྱི་གལ་བབྱང་བ་ལ། ལྷོ་རོང་ལུང་པ་སྡེ་གཟར་གྱི་
དུས་འདིར། དེད་རང་མཚོད་ཡོན་ཚང་མ་སྐྱིད་སྐྱུག་གཅིག་འབམས་
ལ། དུས་འདི་ནས་ཇི་སྐྱིད་ཀྱི་བར་དུ། ཅེན་བཞེངས་ཁྲལ་ལུར། མི་
གསོད་སོགས་ཆེ་སྤྲ་གང་ཡང་། ལྷོར་བདེ་གྲིང་གསུམ་གྱི་སྤྲ་མ་
འམ། ཀ་ད་ཚོ་གསུམ་ཞེས་པ། ལྷོར་ཏེ་བང་། ཆེ་བས་བདེ་ཆེན་
གྲིང་། དགོན་གསར་བཤད་སྐྱུབ་གྲིང་དང་གསུམ་མོ། །རྩེ་རལ་
གདན་ས་གཙོ་བོ་སྡེ། དེ་རྣམ་ལྷ་གཉིས་ལྷ་གསུམ་དུ་འདེད་པ་
ལས། རྩེ་རལ་དགོན་གསར་སྐྱུག་ཚང་གསུམ་གྲིང་གིས་ལྷ་
གསུམ། ལྷོར་བང་ཆེ་བས་པས་ལྷ་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ནང་རྩིས་

ལ། ཆེ་བས་པས་ལྲ་གསུམ། ལྟོར་བར་པས་ལྲ་གཉིས་བྱེད་རྒྱུ་འི་
གལ་ཡིག་སྐྱིད་སྐྱུག་གཅིག་བསྐྱེས་འདི། གནས་བསམ་འགྲུབ་བདེ་
ཆེན་ལ་ཀན་རབས་རྣམས་འཇོམས་ནས་ཚོས་ཇེ་རི་སྐྱེས་ཀྱིས་མཇུག་
པའོ། ལྷན་ཆེ་བའི་གདུང་རབས་བརྩུ་པའི་མཇུག་རྩལ་མདོ་ཙམ་གྱེད་
བ་རིན་ཆེན་དོ་ཤལ་བདུན་པའོ།།

ལེའུ་བརྒྱད་པ།

གདུང་རབས་བརྟུ་པའི་སྲས་བརྒྱད་དར་ཚུལ་སྤྱི་བཤད།

༡   གདུང་རབས་བརྟུ་པ་སྲ་ཚན་སྐྱོབས་པའི་གདུང་རབས།

དེ་ནས་སྲས་ཚེ་བ་སྲ་མ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ལས།   གདུང་
རབས་ཇི་ལྟར་གྲེས་ཚུལ་ནི།   ཇི་དེའི་སྲས་སྲ་ཚན་སྐྱོབས་པས།   སྐྱང་
ཁར་སྲས་མོ་གཅིག་སྐྱངས་པའི་སྲས།   སྲ་མ་འབྲུག་རྒྱས་དང་།   སྲ་
མ་འབྲུག་སྐྱ་གཉིས་བྱུང་བ་ནི།   མི་རབས་བརྟུ་གཅིག་པ།

སྲ་མ་འབྲུག་རྒྱས་ཀྱིས་ཉལ་མིག་ཇོ་མོ་འགུ་རུ་སྐྱང་པའི་སྲས།   སྲ་མ་
འབྲུག་བསམ་གཏན།   ཚོས་ཇི་ལྟར་གྲུབ།   སྲ་མ་བཀྲ་ཤིས་དང་
གསུམ་བྱུང་བ་དང་།   སྲ་མ་འབྲུག་སྐྱའི་སྲས།   སྲ་མ་དགོན་མཚོག་
འབྲུག་རྒྱལ།   སྲ་མ་བསམ་གཏན།   ཚོས་ཇི་དཔལ་འབྱོར།   སྲ་མ་
བྱིན་རྒྱབས་དང་བཞི་བྱུང་བ་འདི་ནམས་མི་རབས་བརྟུ་གཉིས་པ།།

དེ་ནས་སྲ་མ་འབྲུག་བསམ་གཏན་གྱིས་ཨ་སྲས་སྤྱི་བར་སྐྱངས་པའི་
སྲས་ཚོས་ཇི་པད་དཀར་ཚོས་འཕེལ།   སྲ་མ་འབྲུག་རྒྱལ་མཚན།   སྲ་

མ་འབྲུག་སྐབས། ཚོས་ཇེ་འབྲུག་དཔལ་བཟང་དང་བཞི་བྱུང་བ་
དང་། སྤམ་བཟུ་གིས་ཀྱིས་ཉལ་མིག་བསམ་གཏན་བྱ་བྱིང་སྤངས་
པའི་སྐྱུ། ཚོས་ཇེ་ཚེ་དབང་། སྤམ་བསམ་གཏན་དོན་གྲུབ། སྤམ་
མ་འབྲུག་བཟུ་གིས། བཟུ་གིས་འབྲུག་གྲགས་བཅས་བྱུང་བ་
དང་། སྤམ་དཀོན་མཆོག་འབྲུག་རྒྱལ་གྱིས་ཨ་སྐས་སྤྱད་དུང་སྤངས་པའི་
སྐྱུ། སྤམ་འཕེལ་དང་། སྤམ་བྱིན་རྒྱབས་གྱིས་འབྲུག་བཅུན་མོ་
སྤངས་པའི་སྐྱུ། སྤམ་འབྲུག་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་འདི་རྣམས་མི་
རབས་བཅུ་གསུམ་པའོ།།

༢ གདུང་རབས་བཅུ་པ་སྤམ་འབྲུག་འོད་ཟེར་གྱི་གདུང་རབས།
སྐས་བར་མ་སྤོ་སྤོས་རིན་ཆེན་གྱིས་སྐྱུ། སྤམ་འབྲུག་འོད་ཟེར་ནི་མི་
རབས་བཅུ་པ། དེའི་སྐྱུ་ཚོས་ཇེ་འབྲུག་གྲགས་དང་། ཚོས་ཇེ་རིན་
ཆེན་འབྲུག་རྒྱལ་གཉིས་ནི་མི་རབས་བཅུ་གཅིག་པ། ཚོས་ཇེ་འབྲུག་
གྲགས་གྱིས། གཟར་ཆེན་དོར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་མོ་སྤངས་པ། མཐར་
མ་སྤྱིན་པས། སྤྱད་རྩ་མཆོག་སྤྱིང་མོ་ཨ་སྐས་རྒྱལ་མོ་སྤངས་པའི་
སྐྱུ། སྤམ་གྲགས་པ་རྣམ་རྒྱལ་དང་། སྤྱི་མོ་བ་དང་གྱི་གཙུང་པོ་སྤམ་
མ་འབྲུག་བསམ་གྲུབ་སྤྱན་དང་། ཚོས་ཇེ་རིན་ཆེན་འབྲུག་རྒྱལ་གྱིས་

དོན་གྲུབ་བྱ་བྱིང་སྤངས་པའི་སྒྲིམ། སྤྲོ་མ་འབྲུག་དཔལ་འབྱོར་རྣམས་
མི་རབས་བཅུ་གཉིས་པའོ། །

༣ གདུང་རབས་བཅུ་པ་སྤྲོ་མ་བསམ་གཏན་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རབས།
སྒྲིམ་རྒྱུང་བ་ཚོས་རྗེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པས་ཡོན་རྫོང་སྒྲིམ་མོ་བཞེས་
པའི་སྒྲིམ། སྤྲོ་མ་བསམ་གཏན་རྒྱལ་པོ་ནི་མི་རབས་བཅུ་པ། དེའི་
སྒྲིམ་སྤྲོ་མ་བཙན་དར་བཀྲ་ཤིས་ནི་མི་རབས་བཅུ་གཅིག་པ། དེས་གང་
པ་ཁའི་ཞལ་ངོ་བཟང་མོ་ཡེན་པའི་སྒྲིམ་སྤྲོ་མ་ཟིལ་གཞོན་དབང་པོ་དང་
རྩ་མགྲིན་དབང་རྒྱལ་ནི་མི་རབས་བཅུ་གཉིས་པ། རྩ་མགྲིན་དབང་
རྒྱལ་གྱིས། སྤྲོ་མ་འབྲུག་བསམ་གཏན་གྱི་སྤྲིང་མོ་སྤངས་པའི་
སྒྲིམ། མགོན་པོ་དབང་རྒྱལ་དང་། སྤྲོ་མ་ཟིལ་གཞོན་དབང་པོ།
ཕྱི་མས་ཞག་ལུལ་འགོ་ཡེགས་འཛོམ་པ་སྤངས་པའི་སྒྲིམ། སྤྲོ་མ་
འབྲུག་རྒྱ་མཚོ། དཔལ་བཟང་། འབྲུག་བསམ་གཏན། ཚེ་འཕེལ་
བཞི་སྤུང་བ་མི་རབས་བཅུ་གསུམ་པ། །འབྲུག་བསམ་གཏན་གྱིས་
སྒྲིམ། སྤྲོ་མ་འབྲུག་བསམ་ནི་མི་རབས་བཅུ་བཞི་པའོ། དེ་ལྟར་
གདུང་རབས་ཡོངས་རྫོགས་མདོ་ཙམ་སྤྲིང་བ་རིན་ཆེན་དོ་གལ་བརྒྱད་
པའོ། །།

ཡེ་ལུ་དགུ་པ།

རྟོ་རལ་གྲིང་ཚན་དང་པ་ཚོས་རྗེ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ལས་བརྒྱད་པའི་གདུང

རབས་ཡོངས་རྗོངས་ཀྱི་མཇུག་ཚུལ།

༡ གཟར་ཚེན་པ་དང་འབྲེལ་བ།

དེ་ལྟ་བུའི་ཡབ་ལྷན་རིམ་པས་ཚོས་སྲིད་ཅི་ལྟར་མཇུག་ཚུལ་ནི། དེ་
ནས་སྤྱི་ཚུན་སྐྱོབས་པ་དང་། སྤྱི་མ་འབྲུག་འོད་ཟེར་དང་། སྤྱི་མ་
བསམ་གཏན་རྒྱལ་པོ་བཅས། ཤར་སྐྱོབས་སུ་རྗེ་བརྟན་པའི་ཉི་མ་
མཇུག་བར་ཐེབས་ཤིང་། གདན་སར་གྲིང་འདོན་སྐབས་སུ་འདྲ་གྲིང་
འབྲེལ་ལ་སྦྱིན། དེ་ནས་སྤྱི་མ་འབྲུག་རྒྱས་སྤྱོད་དང་། ཚོས་རྗེ་རིན་
ཚེན་འབྲུག་རྒྱལ། སྤྱི་མ་རྟ་མགྲིན་དབང་རྒྱལ་བའི་སྐབས། སྤྱི་མ་
འབྲུག་རྒྱས་ཀྱི་སྲིད་མོ། གཟར་ཚེན་སྤྱི་མ་བརྟན་བརྟན་གྱི་ཚོ་མོར་
སྤངས་པའི་གྲས། སྤྱི་མ་རྗོངས་རྒྱལ་པོ་བྱུང་།

བུ་མོ་དེ་གཟར་ཚེན་དུ་སོང་སྐབས། ཉིང་གྲིང་བུ་མོ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་
ལས། བུ་མོ་གསུམ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ཤོས་ནས། ལྷག་ཚང་སྐྱབ་ཚེན་

བསམ་གཏན་འཇགས་ལས་འབྲུངས། བར་མ་དམ་ཚོས་བྱ་དར་པར་
རིགས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོའི་མཚན་དང་ལྷན་པས། ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་
ཆེས་སྤྱོད་ཀྱི་རིལ་སྐྱབ་སྐྱབས་ཀྱི་ཕྱག་སྲི་ཞུས། རྒྱུ་ལོས་ནང་རྒྱུ་
མ་ལས་དག་དབང་བྱ་གྲིད། གསང་སྤྲུགས་ཚོས་འཛོམ། བྱ་གྲིད་
འབར་མོ་སོགས་བྱ་མོ་བདུན་བྱུང་བས། མང་ལུང་དྲག་རིགས་ཀྱི་མ་
མར་གྱུར།

ལན་གཅིག་ཏུ་གཟར་ཞང་ཚན། གང་སྟེང་སྦྱིན་བདག་གི་ཁང་པར་
འཛོམ་སྐྱབས། ཚ་པོ་རྩོར་རྒྱལ་བས། ཞང་པོར་དམར་འབེབས་
བྱས་པའི་འཁོན་གཞིའི་ཐོག །ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་རྣམ་
རྒྱལ་འབྲུག་ཚོས་སྤྲིངས་སུ་ཐེབས་པའི་བྲི་འབྲུལ། ཞང་ཚན་ནང་
བཀོས་ཆད་དོན་བཙན་པ་བཞིན། ཏུ་རལ་པས་གྲང་འབྲུལ་ལེ་ཚན་
བཙན་སྲུལ་གྲུབ་རྗེས། གཟར་ཆེན་པས་བསྐྱས་པའི་རྩ་འབྲུལ་སོགས་
བྱས་པར་བརྟེན། ཏུ་གཟར་ཞང་ཚན་འགལ་རྒྱུན་རི་ཆེར་འཐེལ་བའི་
འབྲུག་ཟིང་ལངས་པས། རྩོར་རྒྱལ་བའི་སྤྲིང་མོ་མ་བྱས། འདི་ཁའི་
བྲི་མ་ཟིན་ནས་ཡོད་པར་བསྐྱད་ནས། གཉེན་དམག་ཐོན་པ་
ལས། རྩོར་རྒྱལ་མ་བྱ་འཁོར་བཙན། ལྷགས་རིར་བྲོས་བུལ་

དུ། གཡུལ་བཤམས་ཏེ་ཕན་ཚུན་གི་མས་འགའ་བྱང་ཞིང་། སྤྲོ་མ་
མགོན་པོ་དབང་རྒྱལ་ཀྱང་། ལྷག་བརྒྱུད་ཀྱི་བདུད་ནག་པོའི་རྒྱང་
མདས་བསད་པ་སོགས་འགལ་ཚབས་ཆེ་བར་བྱང་བ་ལས།

དེ་དུས་རྗེས་རྒྱལ་བས། ལྷག་མཛོད་དབུ་མཛོད་ཆེན་མོའི་སྐུ་ཞབས་
སུ། ལོག་ལུས་སྐྱོ་ཚོགས་རྒྱ་ལས། སྤྲོ་མ་འབྲུག་རྒྱལ་རྒྱུན་ལམ་དུ་
སོང་། ལུལ་པར་བཀའ་བཀོད་གི་རྣམ་པ་ཅུང་མཛོད་ཀྱང་། སྤྲོ་མ་
ཉེས་གི་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ལས་ལངས་པའི་དཔེ་བཞིན། ཞབས་དུང་
རིན་པོ་ཆེ་མཛོད་ཡོན་གི་ཐུགས་དགོངས་སྟོན་གི་མཁའ་ལྷུང་དྲངས་
པས། སྤྲོ་མ་འབྲུག་བསམ་གཏན་ཆེ་བས་བཞེན་པའི་སྤྲེལས་ལ་
བཀའ་འདྲིན་ཆེ། དཔལ་འབྲུག་པའི་རྗེས་ཁག་གསར་བཞེངས་ཐམས་
ཅད་གི་འགོ་པར་བསྐྱོས། ཐུགས་གི་སྤྲོ་མ་ལྷུང་གྱུར་ཅིང་། དེ་ལས་
མི་བརྒྱུད་རིམ་པས་ཞབས་འགྲུང་ལུ་བ་འཕྲོ་ཅན་ལོ། །

དེ་ཕན་སྤྲོ་གྲོ་ལྷུང་པ་སོགས་གང་དུ་གསོད་རེས་བྱང་ཀྱང་། རྩེ་རལ་
སྤྲོ་མའི་ས་ཁོངས་སུ་སྤྲེལས་པ་ནས། ལོག་མགོ་བོན་པ་དང་། ལྷུང་
པར་ཉལ་མིག་ལྷགས་བམ་འདྲའ་བ་ནས། ཐར་པའི་གྲིང་དུ་སྤྲེལས་པ་

ལྷན་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་སི་ལྷོག་ཆེད་པོ་འབྲུག་དཔལ་འཛོམ་གཟར་
ཆེན་དུ་སྤྲུལ་གསོས་པ་ལས། རྫོང་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་གྱིས་ནང་མ་འབྲོག་
པར་ལག་ཐལ་བས་སྐྱབས་ལུས་ལ་འབྱོར་བར། རྗེས་འདིད་གཏོར་མ་
འཕང་བའི་གཏོར་བཟོག་དང་། འདི་ཕྱོགས་ལའང་དབོན་དང་དབྱེས་
འཇུག་མི་ཤ་བོར་སོང་བས། རྩྱུ་རལ་གདན་ས་ཡར་མར་གསུམ་གྱི་
གཏོར་ཁའང་གཟར་ཆེན་སྐྱང་ཁར་གཏོད་པར་མཛད་དོ།

༢ རྩྱུ་རལ་རྫོང་སྤྱིན་བདག་དང་བཅས་པ་ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆེར་
སྤུལ་བ།

དེ་སྐབས་ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆེ་གསར་སྤྲུགས་ཟབ་དོན་ཕོ་བྲང་
ནས། སྤྱི་བོ་དཔལ་རི་དང་། སྤྱང་གསར་ལ་ཅུས་ཁ། འབྲང་རྒྱས་
ཁ། འབྲུག་ཚོས་སྤྱིར་སོགས་ལ། རྫོང་ས་བརྟག་དབྱུད་གནང་བ་
ལས། སྤྱི་མ་འབྲུག་བསམ་གཏན་ཁུ་དབོན། སྤྱི་མ་བཀྲ་གིས། སྤྱི་
མ་དགོན་མཚོག་འབྲུག་རྒྱལ། འབྲུག་རྒྱལ། སྤྱི་མ་སྤྱིན་
སྤྲུལ། ཚོས་རྗེ་འབྲུག་གྲགས། རིན་ཆེན་འབྲུག་རྒྱལ། སྤྱི་མ་
བཅན་དར་ཡབ་སྤྲུལ་རྣམས། ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་འབྲུལ་ལ་
སྤྱིན་ཏེ། ལོ་ལྷོ་གཅིག་གིས་གཙོས་པའི་ལེ་ཚན་སྤུལ་ནས། སྤྱི་མ་

རིན་པོ་ཆེ་རྫོང་ས་གནས་དུ་བཅའ་བར་མ་གནང་ཞིག །སྤྱོད་ལུང་
པའི་ས་མདུད། རྫོང་སའི་འོས་སྤྱོད་ལ། རྫོང་རྩེ་རལ་ཁ་དེ་རང་
ལགས་པས་བཞེས་པར་ལྷ། རྫོང་ཡང་དེ་ཁ་རང་ལ་རྒྱག་པ་མཁྱེན་
མཁྱེན་ལགས་ལུས་པ་ལས།

ཐེབས་སྒོར་བྱིད་རྩེ་རལ་སྤྱོད་མ་རྣམས་ལ་རེ་ཆེ་ཡང་ཆེ་ལ་བྱུང་ཡང་
བྱུང་། ལྷོ་ལྷོ་བ་འདི་ཡང་རྩེ་རལ་འབྲེལ་ལེགས། ད་ནས་བྱ་གཏེ་
ལྷོ་ལྷོ་ཐམས་ཅད་ཡངས་པ་ཡིན་པས་མ་བཟད། རྫོང་ཁག་གར་
བབས་སྤྱོད་བདག་རྒྱན་མཐོང་སྤོལ་ཀྱང་ཡོད་དོ་གསུངས། གདན་ས་
མན་ཚུན་དང་། སྤྱོད་ལྷོ་མཐོང་བཅས་ལ། དེ་བ་ཡིག་རེ་རེ་
གནང་། རྫོང་གི་ས་རིན་ཀྱང་ཡོད་དོ་གསུངས། སྤྱིས་གནང་སྤྱིན་རྒྱ་
ཆེར་གནང་བ་ལ། གཟར་ཆེན་དོར་རྒྱལ་བས་དམག་དཔོན་བྱས་རྫོང་
རྩེ་རལ་ཁ་འབྲོག་ཟེར་བ་རྣམས་མཚང་ཆེད། །

སྤྱོད་ལྷོ་ལྷོ་རྒྱལ་བའི་མི་ཐོག་ཡན་ལ་ཆེ་བས་གདན་སར། གནས་
བརྟན་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་པས་དར་རྒྱས་སྤོལ་ཀྱང་དེ་ཚུན་བརྟུགས་
གསིག་འདིའི་སྤྱོད་ལས་གདན་ཚབ་ཀྱང་བསྐྱོས་མ་བྱུང་ཅིང་། ལོ་

ལྷ་ར་འོ་ལོ་ན་མཚམས་བཅད་གཏོར་རྒྱལ་འཆམ་སོགས། གདན་ས་
ནས་ཡར་བཤད་བཞིན་མཛད་པ་ལས། ཚོས་རྒྱལ་ས་ཀྱི་གྲ་སྡེ་བམས་
ཅད་ཀྱང་འཐོར། ལྷ་ཁང་ཀྱང་བོད་དཔུང་རིམ་པས་འབྲུས་ཤོར་ལ་
སོང་། དེ་ནས་སྦྱིན་བདག་དང་སྐྱ་སེར་བྲིམ་པ་སྐྱ་འདུས་ཀྱི་སྦྱི་དཔོན་
དང་། ལྷ་ཁང་དཔོན་པའི་བདག་འཇིན་དཔོན་མཚོག་གི་སྐྱ་གཉེར་
རྣམས་སྐྱ་སྦྱེས་བརྒྱད་པར་བཅོལ་བ་ལས། གདན་ས་གཞུང་པ་རེ་
ཞིག་ཤས་དམར་བ་དང་། དཔོན་རྒྱུད་སངས་རྒྱས་བསམ་གཏན་པ་
ཞབས་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེའི་ཆེབས་རྒྱུད་པ་ཞུས་ཆེབས་པ་ཆེ་རིང་དཀར་པོ་
ཞེས། བར་སྐབས་སྦྱིན་བདག་གི་འགོ་འདྲེན་གཙོད་རྒྱ་སོགས་ཤེད་ཆེ་
བ་བྱུང་ངོ། །

དེ་ནས་སྐྱ་གྲོའི་སྦྱི་གྲ་ཚོས་རྗེ་ལ་སྡོན་པའི་སྐབས་སུ། ཞབས་རྒྱུད་རིན་
པོ་ཆེ་ཕེབས། རྣམ་འཇོམས་བུམ་སྐྱབ་གནང་། སྐྱ་གྲོའི་སྦྱིན་བདག་
ཡོད་ངོ་ཚོག་བཀུག་ནས། བྱུས་གསོལ་དང་། བདེ་ཚོག་དབང་མོ་ཆེ་
བསྐྱལ། ཚོས་སྦྱོང་ལ་བསྐྱང་བཤགས་གནང་ནས་ཕེབས་སྡོར། ད་
རྒྱལ་སྡོའི་འདྲིའི་བྱུབ་མཐའ་མི་གཅིག་པའི་སྡེ་གཟར་ནང་འབྲུག་གཏོར་
ཚོར་འཕེན་རེས་ལ་སོགས་པའི་འཁོན་འབྲུགས་འདུག་པ་རྣམས་དེ་རིང་

ནས་བྱང་ཞིང་དག་པ་ཡིན་ཅོག་གསུངས།། ཐམས་ཅད་རིགས་གཅིག་ཏུ་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་། ལྷོན་གྲོལ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པའི་དགའ་
བ་སྲོན་མེད་པས། ལུས་དང་ལོངས་སྤོང་ཐམས་ཅད་སྲོ་མའི་ཕྱོགས་
སྤུ་འབུལ་འདོད་ཀྱི་དང་པས། རྟེན་མཚོད་སྤྱིན་བདག་དང་བཅས་པ་
ཐམས་ཅད་སྤུལ་བས་དབྱེས་ཤིང་། སྤྱིན་བདག་དང་འདུལ་བ་སྤོ་ཉི་
བརྒྱ་གཉིས་བཞེས། རྟེན་མཚོད་གཞན་རྣམས་སྤྲར་བསྤུལ་བཀའ་དྲིན་
ཚེ། འདུལ་བ་སྤུལ་ཏུ་བཞེས་པ་གསང་སྤྲགས་ཟབ་དོན་ཕོ་བྱང་ལ་
བཞུགས་སོ། །དེ་བཞིན་གཟར་ཚེན་པ་སོགས། སྤྲ་གྲོ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྲ་
མ་དབྱ་ཆེད་སྤྱིན་བདག་སྤུལ་བ་ཅད་ཀྱང་བཞེས་སོ། །

༣ ལྷོ་རལ་རྫོང་དང་གདུང་རབས་སྤི་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐོར།

དེ་རྗེས་རྫོང་ལྷོ་རལ་གྱི་ཞིག་གསོས་སྐབས། དུང་དུང་རིན་པོ་ཆེའི་
གྱང་རྩྱིང་དེ་བཞིག་དུས། ས་རྩུལ་གྱིས་རེག་པས་ནད་གདོན་
དང་། རོ་ཆང་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བ་མདོན་སྲུམ་དུ་གྱུར་
པས། ལུ་ལག་པ་ཀུན་གྱི་བྱིམ་དུ་ས་རོ་འགའ་རེ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་རྟེན་དུ་
བསྐྱེལ་ཞིང་མགུལ་དུ་འཆང་བ་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་བྱུང་
ངོ། །གྱང་དེའི་གདུང་དང་ཀ་བ་རྩུལ་ལ་སོགས་ཤིང་ཚེན་ཀུན་

ལ། གཟེར་དང་ཤིང་མིག་འདྲུང་རྗེས་སོགས་མེད་པར་བཟང་ཤིང་དུ་
རྒྱག་པ་བམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་བས། ཤིང་རིགས་དུང་དུང་རིན་པོ་
ཆེའི་སྐྱེལ་པའི་ཤིང་ཡིན་པར་བམས་ཅད་ཡིད་ཆེས་ཤིང་། ད་བཟོད་
ཀྱང་ཤེས་སོ། །

གྱང་རྩིང་དེས་བོད་དཔུང་རིམ་པར་ཚོལ་བ་ལ། རང་སོ་ཨ་ལའི་
དཔུང་ཅིག །རང་སོ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་དཔུང་གཅིག །རང་སོ་ཚོར་བུའི་
དཔུང་གཅིག །སྦྱིང་ཤོད། རང་སོ་ཨ་ལ། བཀྱས་སྐྱང་ནས་
སོགས་ཀྱི་དཔུང་གཅིག་སོགས་ཀྱང་འདིས་ཚོལ་ཏེ། སྤྱ་རྒྱ་རིམ་
པས་ཀྱང་། ཞབས་འགྲུར་ཡང་དག་ལུས། དེ་ནས་སྐྱམ་པོ་ནས་ཀྱི་
དཔུང་དང་། སོག་རྒྱལ་སྤྱོད་བཟང་ཁང་གི་དཔུང་ཀྱང་ཡོང་བ་
ལ། ཞབས་སྤྱི་འགྲོད་མེད་ལུས།

སྤྱ་མ་འབྲུག་བསམ་གཏན་གྱི་གཙུང་པོ། ཚོས་རྗེ་ལྷུན་གྲུབ་ནི། ཤར་
སྤོགས་སུ་ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆེའི་དམག་ལ་ལུགས་ཏེ་གཤགས། སྤྱ་
མ་ཐེལ་གཞོན་དབང་པོའི་སྤྱས་སྤྱ་མ་དཔལ་བཟང་ཀྱང་། སྤྱིན་མོ་སྤྱོ་
ཁར་དམག་ལ་ལུགས་ཏེ་གྲོང་། དེ་བཞིན་སྤྱ་མ་གྱི་རྒྱ་བས་

མཇལ་བས། རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྡེ་པ་ལ་སྡོན་པའི་ཕྱག་ལན་ཅེ་ཅུག་
གཅིག །བཞེས་ཆས་སྡོར་གཅིག །གུ་ལུ་གཅིག་བཅས་གནང་
ནས་ཁྱོད་ཀྱི་མ་ལོང་འདི་ཡིན་གསུང་། ཐུགས་གཅིགས་ཆེ་བར་
མཛད། བཀའ་དབང་གནང་རིགས་སྡེ་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ།

དེ་ནས་བཟུང་སྡེ་སྡེ་ཆེ་ནམ་གནས་ཀྱི་རིང་ལ། ལྷ་འབྲས་ཀྱི་སྤང་
སྤངས་དང་། གསོལ་བ་སྡོར་དཀར་མཛད། དེ་ནས་བལ་པོའི་དོ་དམ་མཛ
ད་ནས་རྟེན་བཞེངས་མང་པོའི་ཞལ་བཀོད་གནང་། དེ་ནས་
གྲིང་གཞི་རྫོང་དཔོན་ལོ་བཅུ་མཛད། དེ་སྐབས་སྤྲུག་ཚང་ཁར་སྡོབ་
དཔོན་པད་དཀར་ལྷན་གྲུབ་ལས། ཉམས་བྲིད་བཞེས་ནས་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་པོ་མདོན་དུ་གྱུར་པ་ལས། རྗེ་སྤྲུལ་མའི་ཐེབས་སྡོར། ཚོས་རྗེའི་
དུང་། ད་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལས་འཇིག་མ་མཛད་པར། རི་ཁྱོད་ཁོ་ན་
འགྲིམས་ཤིག་དང་། བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེར་
འབྱུང་ངོ་གསུངས། དེ་བཞིན་ཐུགས་ལ་དགོངས་གྲུང་། གནས་
སྐབས་སྡེས་དབང་ལས། ལྷ་ཞབས་སྤྲུངས་ཐང་རྫོང་དཔོན་ལོ་བཅུ་ན་
མཛད་དགོས་བྱུང་། དེ་ནས་སྡོར་གྲོན། ས་མཚོད་རྩེ་རལ་དགོན་
སྡེའི་གཏོར་རྒྱག་མཛད། གནས་བསམ་འགྲུབ་བདེ་ཆེན་ལ་ལོ་གཉིས་

བལྟལ་སྤྲུལ་ལྷན་ཁྲིམ་ལ་ལྷན་བལྟལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཚང་དཔལ་ལྷན་
དུས་མཚམས་ལོ་འཁོར་བལྟལ་སྤྲུལ་

དེ་དུས་གཟུང་ཆེན་ཆོས་རྗེ་དམ་ཆོས་པད་དཀར་དང་། ཆོས་རྗེ་པད་
དཀར་ཆོས་འཕེལ་སོགས་སྤྲུལ་མ་ཕན་རྒྱུ་གྱི་སྤྲུལ་བཤེས་རིགས་གདན་
འདྲེན་ནས་ཐེབས་སྒོར། སྤྲུལ་རྒྱུ་གཟུང་ནང་འཐབ་གཏོར་ཕོར་འཕེན་
རེས་དང་། འབྲུགས་བསྐྱེད་བ་རྣམས་དེ་རིང་ནས་བྱང་ཞིང་དག་པ་
ཡིན་ལོ་གསུང་། བསྐྱེད་བཤེས་སྤྲུལ་པ་མཛད་དོ། །དེ་རྒྱུ་འཐབ་
ཁའང་མ་བསྐྱེད་དོ། །

དེ་ནས་སྤྲུལ་པ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་བཀའ་བཞིན། སྤྲུལ་ཚང་ནས་
རྗོ་ལུང་སྤྲུལ་མར་ཐེབས། ལོ་འཁོར་ཙམ་སོང་བ་དང་། སྤྲུལ་ཐང་གྱང་
དཀར་རྗོ་ཕོ་གསར་བཞེངས་གྱི་ཞལ་བཀོད་ལ་ཐེབས་གསུང་བ་བཞིན་
ཕྱིན་གྱང་། སྤྲུལ་སྤྲུལ་མའི་ལུང་བསྐྱེད་ལུང་རི་བྲོད་མ་འགྲིམ་པའི་ཉེས་
པ་དང་། གཞན་ཡང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་རྣམས་གྱི་སྤྲུལ་གྱི་རྣམ་
པར་སྤྲུལ་པ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་དུས་རྒྱུ་བས་བཞིན་དུ་མི་ཡོལ་བའི་རྒྱུན་ལམ་དུ་
གཤེགས།

སྲིད་པ་བར་དོའི་གནས་སྐྱོམ་འགྲུངས་པར། དགོན་ཕྱུ་སྲིད་ལ་ཕྱུག་
པོ་བསྐྱུན་དར་རྒྱས་ཀྱི་བྱུང་སྐྱེ་བ་བཞེས་ནས་ཡོད་པ་ལ། རྗེ་བཙུན་
མའི་གསུང་ལས། བྱ་འདི་ཚོས་རྗེ་འབྲུག་དཔལ་བཟང་གི་སྐྱེ་བ་ཡིན་
དེས་སྐྱེ་འདུག་གསུངས། ལྷགས་འཕྲེང་བའི་རྣམ་འགྲུར་དང་བཅས་
དོས་འཇིན་བདག་རྒྱུན་མཛད། དེ་ལྟའི་གྲགས་པ་ཚོས་པས། གཙམ་
བྱ་མ་འབྲུག་སྐྱོབས་ཀྱང་དོས་འཇིན་ལ་ཕེབས་པར། མ་འབྲེར་གོང་
ནས་བྱའི་ངག་ལམ་ནས། དེ་རིང་ང་ལ་མགོན་པོ་ཞིག་སྐྱེ་བས་པ་ཡོད་
པས། ཨ་མས་ཆང་གི་གུབས་གྱིས་ཞེས། མངོན་ཤེས་འཆད་པ་
སོགས་དོ་མཚར་སྐྱེ་ལ་དུ་བྱུང་བའི་སྐྱེ་སྐྱེས་དེ་ཉིད། སྲིད་ཡང་རྒྱལ་
སྲིད་འདུས་སྲེར་དམ་ཚོས་སྐྱོད་པའི་སྐྱེ་ལ་ལྷན་དུ་བཞུགས་སོ། །

བྱ་མ་འབྲུག་རྒྱལ་མཚན་ནི། ཀུན་དང་མཐུན་པ། རང་བཞིན་བཟང་
པོས་ཚོགས་གཏམ་ལའང་། དེད་རྣམས་རིགས་བརྒྱད་སྐྱེ་ལ་བ་གཙམ་
པའི་ཐ་མལ་གྱིས་པ་རང་མིན་པས། རོ་མོ་རྣམས་དད་གུས་མ་རྒྱུང་
བར། དགོན་མཚོག་མཚོད་པ་དང་། ཕྱག་དང་བསྐྱོར་བ་མ་ཉི་བསྐྱེན་
གནས་སོགས་ལ་འབད། བྱ་མ་ཞལ་དོ་རྣམས་ཀྱང་། ཚོས་རྒྱགས་
བཟུང་ནས་བརྒྱད་པ་ཞར་ལ་སྐྱེ་ལ་ན། བབས་བོ་བ་ཆེ་བས་མ་

ཟད། གྱིན་རྒྱ་བས་ཀྱང་ཆེ། བ་ནའང་ཚོགས་གྲུལ་ལ། སྐྱེའོ་མ་
མཛད། གྱི་ལྷུ་མ་མ་བཞེས། བམས་ཅད་གཟན་དམར་ཞེ་འགྲིག་
བཞེས་པ་དང་། བསམ་བཟང་རྟིང་གི་ཆེ་ཚོར་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་
མཛད་དགོས་སོགས་དང་། དགོན་སྡེ་རྣམས་སུ་སྡོན་གདན་ས་ར་
ལུང་ནས་གནང་བའི་བཀའ་ཤོག་རྒྱུ་ལ་མ་པ་དང་། གལ་ཡིག་ཟིན་གྱིས་
རྣམས་ཚར་རེ་གྲོག་པ་དང་། བཞན་རབས་རྣམས་སྐྱེད་བ་སོགས་སྤྱིའི་
བྱ་བར་བསམ་པ་ཞིག་བྱུང་ངོ། །

གཤེགས་དུས་ཀྱང་། ང་ནི་སྤྲོ་མ་བཟང་པོའི་གྲུ་པ་ཡིན་པས། བྱིད་
རྣམས་ང་ལ་མ་རེག་གཅིག་གསུངས། རོ་རྗེ་སྤྱིལ་ཀྱང་བཅས་འཕོ་བ་
རང་ཐེབས་མཛད་ནས་གཤེགས་སོ། །སྤྲོ་མ་འབྲུག་སྐྱབས་ནི། འགྲི་
གྲོག་དགྱིལ་ཚོག་གང་ཡང་མ་བྱེན་པ་ཞིག་སྟེ། ཡབ་ཀྱི་གདན་ཚབ་
བཟོ་དཔོན་ཆིབས་བཞོན་པ་མཛད་དེ། དུས་ལན་ཅིག་སྐྱབས་ན་གྲགས་
ཆེ་བར་གཤེགས་སོ། །

སྤྲོ་མ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་སྤྲོ་མ་ཚོས་རྗེ་ཆེ་དབང་ནི། གྲུ་སྡེར་གཞོན་ལུ་ནས་
རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་བསྐྱབ་པ་བཟུང་བའི་དཔེར་བསྐྲགས་ཤིང་ཚོ་ཆེན་གྱི་སྤྲོ་

མ་མཛད། འཕྲིན་ལས་སྐྱང་དཔོན་སློབ་མཛད། སྐྱར་རྩྱུ་རལ་ཚོས་རྗེ་
ཚེ་གང་མཛད་ནས་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཚེ་བར་རུབ་ཕྱོགས་བདེ་བ་ཅན་དུ་
གཤེགས་སོ། ཚུལ་རི་ལྟར་གཤེགས་ན། སྐྱུ་དངོས་ཀྱི་ཞལ་ནས་
ཀྱང་ང་ནི་བདེ་བ་ཅན་ལ་འགྲོ་ཡང་ཡང་གསུང་ཞིང་། བྱུང་པར་སྐྱེས་
བྱུང་མ་པའི་གཟིགས་སྐྱང་ལ། བ་བཟས་གཤོག་བརྒྱུང་མཛད་ནས་
རུབ་ཕྱོགས་སུ་འཕྱར་སོང་བ་ཀུན་གྱིས་མཐུན་སྐྱང་ལ་གྲུབ་པས་སོ། །

དེའི་གཙུང་པོ་སྐྱེ་མ་བསམ་གཏན་དོན་གྲུབ་ནི། ལུགས་གཉིས་ཀྱི་
མཁྱེན་རབ་རྒྱས་ཤིང་། ཐོས་བསམ་སློམ་པ་མཐར་སོན་པས། ཐོག་
མར་སྐྱུ་ཞབས་སྐྱུང་བར་གི་གསེར་ཡིག་པ་མཛད། དུས་གསུམ་
སངས་རྒྱས་བཞེངས་སྐྱབས་བལ་པོའི་དོ་དམ་ཞལ་བཞོད་མཛད། དེ་
ནས་ཤར་གྱི་སྐྱུ་ཚབ་མཛད། དེ་ནས་མཁན་ཚེན་བསོད་ནམས་འོད་
ཟེར་ལས་དགོ་ཚུལ་བཞེས་ཤིང་། དབང་རྗེས་མཁྱེན་གཉེར་མཛད་
ནས། ཚོས་སྐྱོང་ཕོ་བྱང་ལ་སྐྱབ་པ་ཁོ་ནར་བཞུགས།

དེ་ནས་རིམ་པར་ཕོང་མའི་གདན་ས་བྲག་ལོགས་ལ་ ཚོས་རྗེ་ཚེ་དབང་
གི་གདན་ཚབ་རྩྱུ་རལ་ཚོས་རྗེ་མཛད་ནས་འགྲོ་དོན་ཚེ་བར་ཐུགས་རྗེ་
ཚེན་པོའི་སྐྱུབ་པ་ཁོ་ནར་བཞུགས། གངས་བསྐྱེན་ཀྱང་དུང་ཕྱུར་

གསུམ་སོགས་མང་དུ་སོང་ཞིང་། དུང་ཚེ་མས་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་
ཀྱང་མང་བར་བོན། དེ་སྐབས་སོག་རྒྱལ་ལྷ་བཟང་ཁང་གིས་སྟོའི་
དགོན་སྡེ་ཕལ་ཆེར་འབྲུས་ཤོར་སོང་བ་ལས། རྗེ་འདིས་གནས་བསམ་
གྲུབ་བདེ་ཆེན་དང་། དགོན་གསར་བཤད་སྐྱབ་གླིང་། ཆེ་བས་ལྷ་
ཁང་སོགས་ཀྱི་ཞིག་གསོས་མཛད། ཅན་དན་ལས་གྲུབ་པའི་མཚོང་
རྟེན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མངས་བཞེངས་ནས་རྩྭ་རལ་ལྷ་ཁང་ལ་བཞུགས་སུ་
གསོལ་བ་སོགས་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེ་ལོ། །

དེ་ནས་སྤྱ་རྩེ་སྐྱོབས་པའི་སྲས། སྤྱ་མ་འབྲུག་སྤྱ་ལ་སྲས་བཞི་ཡོད་
པའི། སྤྱ་མ་དགོན་མཚོག་འབྲུག་རྒྱལ་དང་། སྤྱ་མ་གྱིན་རྒྱབས་རྟེན་
བྱིམ་པ་ཡིན། སྤྱ་མ་བསམ་གཏན་དང་ཚོས་རྗེ་དཔལ་འབྱོར་
གཉིས། རྗེ་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་དབང་ལུང་གསན་
རྒྱ་ཆེ། ཅོག་གྲུ་བ་མཛད་ནས་རི་སྟོང་འགྲིམ། བྱུང་པར་ཚོས་རྗེ་
དཔལ་འབྱོར་གྱིས་ཤིང་གཏེར་བཏོན་པ་སོགས་གྲུབ་རྟགས་མང་པོ་བྱུང་
ཞིང་། འདི་གཉིས་ཚོས་རྒྱལ་བཟུང་ནས་གཤེགས་སོ། སྲས་ཆེ་
བའི་གདུང་རབས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མཛད་རྩལ། མདོ་ཅམ་གློང་བ་
རིན་ཆེན་དོ་གལ་དགུ་པའོ།།

ལེའུ་བརྩུ་པ།

སྲས་བར་མ་སྲ་མ་སྲོ་གྲོས་རིན་ཆེན་གྱི་གདུང་རབས་ཡོངས་

རྫོགས་གྱི་མཇུང་རྩུ་པ།

སྲ་མ་སྲོ་གྲོས་རིན་ཆེན་གྱི་སྲས་འབྲུག་འོང་ཟེར་ནི། དུས་ལན་གཅིག་
 སྐབས་ན་གྲགས་ཆེ་བ་བྱུང་། དེའི་སྲས་ཚོས་རྗེ་འབྲུག་གྲགས་
 དང་། ཚོས་རྗེ་རིན་ཆེན་འབྲུག་རྒྱལ་གཉིས། ལྷགས་གཉིས་ལ་
 མ་བྱེན་པ་རྒྱས་པའི་བྱིམ་པ་བྱང་སེམས་ཞིག་བྱུང་ངོ། ཚོས་རྗེ་འབྲུག་
 གྲགས་གྱི་སྲས་སྲ་མ་གྲགས་པ་རྣམ་རྒྱལ་ནི། ལྷགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྣལ་
 འབྱོར་པ་ཞིག་བྱུང་ངོ། དེའི་སྲས་སྲ་མ་ངག་དབང་བརྟན་པ་ཅེས་བྱ་
 བ་སྲ་སྲས་སྲ་བུའི་སྲ་འབྲས་གཙང་བས་ལྷགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྲུབ་བཞིན་པ་
 ཡོང་ངོ། སྲས་བར་མ་སྲ་མ་སྲོ་གྲོས་རིན་ཆེན་གྱི་གདུང་རབས་ཡོངས་
 རྫོགས་གྱི་མཇུང་རྩུ་པ་མདོ་ཅམ་གྱི་ང་བ་རིན་ཆེན་དོ་གལ་བརྩུ་
 པའོ།།

ཡེ་ལུ་བརྟུ་གཅིག་པ།

སྤྲུམ་རྒྱུང་བ་ཚོས་རྗེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པའི་གདུང་རབས་ཡོངས་

རྗོགས་ཀྱི་མངའ་རྒྱུ་པ།

༡ སྤྲུམ་བསམ་གཏན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུམ་བརྒྱུད་སྐོར།

དུང་དུང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གདུང་རབས་དགུ་པ་སྤྲུམ་རྒྱུང་བ་ཚོས་རྗེ་རྣམ་
རྒྱལ་གྲགས་པས། ཡོན་རྗོང་སྤྲུམ་མོ་བཞེས་པའི་སྤྲུམ་སྤྲུམ་བསམ་
གཏན་རྒྱལ་པོས་ཡབ་ཀྱི་དགོངས་རྗོགས་གྲུབ་རྗེས། དཀར་དཔེའི་
གཞིས་སུ་སོང་བར། ས་ཞིང་ཕལ་ཆེར་ཉེ་གནས་འབྲུག་ཆེ་བརྟན་མ་
བུས་གབ་ཀྱང་། དེ་སྐབས་འབྲོར་པ་ཆེ། རྗེ་འདིས་ཡབ་ཀྱི་སྐབས་
བཞིན། དགོན་གསར་བཤད་སྐྱུ་བ་སྤྱིང་། ཐིམ་ཕུ་སྤྲུམ་
ཤོང་། ཐེང་རང་རིག་ཁ་བཅས་རྟག་འབྲུས་སུ་བཞུགས་ཐོག་
ནས། ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྗེ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་མངལ་བ་དང་བཅས་
བཞུགས་སོ། །

དེའི་སྤྲུམ་མི་རབས་བརྟུ་གཅིག་པ་སྤྲུམ་བཙན་དར་བཀྲ་ཤིས་
ཀྱིས། གད་པ་ཁའི་ཞལ་ངོ་བཟའ་མ་བཟང་མོ་ཡེན་ནས། ཡོ་བར་

སོང་ཀྱང་སྤྲུལ་མེད་པས། ཡབ་མེས་རིམ་པའི་གདན་སའི་གཙོ་བོ་རྩ་
མགོའི་གནས་ནང་དུ། སྐབས་འཇུག་དངོས་གྲུབ་ལུས་པའི་སྤྲུལ་མི་
རབས་བཅུ་གཉིས་པ། སྤྲུལ་མ་གྱི་གཞོན་དབང་པོ་དང་། རྩ་མགྲིན་
དབང་རྒྱས་ཞེས་པ་སྤྲུལ་མ་རྒྱ་མོ་གཉིས་བྱུང་བ། སྤྲུལ་གཞོན་དཀར་
དཔེར་བལྟལས། རྒྱ་མོས་སྤྲུལ་གྱི་རབ་ལྷན་ལམ་གཅིག་སོ་སོར་
གྱེས། རྒྱ་མོས་སྤྲུལ་མ་འབྲུག་བསམ་གཏན་གྱི་སྤྲིང་མོ་སྤྲངས་པའི་སྤྲུལ་
ལྷམ་སྤྲིང་གསུམ་བྱུང་བའི་མགོན་པོ་དབང་རྒྱལ་རྩྱུ་གཟར་འབྲུག་
སྐབས། ལྷག་བརྒྱུད་སྤྲུལ་བུའི་ནག་པོའི་རྒྱུང་མདས་གུམ། མིང་
སྤྲིང་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ཐབ་མ་ཐིན་པའི་དགོ་རྩུ་ལྷ་ཁང་མཚོད་
གཞིས་སུལ།

སྤྲུལ་མ་གྱི་གཞོན་དཀར་དཔེར་བལྟལས་པ་དེས། གདན་ས་ཕོ་བྲང་
སྤྲིངས་ལ། ཞབས་དུང་རིན་པོ་ཆེར་རྩྱུ་འབྲུལ་དང་། བྱིམ་དུ་ཆེ་
འགྲུགས་ལུས་ནས། འབྲུལ་བ་རྒྱ་ཆེར་སྤུལ་ཞིང་། ཞག་གུལ་འགོ་
ལེགས་འཛོམ་པ་སྤྲངས་པའི་སྤྲུལ། མི་རབས་བཅུ་གསུམ་པ། སྤྲུལ་
འབྲུག་རྒྱ་མཚོ། དཔལ་བཟང་། འབྲུག་བསམ་གཏན། ཆེ་འཕེལ་
བཞི་བྱུང་བ་ལས་སྤྲུལ་མ་དཔལ་བཟང་སྤྲིན་མོ་ལྷོ་ཁར། ཞབས་དུང་རིན་

པོ་ཆེ་འི་དམག་ལ་གྲོང་། ཆེ་འཕེལ་ཚོས་རྒྱ་གསལ་བརྒྱུད་ནས་
གཤགས།

༢ རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་གདུང་བརྒྱུད་ལན་ཅིག་ཉམས་པའི་མཐར་ཐུག་པ།
དེ་ནས་སྤྲོས་ཆེ་བ་སྤྲོ་མ་འབྲུག་རྒྱ་མཚོ། སྤྲོ་གྲོང་ཁུ་བོ་རྩ་མགྲིན་
དབང་རྒྱལ་གྱི་ལུ་ལ་འཇིན་ལ་སྤྲོ་བས། ལྷག་བརྒྱུད་བསོད་ནམས་སྤོ་
བདེ་འི་ཨ་ཁེ་མཐོང་ལོགས་སྤྲིད་སྤངས་ནས། བོར་འཇལ་ཆེས་བརྒྱུད་
ཞིང་གིས་གཙོས་པའི་ནས་ཁལ་དུ་ག་བརྒྱའི་ས་ཆ་བཅུག །ཅང་སྤྲོས་
མོ་བྱ་བྲིད་ལ། བོར་འཇལ་དེ་བཞིན་བཏབ། གྲོང་སྤྲོད་འབྲུག་དངོས་
གྲུབ་ལ། མཚོད་གཞིས་ཚལ་ཁ་གང་ཡོད་གཏེ་མར་བཅུག །ཀྱེ་
དབང་གསེང་མའི་མཚོད་གཞིས་གང་ཡོད་སྤྲོ་མ་གྲུགས་པ་རྣམ་རྒྱལ་
ལ་གཏེ་མར་བཅུག །སྤྲིན་བདག་རྒྱུ་དངོས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་འཇལ་
དང་རྒྱལ་ཁར་བཏབ། ཁྲལ་གཞིས་ཅམ་མ་གཏོགས་འབྲུས་ཤོར་ལ་
བཏང་ཞིང་། དགོན་གསར་བཤད་སྤྲོ་བ་གྲིང་ཀྱང་མིང་ཅམ་དུ་བཙོས་
ཏེ་དཀར་དཔེར་སྤྲིན། ཚོས་སྤྲོ་བཟའ་མ་བཞི་ཚོགས་སྤངས་པའི་སྤྲོས་
དུ་ག་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་འབྲུག་སྤྲོ་ཚོགས། བཟང་པོའི་ལོགས་ནས་
བཙོན་ལ་ཤོར་བ་གི་བར་ཐག་བཅད་དེ། སྤྲོར་དགོ་རྩ་བྱེད་

སྐབས། ཁོ་པ་པོ་དེ་ལ་དངོས་སུ་ཆིམས་པ་བྱུང་བེད་ཞིང་། མིང་
སྲིང་གཞན་གྱིས་རབས་མ་བྱིན་པའི་དགོ་ཚུངས་། སྐྱུང་པོ་སྐྱུང་ལོང་
གི་བྱུང་མེད་ལ་གྱི་འཇལ་ཚབས་ཆེར་ཤོར་བ་སོགས། སྤྲུམ་འབྲུག་གྱི་
མཚོ་ཕན་ལ་དར་གྱིས་སུ་ཡོད་ཀྱང་། ཁུ་དབོན་འདི་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་
སུ་ཐེད་ཐིམ་སྤྲར་གསུམ་གྱི་མཚོད་གཞིས་རྣམས་བསིལ་བྱུར་བཏང་
བས་སྐྱེད་པ་ཉལ་པར་བྱུར་དོ། །

དེའི་གཙུང་པོ་སྤྲུམ་འབྲུག་བསྐྱེད་འཇིན་ནི། ལྷགས་མོ་ཕག་ལོར་
འཁྱུངས་ནས་ཉི་ཤུ་ཚུངས་ལྷག་དཀར་དཔེ་སྤྲུམ་གྲོང་དུ་
བསྐྱེད། ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཡང་མཇལ། ཉེར་དགུ་ས་མོ་
ཡོས་ལོར་གཙང་དམག་ཆ་དྲག་ཡོང་སྐབས། སྤྲེ་པ་དབུ་མཇེད་ཀྱི་
བཀའ་བཀྲོས་ཐོག་ནས་སྤྲོ་སྤྲོགས་སྤྲར་ཆགས་མི་མགོ་མཐོ་རིགས་
ནས། པོད་དུ་བྱུ་གཏེ་བཏང་བའི་བྱས་སུ་སོན་ནས། ལོ་བཅུ་གཉིས་
སྤོད། དེ་སྐབས་སྤྲེ་སྲིང་གཙང་པ་ཕབ་སོང་བས། བྱུ་གཏེ་ལས་ཐར་
ནས་དཀར་དཔེར་འབྱོར་སྐབས། སྤྲེ་གྲོའི་ཕ་ཚེན་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱུལ་བ་
བཞིན། ཡབ་སྤྲུམ་བེལ་གཞོན་པའི་བཀའ་ལས། སྤྲེ་གྲོར་ཚོས་
གཞིས་བབྱུང་བར་མངགས་པ་བཞིན་སྤྲེ་བས། བྱུང་མེད་ཀྱི་ལས་འབྲོ་

ཚོས་སྐྱོད་གི་ལུང་བསྟན་བཞིན། ཞེ་གཅིག་ལྷགས་མོ་ཡོས་
ཡོར། སི་བྱོད་ཞལ་དོ་བཀྱ་ཤིས་དར་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིང་མོ། ཨ་ལྷེ་
བསམ་འབྲུག་བྱ་དར་སྤང་ནས་སྤྱུམ་སྤྱིང་དགུ་བྱུང།

དེ་དུས་སྤྱོད་སྤྱི་བྱ་དག་དབང་ཚོས་གྲགས་ཀྱིས། སི་ཁང་གི་ཚུ་དེ་
ལང་དེར་བཏང་ན་གསུང་བ་ལ། ལང་འདིས་སྤྱེ་སྤུང་བྱེད་དགོས་པས་
ཨག་ཚུ་མི་གཏང་ཞུས་པ་སོགས། རོ་བཟང་ཞིག་སྟེ། ཀུན་གྱིས་
ལྷགས་པའི་དཔེར་བརྗོད་ཅིང་། དེ་དུས་དཀར་དཔེ་ནས་ཡོང་སྟབས་
བྲམ་དཀར་དཔེ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། སྤྱིས་བུ་ལའང་བྲམ་དུགས་འཆང་
བ་དེ་ལྟར་བྱུང་། དེ་སྐབས་གཞིས་དགོན་རྣམས་ནི་གོང་ལྟར་
འབོར། བྲལ་ལུ་ལ་རྟེན་གསུམ་ཞིག་གསོས་སོགས་ནི། ལྷག་ཚང་
གསུམ་སྤྱིང་སྤར་ལྷག་བརྒྱད་པས་སྤྱིད་ལྷག་གིས་མ་བཟད། ཀུན་གྱིང་
འཆེ་ཞིང་། དཀར་དཔེའི་རྣ་དང་སྤྱོད་ཀྱི་རྣ་སྤྱོད་པའི་དམུལ་བ་མདོན་
སུམ་ཞིག་མྱོང་བཞིན་པས་དོན་གཅིག་ལྷུ་མོ་བྱ་ལ་གཤེད་སོ། །

༣ རྩེ་ལ་གདུང་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་པའི་མེ་རོ་བསྐྱར་གསོ།
བྲམ་འབྲུག་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱུམ་སྤྱིང་དགུ་ལས་བསམ་འཕེལ་
ནི། ཚུ་མོ་འབྲུག་ཡོར་འབྲུངས། སྤྱི་བྲམ་ཚོས་རྗེ་ལ་སྟོན་པས་མིང་

འབྲུག་བསམ་འཕེལ་དུ་གདགས། དེ་ནས་རིམ་པར་སྦྱི་སྦྱ་ཨ་པ་དུང་
དང་། དག་དབང་ཚོས་གྲགས་མཇུག་བའི་ཕེབས་སྒོར། དས་སྐྱོད་
ལ་བཟུང་མོད་ཀྱིས་སྒྲོར་ན་འཕྲལ་འཕྱོར་གྱིས། ཡུགས་སུ་མི་བཟང་
བས། རིག་གནས་ཅིག་མགོ་ཐོན་པ་གྱིས་གསུངས། སློབ་དཔོན་
བཀྲ་ཤིས་དར་རྒྱལ་དང་སྤྲུགས། འདྲི་སྒོག་དཀྱིལ་ཚོག་སྤྲུངས། དེ་
ནས་དཀར་དཔའི་དགོ་བཤེས་རྟ་མགྱིན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བཀའ་བབས་ལྟ་
བུར། ཕྱིས་དཔེ་ཆས་རྣམས་སྤངས་ཏེ། དཔོན་སློབ་བསམ་གཏན་
ཚོས་འཕེལ་ནས། དུས་འཁོར་ལག་ཕྱིས་སྤྲུངས། གསང་བདག་
བསྟན་འཇིག་དང་། རྫོང་བྲག་སྦྱ་མ་འབྲུག་ཚོས་བཟང་ནས། རྒྱ་
ཕྱིས་སྒོར་འགོ་བསྐྱབས། ཕྱིས་དཔོན་ཤར་དོས་པ་ལ་རྒྱག་འབྲལ་
དོགས་གཙོད་ལྟ། ལྟོ་བཙོས་རིགས་ལ་སྤྲུངས། དུང་ཞང་ཡུག་ལས་
གར་འཆམ་གྱི་རིགས་བསྐྱབ། རིན་ཆེན་སྤྲུངས་ཀྱི་སྦྱ་མ་འགོ་དོན་པ་
ལོ་དགུ་བྱས། དོལ་གསང་སྤྲུགས་དར་རྒྱས་ཀྱི་དབང་འཆམ་ལ་
སོང་། དེ་བཞིན་སྐྱབས་བྱ་སྤང་ཁའི་སྦྱ་མ་ལྟུང་འདུས་དང་། དར་
ཡུག་རྒྱལ་མཚན་གྱི་དབང་འཆམ་ལ་སོང་། རྟ་དང་རྩ་དང་འཆམ་
སོགས་སྐྱུ་རྩལ་ཆེ།

དེ་དུས་སྤྱི་བྲམ་སྤྱ་གྲོ་ལུང་པའི་སྤྱི་ད་སྤྱ་ག་སྤྱོམས་པར་མཇེང་
ཅིང་། བྱུང་པར་རྫོང་འདི་བྱེད་རྩྭ་རལ་བྲ་མས་སྤུལ་བ་ལ། བྱེད་ལ་
བཞུགས་གནས་མེད་པ་མ་འགབ་པས། སྤྱ་གྲོ་ལུང་པའི་ས་ཆ་གང་
དགར་སྤོད་ཚོག་པའི་བཀའ་ལུང་གནང་ནའང་། རི་སྤྱང་ཀུན་ལ་
ཆགས་ནས་འགྲོ་མ་འདོད་པས། རྩྭ་རལ་ཚལ་ཁར་ལན་གཅིག་སྤོས་
ནས་བཏབ། དེ་ན་རྩྭ་འི་འཇིགས་པ་ཆེ་བས། རྫོང་གི་ཕ་སྤོགས་ལ་
སྤོས་ནའང་མེས་ཉེན་པས། སྤྱར་རྫོང་གི་ཕར་རྩྭ་ས་ཆ་བདེ་རིགས་
ཀུན་ལ་བཏགས་བསྐྱིལ་གྱིས་ས་བགོ་གནང་། གཞན་ཡང་རྩྭ་བཟང་
ལ། སྤྱང་ཆེན་བཏུ་གཅིག །མྱོ་ལྷམ་གྱི་ད་གསུམ་བཅས་གནང་བའི་
ཕེབས་སྤོར། སྤོན་ནས་ཞབས་རྒྱུ་དེ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་བམ་བཞག་
འདུག་ཀྱང་། ད་ལྟོ་ཆགས་སྤྱང་གི་བྲེལ་བས་འགྲངས་སོང་
ཞིང་། ད་ལན་ས་ཚབ་ས་རིན་གནང་བ་ཡིན་ཅོག་གསུངས།

བཀའ་བམ་གྱི་དོན་བཞིན་དགུན་རྒྱའི་དོས་དེ་མ་གཏོགས་བྲལ་ལུར་གང་
ཡང་མེད་ཅིང་། རྫོང་ཁག་རྣམས་སུ་བདག་རྩྭ་ཀྱང་ཡོད་དོ་
གསུངས་ཏེ་གནང་བ་འགྲོ་ཅན་དེ་སྐབས། སྤྱ་མ་འབྲུག་བསམ་འཕེལ་
གྱིས། གསོལ་བ་གདན་རྩྭ་བཅས་ཞུ་བ་ལ། སྤྱ་གྲོ་ལུང་པའི་སྤྱི་ད་

སྐྱུག་དེ་ལྟར་སྒྲོམས་ན། རྩི་རལ་བྲམ་མ་སྐྱུག་ཚང་གསུམ་གྱིང་འདི་
ཡང་སྐྱིད་སྐྱུག་སྐྱིད་སྒྲེལ་ཞིག་མ་བྱེན་མ་བྱེན་ཞུས་པ་ལས་ཐེབས་
སྒོར། སྐྱུག་ཚང་གསུམ་གྱིང་འདི་ཡང་། འོག་མ་སྒོ་བཞིས་བྲལ་པ་
དུག །གོང་མ་སྒོ་གསུམ་གྱིས་བྲལ་པ་གསུམ། འབྲུག་བསམ་
འཐེལ་གྱིས་བྲལ་པ་གཅིག་བྱས། གོང་གི་གནང་སྐྱིན་དེ་ཡང་དེ་
བཞིན་བྱས་གསུངས་པས། དེ་རྩུན་སྐྱིད་པོར་བྱུང་།

གྲུབ་ཆེན་རྡོ་རྗེ་ཚོས་དབང་ནས་ནང་དུ་ཡང་དག་འཇོག་གི་གདམ་པ་
ཕྱག་ཆེན་ཚོས་དུག་ཉམས་ལེན། རྒྱང་དང་འཕྲུལ་འཁོར་ཞུས་ཏེ་
ཞབས་སྐྱིད་རི་བྱོད་ཁོ་ན་འགྲིམ་པ་ལ། བ་མའི་ཕོ་ཉ་སྒྲེབ། གྲུབ་
ཆེན་པའི་ཐེབས་སྒོར། བྱོད་གྱིས་ཉོགས་ལྡན་གཤམ་མ་ཞིག་ཡོང་བ་
འདུག་ཀྱང་། བ་མའི་འདོད་པ་སྐྱུབ་པར་ཚོས་ཡིན་པས་ལྷལ་དུ་
ལོག །སྒོམ་གྱི་ཉམས་སྐྱོང་ཡག་པོ་སྐྱེས་འདུག་པས། ད་ནི་བདག་
མེད་ངང་ལ་མ་བཞག་ཅིག་གསུངས། སེམས་འབྲེང་བའི་ངང་ནས་
ལྷལ་དུ་འབྱོར། །

གྲུང་གསར་གསུམ་ཚོགས་བྱ་བྱིད་སྒྲངས་ནས་མིང་གྱིང་བརྟུ་གཅིག་བྱུང་།

གྲང་མཐར་སྦྱིན་གསུམ་ལས་མ་བྱུང་བས། ཚོས་མ་བྱེད་པའི་མི་ལ་
སྤྲུག་བསྐྱེད་འདི་འདྲ་འབྱུང་བ་ཚོས་ཉིད་ཡིན་སྒྲུམ། སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅི་
བྱུང་དུན་པའི་ངང་ལ་སྦྱིར་བཞིན་པས། བམ་འཚོའི་བར་དུ་ངག་འདོན་
གྱི་རིམ་པ། འཇིག་རྟེན་དབང་སྤྲུག་བརྒྱ་ཚར། བམ་འཚོ་མས་ཚར་
བདུན། ཚེ་གཟུངས་བརྒྱ་ཚར། གསོལ་འདེབས་ལེའུ་བདུན་མ་ཚར་
རེ། བརྗོད་ལུ་རྟོའ་ཕྱག་རེ། མ་ཁི་བྱི་རེ། སྒོལ་མ་ཤེར་སྒྲིང་སྒྲིག་
སྒྲོག། །འབྲུམ་རྒྱུང་། །ཁ་མཚུ་ནག་པོ། རོར་རྒྱན་མ་རྣམས་ཚར་རེ་
མ་ཚག་པ་བྱས། སྒྲར་པ་མའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་དངོས་སྤྲ་ཡང་། འདི་
སྐབས་ཚོས་ངང་མཐུན་པའི་འབྱོར་པ་ཆེ་བར་དོན་བརྒྱུད་ལྷགས་པོ་བྱི་
ལོའི་ཉོར་རྒྱ་བདུན་པའི་ཚེས་བརྒྱུད་ལ་གཤེགས་སོ། །སྤྲུམ་རྒྱུང་བ་
ཚོས་རྗེ་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་པའི་གདུང་རབས་ཡོངས་རྫོགས་གྱི་མཇུང་
རྒྱལ་མདོ་ཙམ་གྲེང་བ་རིན་ཆེན་དོ་ཤལ་བཅུ་གཅིག་པ་རྫོགས་སོ། །།

ཚུམ་བུང་དང་ཟུར་སྐྱབས།

༡ ཚུམ་བུང་།

རྣམ་མཁུན་དཀར་བརྒྱུད་གྲུབ་རིགས་བརྒྱུད་འཛིན་པའི། །རྣམ་དག་
 ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུའི་དོ་གལ་ཆེ། །རྣམ་ཀུན་འདམ་གྱི་རྩིང་བུར་སྐྱུང་
 དོགས་པས། །རྣམ་དཔྱོད་སྐྱུ་དབང་གཙུག་ན་མཚོད་པ་འདི། །
 མཁས་དབང་མགུལ་པའི་རྒྱན་དུ་སྐྱུས་འཆང་བ། །སྤྱིད་ཞིའི་སྤྲེ་རིས་
 མ་ལུས་སྐྱུངས་པའི་དབུས། །མདོན་མཐོའི་དགེ་ལེགས་དཔལ་གྱིས་
 ཞེ་མ་མཚར། །དེ་སྤྱིར་འབྲལ་མེད་སྤྱིར་ཀའི་རྒྱན་དུ་འོས། །ལེགས་
 པར་བརྟགས་པའི་བཅུད་ལྡན་འདབ་བརྒྱུ་འདི། །སྐྱལ་བཟང་དགའ་བ་
 སྐྱེད་པའི་ལྷག་བསམ་སྟེ། །དཔྱོད་ལྡན་རྐང་དུ་ག་སྐྱུ་དབྱངས་ལེན་ལ་
 མཁོ། །ཐ་མལ་སྤྱི་ས་འཛིན་ལ་ཉེར་མཁོ་མེད། །རང་རྩལ་ཉིན་གྱི་
 དབྱུང་པ་མི་གཞིགས་པར། །གཞན་དག་སྡོན་རབས་སྐྱེད་ལ་ཕྱག་
 དོག་པའི། །ཁ་སྤྱིར་འབྲངས་ནས་འདི་ཉིད་འདོར་མི་བྱ། །རང་
 རིགས་འགྲོ་བ་ཡོངས་གྱི་སྤྱི་ཞོར་ཡིན། །དེ་སྤྱིར་བརྒྱུད་འཛིན་མཚན་
 བཟང་བདུད་ཅིའི་རྒྱན། །སྤོ་སྤོས་བུམ་པར་བསྐྱེལ་བའི་ལེགས་བཤད་
 འདི། །རིས་མེད་འགྲོ་བའི་དཔལ་དུ་འགྱེད་པ་ཡིས། །ཅི་དགར་རོལ་

པའི་དགའ་བདེས་ཚིམ་གྱུར་ཅིག །མཚོག་གསུམ་དམ་པ་རྣམས་དང་
 ཚོས་མཐུན་སྦྲུན། །གྲོགས་བཟང་བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་མི་འབྲལ་
 ཞིང་། །མ་རབས་སྤྲིག་སྦྲོད་གཞུང་དན་ཐམས་ཅད་དང་། །དེ་རིང་
 ཉིད་ནས་གཏན་གྱེས་བྱེད་གྱུར་ཅིག །ཁྱུང་པར་དཔལ་ལྷན་འབྲུག་
 སྐྱས་ནམ་མཁའ་འགོངས། །ཆབ་འབངས་མགྱིན་སློན་དགའ་བས་ས་
 གཞི་གང་། བདེ་ལེགས་སྐྱུན་སྦྲུམ་ཚོགས་པའི་སློབ་གར་ལ། །རྣམ་
 ཀུན་རྫོགས་ལྷན་དུས་བཞིན་སྦྲོད་པར་སློན། །བརྗོད་མེད་རྒྱལ་བའི་
 དགོངས་པ་ཕྱག་རྒྱ་ཚེ། །འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་རྟག་གནས་པ། །
 རྣམ་ཀུན་ཤེས་བཞིན་དྲན་པའི་དཔལ་ཐོབ་སྟེ། །ཀུན་ཀྱང་ཚེ་གཅིག་
 སངས་རྒྱས་འབྲུབ་པར་ཤོག། །།འདིའི་སྲུངས་ནི་མ་མེས་
 རིམ་པའི་ཟིན་གྱིས་དཀར་ཆག་གལ་ཡིག་འདུག་པ་རྣམས་གྱིས་ཁོག་
 དབྱུག། བ་རྗོད་རྣམ་ཐར་སོགས་གོང་མའི་རྣམ་མགྱུར་ཡོངས་ལའང་
 བསྟུན་ཤིང་། །ཁྱུང་པར་སྤྲོ་མ་བསྟུན་འཇིན་དོན་གྱུག། སྤྲོ་མ་འབྲུག་
 རྒྱལ་མཚན། སྲུང་ཚེན་པ་སོགས་རྒྱན་རབས་ཚད་ལྷན་ཀུན་གྱི་དག་
 ལམ་ནས་ཀྱང་བྱུང་བ་སྟར། ལེགས་པར་བཀོད་པའི་ཡི་གེ་པ་
 བོ། །འདི་རིགས་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲོ་མ་བྱེད་པར་སྦྲོད་པུ་བྱེད་པོ། །།

ཐུགས་ཇེ་ཆེན་པོ་འབྲུག་གློ་མ་ཞིག་པོའི་སྣས། །དམ་པའི་སྐྱུལ་པ་
 མཚན་ཡང་དམ་པར་གྲགས། །གང་གིས་སྣས་མཚོག་ཀུན་བཟང་རྩོ་
 ཇེ་འི་སྣས། །སྐར་ཡང་དམ་སྐྱུལ་གློ་ལྡན་རྒྱལ་པོ་འབྲུངས། །དེ་ཡི་
 སྣས་སྐྱུ་རྒྱུང་རྒྱུང་རྒྱལ་མཚོག་ཅེས། །རྟོ་རལ་བྲ་མ་ཀུན་གྱི་མེས་པོ་
 དེ། །འབྲུག་ཆེན་རྒྱལ་དབང་ཇེ་ཡི་སློབ་མར་གྱུར། །གདུལ་བུའི་
 དབང་ལས་རྟོ་རལ་བྲག་སྟེང་དུ། །གངན་ས་བཟུངས་ནས་ཚོས་སྤྱིང་
 དར་རྒྱས་པའི། །རྟོ་རལ་ཚོས་ཇེ་རིམ་པའི་རྩོགས་བརྗོད་
 ལགས། ། །

རྩྱུ་རལ་གངན་སའི་རྟེན་གསུམ་གོ།

༥ རྩྱུ་རལ་ལྷ་ཁང་གི་རྟེན་མཚོང་གོ། །སྐྱུ་རྟེན་གཙོ་བོ་སྐྱོན་པ་
 དགུང་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཚད་གསེར་སྐྱུ་གསུང་བྱོན་མ། ལྷུང་བཟེང་
 རལ་ཁར་བསིལ་དབུ་རྒྱན་གསེར་གྱི་པ་ཏྲ་གཡུའི་བྲ་རྒྱན་ལམེལ་གདུང་
 དང་བཅས། རོ་རྗེ་འཆང་གི་གསེར་སྐྱུ་ཚེ་རྒྱུང་གཉིས། ཚེ་དཔག་
 མེད་གསེར་སྐྱུ་ཚེ་བ། དག་དབང་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱུ་ལུགས་མ་ཚེ་
 བ། རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་གསེར་སྐྱུ། རྣམ་པར་སྤྱང་མཇུང་ལི་
 སྐྱུ། སྐྱོལ་མའི་སྐྱུ། མི་བསྐྱོད་པ་གསེར་སྐྱུ། རྐྱོན་པའི་ལི་
 སྐྱུ། རོ་རྗེ་སེམས་དཔར་གསེར་བྲངས་གཅིག །སྐྱུན་རས་གཟིགས་
 གསེར་བྲངས་གཅིག །ཚོས་རྗེ་གཙང་པ་གསེར་བྲངས་གཅིག །
 འཇམ་དབྱངས་ཀུན་དགའ་སེང་གོ་སྐྱུན་སྐྱུ་གཅིག། རྒྱུང་རྒྱུང་རིན་པོ་
 ཚེའི་སྐྱུན་སྐྱུ་གཅིག །ཞབས་རྒྱུང་རིན་པོ་ཚེའི་སྐྱུན་སྐྱུ་གཅིག །
 མགོན་པོ་གསུམ་རྩྱུང་གི་བང་ཀ་རེ་རེ་བཅས་བཞུགས་སོ། །

༦ གསུང་རྟེན་མདོ་སྡེ་སྡེ་གསུམ་བམ་སུམ་ཅུ་བམ་པ། ལུམ་སྡེ་གསུམ་བམ་
 བརྒྱ་རྒྱུག། །རིན་ཚེན་བརྒྱུད་སྐྱོང་པ་གསེར་མ་གཅིག། དགོན་

བཅུགས་སྐྱེགས་བམ་གཅིག། སྐྱེགས་བམ་གྱི་ཡར་གཉིས་བཅས་
བཞུགས་སོ།།

ཐུགས་རྟེན་བྱང་ཆུབ་མཚོན་རྟེན་གསེར་འབྲུམ་མི་ཚད་མ། ཙན་དན་
ལས་གྲུབ་པའི་བཀྲ་ཤི་སྒོ་མངས། རོ་བོའི་ལྷགས་རྩེ་མ་གཉིས།

༥ ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན། རས་གྱི་བྲ་བྲེས་གསུམ། འཕན་
གཉིས། བྱེ་ལུར་གཉིས། རྒྱལ་མཚན་གཉིས། རས་ཡོལ་
གཉིས། རས་གྱི་རྟེན་ཁེབས་གཉིས། རྒྱ་རས་གྱི་རྟེན་ཁེབས་
གཅིག། མདོས་གྱི་རྟེན་ཁེབས་གཅིག། རྟེན་ཁེབས་ཡུག་རིང་
ལྷགས་དམར་གཅིག། གོས་ཆེན་གྱི་འཕན་ཆུང་བ་བཞི་དང་། རྒྱལ་
མཚན་གཅིག། སྒོ་མ་ལྷ་གསེར་མ་གཅིག །ལ་འའི་གཅིག །སྒྲུམ་
བུའི་གཉིས། མཚོན་རས་གསུམ།

༦ འཕྲིན་ལས་གྱི་རྟེན་མཚོན་པའི་བྲེ་བྲག་ཚོའ་སྐྱབས་རྒྱ་ནག་མ་
ལེགས་པ་འདྲིལ་རྣམས་བུབས་བཅས། བལ་སྐྱབས་ལེགས་པ་
གཅིག །རོ་རྩེ་རྒྱལ་བུ་རྩེ་དགུ་ལེའ་པ། རོ་རྩེ་རྒྱལ་བུ་རྩེ་ལྷ་ལེགས་པ་
གཉིས། ཚོགས་དྲུང་སྐྱུས་དག་ཆ་གཅིག །རྫོང་པ་ཆ་གཅིག །

དུང་དཀར་གཅིག | ཀླང་དུང་ཆ་གཅིག | རྒྱ་རྩ་ཆ་གཅིག | བོད་རྩ་ཆ་
 གཅིག | ར་རྩིལ་གཅིག | ཟངས་ཉིང་བརྒྱ་མཚོད་གཅིག | ཤིང་
 ཉིང་བརྒྱ་དང་ལྷ། ལྷ་ཉིང་ཆེ་བ་བཅུ་བམ། ལུང་བ་བདུན་ཚར་
 ཅིག | ལྷ་ཡར་གཉིས། མཚོད་ཀོང་མཚན་བྱུང་ལྷ། ཉིན་མཚོད་
 གཉིས། ཀ་དག་མཚོད་ཀོང་གཅིག | དཀར་ཡོལ་ལུང་བ་ལྷ་
 ཚན། ཆེ་བ་སྣ་འདུས་གསུམ། དམ་གྲི་སྣ་ལེགས་ཆ་ཆེ་ལུང་
 གསུམ། ལིའི་མཚལ་གཅིག | ཟངས་དམར་གྱི་ཀ་ཉོ་ར་གཅིག |
 ལྷོན་འབྱུང་ཟངས་སྣོད་གཅིག | བེ་ཉའི་ཀ་ཕུ་ལ་གཅིག | ཤིང་གི་
 པད་སྤེར་ལྷ་ཚར་དང་། ལུང་སྣོལ་གཉིས། ཟངས་གསེར་གྱི་སྣོལ་
 གཅིག།

ལྷོན་སྣོད་གྱི་ཆས། | ལུགས་གྱི་དགང་སྣོལ་ཚར་མ་
 གཅིག | བཞེས་ཕོད་གོས་ཆེན་གྱི་གསར་པ་ལེགས་པ་གཅིག | དམ་
 གྱི་རྣམས་པ་གཅིག | ལོ་ལོར་རྩོ་རྩོ་གོང་དང་ལྷ་ནག་སྣོལ་བཅས་ཆ་
 ཚར་། འཕྱར་འདར་བརྒྱད། བཅན་དར། མགོན་དར། ལུགས་
 ལོག་ཆེ་ལུང་ལྷ། ལྷ་ལ་ཚན་གསུམ་གསེར་ཉོག་དང་བཅས་པ། ལུ་

དར་གཉིས། །བྲམ་ཤིང་དྲུག །མརྩི་ཆེ་ཆུང་།

། ལྷོང་སྤྱང་ཉེར་མཁོ། །ཟངས་དམར་གྱི་གྲ་ཏ་གཅིག །ལྷགས་
འདོང་ཆེ་བ་གཅིག །དཀར་མེ་བལྟ་སའི་ལྷགས་གཟར་དང་བཅས་
པའོ།

། ཆེ་བས་ལྷ་ཁང་ལ། ལྷ་རྩེན་གཙོ་བོ་དཔལ་སྐྱེ་ལོའི་བྱགས་དམ་
ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་མེ་བྱུང་མ་གཅིག །བྱུང་བ་གསེར་སྐྱེ་མེ་བྱུང་མ་བྱུ་
གང་མ་གཅིག །རྩོ་རྩེ་འཆང་གསེར་སྐྱེ་གཅིག ལྷགས་པའི་སྐྱེན་སྐྱེ་
གསུམ། ལོ་རྒྱན་གཅིག །སྐྱེ་ལ་སྐྱེ་གྲོ་སྐྱེན་རྒྱལ་པོ་སྐྱེན་སྐྱེ་
གཅིག །འབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེ་གཅིག །མགོན་པོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་འལ་
འབག །གསུང་རྩེན་བརྒྱ་ཚར་གསུམ། བརྒྱད་སྟོང་པ་གཅིག །
བར་ཡིག་གཅིག །བྱགས་རྩེན་རྣམ་རྒྱལ་མཚོད་རྩེན་གཅིག །ལོན་
ཏན་གྱི་རྩེན་བོད་བྲ་གཅིག །རྒྱལ་མཚན་གཉིས །འཕན་
གསུམ། ལྷན་དར་སྐྱོའོགས།

འཕྲིན་ལས་མཚོད་པའི་བྱེ་བྲག །རྩོ་རྩེ་གྱིང་པའི་གཏེར་སྤུར་
གཅིག། ལྷགས་ཚོལ་ལ་ཉེར་གཅིག །ར་གཉིས། བྱ་རྒྱུང་དངུལ་

འཕགས་ཆ་གཅིག །ཨ་ཚོག་གི་བྱ་དོན་གྱུ་བ་གྱི་རྒྱུ་དུང་གཅིག །དུང་
དཀར་གཅིག །ཉིང་བདུན་ཚར་ཆེ་ཆུང་གསུམ། མཚོད་ཀོང་ཆེ་ཆུང་
ལྷ། ར་འབག་གཅིག །དར་ཡུག་གཉིས། མ་བྱའི་མདོངས་
གཡའ་གསུམ་བཅས་ཡོད།

༥ །གནས་བསམ་གྱུ་བ་བདེ་ཆེན་ལ། ངག་དབང་ཚོས་རྒྱལ་གསེར་
སྐྱུ་གཅིག །སངས་རྒྱས་གསེར་སྐྱུ་གཅིག། ཆེ་དཔག་མེད་
གཅིག །རྟ་མགྲིན་གཅིག །སྒོལ་མ་གཅིག །ཚོས་རྗེ་གཅིག །
ལྷན་སྐྱུ་ཆེ་ཆུང་མང་པོ་ཡོད། ར་གཉིས། སྐྱབས་ཚོལ་གཅིག །
དུང་དཀར་གཅིག་བཅས་ཡོད་དོ།

བྱུང་སྐྱབས་ ༢ པ།

ཚོས་སྤྱང་གཏོར་ཡིག།

༥ དཔལ་ཡེ་ཤེས་གྱི་མགོན་པོ་བསྐྱེན་པའི་གཏོར་མའི་ཕྱག་ལེན་
 ལོ། ཐོག་མར་དབུས་སུ་སྤྱེ་མའི་གཏོར་མ་རྒྱུ་མ་པོ་བརྒྱ་བཞི། འཁོར་
 རང་འདྲ་བཞི། གཡས་སུ་ཡི་དམ་དཔལ་བཤོས་གྱི་གུམ་གསུམ་
 ལྟན། པརྒྱ་བཞི། འཁོར་རང་འདྲ་བཞི། དེའི་གཡས་སུ་དཀར་
 གཏོར་རྒྱུ་མ་བུ་ལྟ་བཤོས་སྤྱུ་ལ་འཛིངས་ཅན། གཡོན་དུ་ཚོས་སྤྱོད་
 དཔལ་བཤོས་གྱི་གུམ་གསུམ་ལྟན། པརྒྱ་བཞི། འཁོར་རང་འདྲ་
 བཞི། དེའི་གཡོན་དུ་དམར་གཏོར་རྒྱུ་མ་པོ་རྩ་བ་གྲུ་བཞི་རྩུང་ཟང་ཡོད་
 པ་གཅིག །མདུན་ནས་ཁ་སྐྱོད་བཤོས་རྩུང་གུངས་མེད་བཅས། དེ་
 ལོ་བསྐྱང་གཏོར་ཆ་ལྟའི་རིམ་པའོ། །

༥ བསྐྱང་གཏོར་ཆེན་མོ་རྒྱུར་གསུམ། གྱི་གུམ་གསུམ་
 ལྟན། འཁོར་རང་འདྲ་གསུམ་མཐེབ་རྒྱ། མདུན་གྱི་མཐེབ་རྒྱ་
 གཡས་སྐྱེད་ལྟག །གཡོན་སྐྱེད་གཡག །དེའི་སྐྱེད་དུ་མི་རོ་མགོ་
 བྱང་བསྐྱེན་རེ་རེ། ཚེ་གཡག་གཡོན། ཚེ་ལྟག་གཡས། མདུན་དུ་

ཡང་ རྒྱས་པ་ལྷུགས་གཅིག་ལ། ཀུན་འདུས་གཉོར་མ་དཔལ་
བཞོས་དེ་མགོན་པོ་རང་ཡིན། དེའི་ནང་དུ་ལས་མགོན་ལྟ། མཁའ་
འགོ་དུག །སྒོ་མཚམས་བརྒྱད་ལ་བྱུར་གསུམ་རེ་རེ་ཆ་མཉམ་ནས་
བསྐྱོར། དེའི་ཕྱི་རིམ་ལ་ཕོ་བརྒྱད་མོ་བརྒྱད་བསྐྱོར་ལྷུགས་གོང་དང་
འདྲ། ཞེས་དྲིན་ཅན་གྱི་བྱ་ཉིས་གསུངས་སོ།། །། རྗེགས་སོ།།

*****

*****

*****

རྩྱུ་རལ་རྩྱུང་རྩྱུང་ཡབ་གྲས་ཀྱི་རྣམ་མཐོང་ཙམ་གྱི་བ་རིན་པོ་

ཆེ་འི་དོ་གལ་གྱི་དབྱུང་ཡིག།

༤ རྩྱུ་རལ་རྩྱུང་རྩྱུང་གི་སྐོར་ལས་ ཉེ་མ་དུས་རབས་ ༡༨ པའི་ནང་
འཕྲུ་ཕྱི་བྱུང་ཟེར་མི་གིས་ རྣམ་མཐོང་ཅིག་བརྩམས་གནང་སྟེ་ཡོད་རུང་ད་སྟོ་
ཚུན་ཚོད་པར་དུ་མ་འཁོད་པ་མ་ཚད་ དེ་གི་སྐོར་ལས་ ཞིབ་འཚོལ་དང་
དབྱུང་ཞིབ་འབད་མི་ཅིག་ཡང་ ག་ཡང་མ་བོན་པར་ལུས་སོ་ལུག། ད་
རེས་ད་གིས་ རྩྱུ་རལ་རྩྱུང་རྩྱུང་གི་གདུང་བརྒྱུད་ཅང་སེལ་མ་ལས་ སྐྱིད་
ཚུ་སྐྱུ་གཉེར་དགོས་ལུ་ལུ་ལ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཕྱག་ལུ་ རྩྱུ་རལ་རྩྱུང་རྩྱུང་རྣམ་
མཐོང་དང་ཕྱག་སྐྱོང་གི་དབྱུང་ཚན་གྱིས་མ་ཅིག་ ཡོད་མི་དང་དེ་ལས་རྒྱལ་རྩྱུང་
ཆེན་མོ་བགྲེས་པ་དྲགོས་ཤིང་མཁར་བྱ་མའི་ཕྱག་ལུ་ དབྱུང་ཚན་གྱིས་མ་ཅིག་
ཡོད་མི་དང་ དེ་ལས་དབང་འདུས་རྫོང་བདག་བགྲེས་པ་དྲགོས་ཤེས་རབ་
མཐོང་ཡས་ཕྱག་ལུ་ དབྱུང་མེད་གྱིས་མ་ཅིག་ཡོད་མི་དེ་གསུམ་ཆ་རང་ག་
བསྐྱར་འབད་དེ་ལྷན་དག་བོག་ལས་ དེབ་གཟུམ་ནང་བཀོད་བཀོད་པ་ཨིན།

རྩྱུ་རལ་རྩྱུང་རྩྱུང་ཡབ་གྲས་ཀྱི་རྣམ་མཐོང་ཙམ་གྱི་བ་རིན་པོ་ཆེ་འི་དོ་གལ་ཟེར་
མི་འདི་ཚུ་མ་པ་པོ་ རྣམ་མཐོང་འདི་རང་གི་མཇུག་ལུ་ འདི་རིགས་ལས་
འབྱུང་བའི་བྱ་མཁུལ་འཕྲུ་ཕྱི་བྱུང་ལེ་ཟེར་བཀོད་དེ་ཡོད་མི་འདི་རྫོང་ཁ་ནང་ལུ་

ཤེས་རབ་དཔལ་བཟང་ཟེར་ན་གོ་རུང་། གདུང་བརྒྱུད་ཀྱི་མིང་ཐོའི་གྲངས་
སྟུ་ཡོད་པའི་ ཚོས་རྗེ་འབྲུག་དཔལ་བཟང་དང་ ཡང་ན་ སྤྲུལ་ཐེག་ལ་
གཞོན་དབང་པོའི་སྤྲུལ་ དཔལ་བཟང་གཉིས་ག་ཡིན་ན་ རོས་འཛིན་
འབད་མི་རྩུགས་པས། ཡིན་རུང་ རྣམ་ཐར་འདི་འབྲིམ་ད་སྤྲུལ་བསྟན་
འཛིན་དོན་གྲུབ་དང་ སྤྲུལ་འབྲུག་འབྲུག་རྒྱལ་མཚན་ སྤང་ཆེན་པ་རྩུ་གི་
རག་རྒྱན་བཞོད་ཡོད་ལྷགས་ལྷ་བལྟམ་ད་སྤྲུལ་འབྲུག་རྒྱལ་མཚན་ཟེར་མི་
འདི་ སྤྲུལ་འབྲུག་བསམ་གཏན་གྱི་སྤྲུལ་ཡིན་མ་མ་ཚད་ སྤྲུལ་བསྟན་
འཛིན་དོན་གྲུབ་ཡང་སྤྲུལ་བཀྲིས་ཀྱི་སྤྲུལ་ཡིན་མ་ལས་ སྤྲུལ་འདི་རྩུ་སྤྲུ་དོ་
བོ་བཞུགས་པའི་སྤྲུལ་ལས་རང་རྣམ་ཐར་འདི་བྲིས་བྲིམ་འོང་ནི་མས། དེ་
མ་ཚད་ རྣམ་ཐར་མཇུག་གི་གཏོར་ཡིག་རྩུ་ དྲིན་ཅན་གྱི་བྲུ་ཉིའི་ཞལ་རྒྱན་
ཡིན་ཟེར་བཞོད་ཡོད་མི་འདི་ རྩོད་ཁའི་ནང་དཔལ་འབྱོར་ཟེར་པོག་པ་ལས་
སྤྲུལ་འབྲུག་སྤྲུ་གི་སྤྲུལ་ཚོས་རྗེ་དཔལ་འབྱོར་ཡིན་པ་ལྷ་ཆ་བཞག་རྩུགས་
པས།

ལོ་ཚིགས་ཆ་བཞག་ས་དོ་མ་འདི་རང་ རྣམ་ཐར་དེ་ནང་སྤྱི་ལོ་ ༡༦༥༤
ལྷ་བསྐོ་བཞག་གནང་མི་ སྤྲུ་དོ་སྤྱི་སྤྲུ་གཉིས་པ་ སྤྲུ་མ་རག་དབང་ཚོས་
གྲགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྩུ་ཐོན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཚད་ སྤྲུ་མ་འབྲུག་བསྟན་འཛིན་གྱི་
སྤྲུལ་ བསམ་འཕེལ་འདི་ སྤྱི་སྤྲུ་ལ་སྤྲོན་པའི་སྤྲུལ་ རྩུ་འབྲུག་ལྷ་

འབྲུངས་ཟེར་མི་འདི་ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༢ ཡིན་པའི་ཁར་རང་ལོ་ ༧༤
ལྷགས་བྱི་ལོ་ལུ་ གཤགས་སོང་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱན་ཚོང་འཁོད་ཡོད་པའི་
ལྷགས་བྱི་འདི་ སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༠ ལུ་ཕོག་པ་ལས་ རྣམ་ཐར་དེ་ སྤྱི་
ལོ་ ༡༩༣༠ གི་ལུ་ལས་ བརྒྱམས་ཡོད་པ་ཡིན་མ་ གསལ་རི་རི་
འབད་ཅ་གོ་རྒྱགས་པ་ཡིན།

རྣམ་ཐར་ཡིག་ཆ་འདི་གིས་ བཟོ་འབྲུག་སྒྲོམ་རིན་པོ་ཆེ་ འབྲུག་ལུ་བྱོན་
པའི་ལོ་ཚིགས་ དུས་རབས་ ༡༣ པ་ལས་ འགོ་བརྒྱགས་ཏེ་ དུས་
རབས་ ༡༤ པ་རྒྱན་ཚོང་ ལོ་ངོ་ཅ་ལམ་ལུ་བརྒྱུའི་རིང་ལུ་ འབྲུག་
རྒྱལ་ཁབ་འདི་ ག་དེ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡོད་པ་ཡིན་ན་གི་ཚེས་འབྲུང་དང་རྒྱལ་རབས་
རྒྱ་གི་ར་ཁུངས་ཚོང་རྒྱགས་པའི་ཁར་ མི་བརྒྱུད་ཀྱི་འབྲུང་རབས་ཅིག་ཡང་
དུངས་འཕྲོས་འཕྲོས་འབད་ཤེས་རྒྱགས་པའི་ཡིག་ཆ་རྟོང་མ་གལ་ཆེ་ཤོས་
ཅིག་ཡིན།

དེ་འབད་མ་ལས་བརྟེན་ ཁུངས་ལཱ་གི་རྟོང་ལོ་ལོ་ཡིག་ཆ་འདི་གིས་
འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ ཞིབ་འཚོལ་འབད་མི་དང་ ཤེས་འདོད་ཡོད་
མི་ མ་འོངས་མཁས་པ་རྣམས་ གཞི་རྟེན་ཡིག་ཆ་ཚོང་ལཱ་ཅིག་འབད་
མན་ཐོགས་འབྲུང་རྒྱགས་པ་ལུ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད། །།

ISBN 99936-14-17-3

དཔལ་འབྲུག་ཞིབ་འཇུག་རྩེ་བ།

The Centre for Bhutan Studies
Post Box No. 1111
Thimphu, Bhutan

<http://www.bhutanstudies.org.bt>